

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA
Agent Governamental

RAPORT ANUAL
2014

CONȚINUT

INTRODUCERE	3
TERMINOLOGIA	4
LEGISLAȚIA ȘI PRACTICA NAȚIONALĂ RELEVANTĂ.....	5
REPREZENTARE	5
DATE STATISTICE	6
<i>Considerațiuni preliminare.....</i>	6
<i>Generalități cu privire la activitatea Curții Europene în anul 2014.....</i>	7
<i>Date statistice generale pentru anii precedenți (începînd cu anul 1999).....</i>	7
Cereri alocate și restanța cauzelor pe rolul Curții Europene la finele anilor 1999-2014	7
Încălcări, neîncălcări și cereri vădit inadmisibile (1999-2014).....	9
Date statistice generale cu privire la cauzele comunicate și dinamica în anii 1999-2014	12
Perioadele la care se referă pretensele încălcări și cele recunoscute	14
<i>Date statistice pentru anul 2014.....</i>	16
Date generale ale Agentului guvernamental raportate la statisticile Curții Europene	16
Cauze interstatale	18
Cauze de intervenție	18
Cauze individuale	18
Impactul financiar (suma satisfacțiilor echitabile achitate în anul de referință)	29
Impactul financiar general (suma satisfacțiilor echitabile dispuse și achitate în anii precedenți)	33
Alte forme de remediere dispuse de Curtea Europeană și/sau oferite de Guvern	35
Cereri comunicate Guvernului și declarate inadmisibile (cauze cîștigate)	36
Alte decizii de radiere pe motive procedurale	36
Intervenții în procese judiciare naționale cu solicitarea adoptării măsurilor de remediere	37
ANALIZA NATURII ÎNCĂLCĂRILOR	37
<i>Hotărîri.....</i>	37
Violența domestică.....	37
T.M. și C.M.	37
Provocarea	38
Sandu	38
Pareniuc	39
Divulgarea datelor medicale confidentiale	40
Radu	40
Rele tratamente, utilizarea abuzivă a forței din partea colaboratorilor de poliție și investigații ineficiente.	40
Buhaniuc	40
Bulgaru	41
Tcaci	41
Problemele compensațiilor insuficiente.....	42
Ciorap (4)	42
Gavrilița	43
Problemele motivării insuficiente a arestării preventive în materia penală	43
Ninescu	43
Buzadji.....	44
Investigarea ineficientă a unui suicid.	45
Vasîlca	45
Dreptul de proprietate asupra obiectelor nerecunoscute ca parte la circuit civil legal.	46
Ziaunys	46
Executarea unei măsuri asiguratorii cu privire la custodia copilului.	46
Tocarenco	46
Neadmiterea reclamantului în calitate de intervenient în procedurile civile care i-au afectat interesele.	47
Cornea.....	47
Imunități a înalților demnitari pentru opiniile expuse ca expresia libertății sale de exprimare.....	48
Urechean și Pavlicenco (nu este definitivă)	48
Cauze cu probleme repetitive	48
Perioada încălcărilor.....	49
<i>Decizii.....</i>	50
<i>Cauze comunicate.....</i>	51
EXECUTARE	52
CONSIDERAȚIUNI PRELIMINARE.....	52
DATE STATISTICE	53
<i>Dinamica în anii precedenți (începînd cu anul 2007)</i>	53

<i>Anul 2014</i>	54
Clasificarea cauzelor noi ajunse în atenția Comitetului de Miniștri	54
Radierea de la supravegherea Comitetului de Miniștri	54
Planuri de acțiuni / Rapoarte de acțiuni	54
Plata satisfacției echitabile	56
ANALIZA	56
<i>Lista cauzelor/grupuri de cauze pendinte pe rolul Comitetului de Miniștri</i>	56
Violări în materia penală	56
Violări în materia civilă	58
Violări relative liberațiilor fundamentale	60
Reglementări amiabile	61
IMPLEMENTAREA	61
REGRES	62
SUMAR	62
CONCLUZII	64

INTRODUCERE

1. Prezentul Raport constituie o evaluare a datelor statistice, principalelor evenimente și analiza lor în **sfera de reprezentare** a intereselor Republicii Moldova la [Curtea Europeană a Drepturilor Omului](#) (în continuare „Curtea Europeană”) și în **sfera de implementare/executare** a hotărârilor și deciziilor Curții Europene la nivel național.

2. De asemenea, Raportul va reflecta evenimentele și evoluțiile în sfera reprezentării intereselor Republicii Moldova în alte domenii tangențiale. Drept exemplu pot fi aduse rezultatele reprezentării intereselor Republicii Moldova la comitetele inter-guvernamentale ale Consiliului Europei formate pentru asigurarea reformei Curții Europene și a [Convenției Europene cu privire la drepturile omului și libertățile fundamentale](#) (în continuare ”Convenția”), cum sunt Comitetul Director pentru Drepturile Omului (în continuare ”CDDH”) și sub-comitetul pentru reforma Convenției și a Curții Europene (în continuare [DH-GDR](#)), precum și la reuniunile Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei pentru drepturile omului (”[CM-DH](#)”).

3. Un alt domeniu din sfera intereselor activității instituției Agentului guvernamental îl constituie contribuția acestuia la elaborarea și implementarea legislației naționale relativă la problemele legate de respectarea drepturilor omului și, în special, la ajustarea acestora la standardele impuse de Convenția Europeană a Drepturilor Omului (în continuare ”Convenția”) și jurisprudența Curții Europene.

4. Perioada de evaluare constituie anul **2014 (ianuarie – decembrie)**. Perioadele anterioare vor fi reflectate doar în măsura în care va fi necesară o comparație a dinamicii datelor statistice în domeniu sau o evaluare a impactului unor anumite evenimente anterioare relevante.

5. Raportul este realizat în temeiul prevederilor [Legii Nr. 353 din 28.10.2004 cu privire la Agentul guvernamental](#) (articolele 6, 9, 10 etc.) și a instrucțiunilor din [Hotărârea Parlamentului Nr. 72 din 28.03.2008 pe marginea audierilor privind hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la Republica Moldova, executarea acestora și prevenirea încălcării drepturilor omului și a libertăților fundamentale](#) (articolul 13). În acest sens, se menționează că prezentarea Raportului în termenul indicat nu este posibilă datorită unor elemente de procedură independente de voința Agentului guvernamental. Astfel, orice analiză anuală și o evaluare a datelor statistice, cel puțin în sfera de reprezentare în fața Curții Europene, implică o comparație cu datele statistice și evaluarea efectuată de însăși Curtea Europeană. Raportul anual al Curții Europene, relevant pentru prezenta analiză, este de obicei prezentat la finele lunii ianuarie a fiecărui an și vizează perioada anului precedent. Respectiv, în mod normal, evaluarea informațiilor și a datelor statistice exclusiv din partea Agentului guvernamental în posesia căruia se află acestea la finele fiecărui an, va avea un caracter parțial și nu va reflecta situația reală. O comparație cu abordarea Curții Europene în cazurile Republicii Moldova este strict necesară pentru a face anumite concluzii ori pentru a observa tendința și evoluția jurisprudenței pentru perioada de raportare. Un alt aspect îl reprezintă și lipsa evaluării efectuate de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei, care are misiunea de a supraveghea executarea hotărârilor și a deciziilor Curții Europene de către statele-respondente. Rapoartele anuale sunt publicate, de obicei, după prima întrunire a Comitetului de Miniștri, imediat după prima ședință anuală a [CM-DH](#) (în luna martie a fiecărui an). Până atunci există doar un proiect de Raport anual cu privire la executare la care nu poate fi făcută referință, decât în termeni confidențiali. Deși Raportul anual al [CM-DH](#) este și el relevant, analiza domeniului de executare va fi făcută cu referință la rezultatele întrunirilor anuale ale [CM-DH](#) pentru perioada raportată (patru întruniri anuale).

6. Raportul este public și este destinat în mare parte executivului, Guvernului Republicii Moldova, ca ordonator și gestionar principal al domeniului de reprezentare a intereselor Republicii Moldova în fața instituțiilor internaționale. Nu în ultimă instanță, prezentul Raport servește și intereselor altor autorități relevante ale administrației publice centrale și locale, sistemului judecătoresc și organelor procuraturii și celor de urmărire penală, etc.

7. Documentul conține date și informații accesibile publicului larg și poate fi distribuit neîngrădit. Totuși, unele din elementele analizei anuale trebuie să fie calificate ca având un caracter confidențial, inevitabil în procedurile de reprezentare a intereselor statului în fața unei jurisdicții internaționale (a se vedea articolul 10 alin. (2) din Legea cu privire la Agentul

guvernamental). Aceste date limitate accesului unui public larg sunt aduse la cunoștință Guvernului separat, fiind parafate cu sintagma ”în interes de serviciu”. Versiunea publică a Raportului nu include aceste concluzii sau evaluări. Divulgarea pe larg a acestor date ar putea eventual să prejudicieze poziția Guvernului în fața Curții Europene sau să conțină unele elemente cu caracter diplomatic care nu pot face parte din informația accesibilă publicului larg. De asemenea, unele elemente cu caracter individual, de care s-a luat cunoștință în procedurile în fața Curții Europene, nu pot face parte din Raport, fiind acoperite de anumite concesiuni cu caracter confidențial. Fiecare situație de acest gen este menționată direct în textul Raportului.

Terminologia

8. O introducere în terminologia utilizată în Raport este necesară.

9. Temeiul principal de sesizare a Curții Europene îl constituie **cererea individuală** adresată de o persoană fizică sau juridică sau de un grup de asemenea persoane, organizații neguvernamentale și partide politice, etc. (indiferent de naționalitate, etnie, apartenență juridică, politică ori cetățenie), adresată în temeiul articolului 34 (cereri individuale) din Convenție.

10. O altă modalitate de sesizare a Curții Europene, în cazuri mai rare, o constituie **cererea inter-statală**, adresată în temeiul articolului 33 din Convenție (ex. *Cipru c. Turciei*).

11. Reclamanții care doresc să depună plângeri individuale le pot adresa direct sau prin **reprezentanți**. Guvernele sînt reprezentate în fața Curții Europene de **Agentii guvernamentali** (Articolul 35 din Regulamentul Curții Europene), numiți în fiecare stat potrivit propriilor proceduri interne. Asigurarea funcționalității instituției Agentului guvernamental este necesară pentru a garanta continuitatea reprezentării și a procedurilor în fața Curții Europene (inclusiv în situații de aplicare a unor măsuri interimare, potrivit Articolului 39 din Regulamentul Curții).

12. În activitatea sa Curtea Europeană adoptă:

- DECIZII

- *cu privire la inadmisibilitate/admisibilitate* totală/parțială și,
- *de radiere de pe rol* pe diferite temeuri, în special:
 - atunci cînd părțile au ajuns la o **reglementare amiabilă** sau
 - cînd Curtea Europeană a acceptat o **declarație unilaterală** de recunoaștere a încălcării din partea Guvernului, cu oferirea unei remedieri juste.
 - Temeiuri speciale de radiere constituie **lipsa voinței reclamantului** de a-și mai menține cererea (nu mai comunică cu Curtea Europeană) sau
 - a avut loc **redresarea** la nivel național a situației reclamantului astfel încît nu mai este necesară examinarea din partea Curții Europene.

- HOTĂRÎRI

- cu privire la constatarea/lipsa încălcării drepturilor protejate de Convenție, prin care Curtea Europeană se poate expune simultan cu privire la inadmisibilitatea parțială sau totală a cererii adresate în temeiul Articolului 34 din Convenție.
- cu privire la problema aplicării articolului 41 din Convenție (cu privire la satisfacția echitabilă). Aceste din urmă hotărîri sunt întotdeauna legate de alte hotărîri principale prin care Curtea Europeană s-a expus asupra fondului și admisibilității cauzelor și a rezervat soluționarea chestiunii cu privire la satisfacția echitabilă datorită complexității acestora și care necesită o abordare judiciară separată.
- cu privire la radierea de pe rol, în situații rare atunci cînd într-o procedură separată potrivit Articolului 41 din Convenție, părțile au ajuns la o soluție amiabilă ori situația reclamantului a fost redresată după hotărîrea principală unde s-a constatat încălcarea.

13. Deciziile și hotărîrile Curții Europene se adoptă de o serie de **formațiuni judiciare** (Articolul 26 din Convenție), și anume:

- de un **judcător-unic** în situațiile în care cererile sunt vădit inadmisibile și nu impun necesitatea de a comunica cererea Guvernului respondent. La această etapă Agentul guvernamental, ca parte în proces, nu este implicat.
- de un **Comitet** din trei judecători în situațiile în care cererile nu necesită o abordare judiciară minuțioasă și reprezintă niște cauze cu încălcări repetitive sau fac obiectul unei jurisprudențe deja bine-definite a Curții Europene (în această categorie intră atât hotărârile, cât și decizii). Hotărârile Comitetului sînt definitive din momentul adoptării (Articolul 28 (2) din Convenție). De obicei, astfel de cauze sunt comunicate Guvernului, iar Agentul guvernamental este invitat să prezinte poziția Guvernului.
- de o **Cameră** formată din șapte judecători în cauze complexe și în situațiile în care cererile nu sunt incluse în nici una din categoriile de mai sus. La fel ca în cazul Comitetelor, aceste proceduri prevăd o comunicare prealabilă și implicarea Agentului guvernamental la etapa litigioasă cu prezentarea comentariilor pe fond și admisibilitate.
- de **Marea Cameră** a Curții Europene, formată din 17 judecători, în cauze de retrimiteră (contestare a hotărârilor de Cameră) sau în cauze de o importanță primordială pentru întreaga jurisprudență a Curții Europene.

14. Inițierea unei proceduri în fața Curții Europene împotriva statului-respondent este precedată, de obicei, de o **comunicare** a rezumatului circumstanțelor de fapt și a întrebărilor care fac obiectul analizei judiciare din partea Curții Europene. Cauzele și cererile care nu se comunică Guvernului nu nasc vreun efect juridic și nu angajează responsabilitatea internațională a statului. Aceste cereri, reflectate în datele statistice, relevă doar tendința adresării reclamanților și sunt necesare pentru evaluarea capacităților Curții Europene de a le procesa. Guvernul, în calitate de parte la un litigiu internațional, nu are vreo obligație sau responsabilitate față de persoana care are o cerere adresată în fața Curții Europene și care nu a fost comunicată Agentului guvernamental (cu excepția unei singure obligații – de abținere a Guvernului și a autorităților naționale de la acțiuni care ar împiedica în vreun fel sau ar zadărnici adresarea la Curtea Europeană).

Legislația și practica națională relevantă

15. Cadrul normativ care reglementează activitatea Agentului guvernamental și care este relevant domeniului de reprezentare/executare este următorul:

- [Legea nr. 353 din 28.10.2004 cu privire la Agentul guvernamental](#);
- [Legea nr. 199 din 16.07.2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică](#);
- [Codul de procedură civilă al Republicii Moldova](#), adoptat prin Legea nr. 225 din 30.05.2003 (articolele 447 lit. c), 449 lit. g) și h), 450 lit. e) și f));
- [Codul de procedură penală al Republicii Moldova](#), adoptat prin Legea nr. 122 din 14.03.2003 (articolele 6 p. 44), 7 alin. (8), 22 alin. (2) și (3), 39 p. 3³), 287 alin. (4), 453, 454, 464¹, 465¹);
- [Codul contravențional al Republicii Moldova](#), adoptat prin Legea nr. 218 din 24.10.2008 (articolele 374 alin.(3), 466 lit. 1), 475 alin.(2) lit. a) și d));
- [Codul de executare al Republicii Moldova](#), adoptat prin Legea nr. 443 din 24.12.2004 (articolul 11 lit. 1));
- [Hotărîrea Parlamentului nr. 72 din 28.03.2008 pe marginea audierilor privind hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la Republica Moldova, executarea acestora și prevenirea încălcării drepturilor omului și a libertăților fundamentale](#);
- [Hotărîrea Guvernului nr. 736 din 03.10.2012 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției](#) (Regulament, articolele 5 p. 5), 7 alin. (1) p. j), Anexa nr. 2).

REPREZENTARE

16. Domeniul reprezentării intereselor Guvernului Republicii Moldova la Curtea Europeană în cauzele pe rolul acestei instanțe constituie unul din elementele-cheie ale activității Agentului

governamental. Aceasta nu înseamnă că domeniul de monitorizare a executării hotărârilor și a deciziilor Curții Europene trebuie subestimat. Dimpotrivă, ambele domenii de activitate sunt strâns legate și o evaluare exclusivă a reprezentării va fi incompletă fără evaluarea situației la capitolul executării și *viceversa*. Totuși, înainte de a proceda la o analiză a chestiunilor legate de executarea hotărârilor și a deciziilor Curții Europene se va examina în primul rând dinamica situației legate de reprezentarea în fața Curții Europene.

17. Evaluarea domeniului de reprezentare se face în strânsă conexiune cu datele statistice și analiza acestora, oferite de Curtea Europeană precum și rezultând din criteriile de evaluare utilizate în exclusivitate de oficiul Agentului guvernamental. Raportul cu privire la domeniul de reprezentare include descrierea datelor statistice și analiza în substanță a cazurilor pe rolul Curții Europene îndreptate împotriva Republicii Moldova, naturii și tipului încălcărilor constatate, precum și a elementelor pozitive reflectate în deciziile de inadmisibilitate ori cele de radiere.

DATE STATISTICE

Considerațiuni preliminare

18. Pentru a înțelege datele statistice prezentate în prezentul raport sunt necesare explicații cu privire la terminologia utilizată la analiza acestora atât de oficiul de reprezentare a Agentului guvernamental, cât și de Curtea Europeană.

19. Astfel, o explicație a terminologiei este oferită de Curtea Europeană și publicată pe pagina web oficială a acesteia (a se vedea [Glosarul terminologiei statistice](#)). Glosarul face referință la următoarea terminologie aplicată la analiza datelor statistice:

- a. *Cereri și cazuri* - atunci când statisticile Curții se referă la o "cerere", se are în vedere o plîngere înregistrată în baza de date a Grefei Curții cu un număr de cerere separat. Un "caz" poate cuprinde o cerere examinată separat sau un număr de cereri examinate în comun de către Curte. De exemplu, o hotărîre pronunțată de Curte se poate referi la mai multe cereri care au fost conexe într-un singur caz.
- b. *Formațiuni judiciare* - formațiuni judiciare în cadrul Curții sînt entități judiciare formate din judecător-unic, Comitete, Camere și Marea Cameră.
- c. *Cereri la o etapă pre-judiciară* - acest termen se referă la cererile care nu au fost alocate unei formațiuni judiciare (de exemplu, formularul de cerere complet nu a fost primit) și nu au fost eliminate *din punct de vedere administrativ* (a se vedea mai jos).
- d. *Cereri eliminate administrativ* - cereri care nu au fost alocate unei *formațiuni judiciare* deoarece reclamantii nu au reușit să prezinte un formular de cerere complet în modul corespunzător și în timpul alocat. Plîngerile lor nu sunt examinate de către Curtea Europeană și dosarul este distrus.
- e. *Cereri alocate unei formațiuni judiciare* - în cazul în care Grefa Curții primește formularul cererii complet, aceasta este "alocată la una din formațiunile judiciare", care deschide calea spre examinarea ei judiciară. După alocare se face o evaluare preliminară pentru a stabili dacă cererea este pasibilă de a fi examinată de către o entitate judiciară formată fie dintr-un judecător-unic, un Comitet sau o Cameră.
- f. *Cereri aflate pe rolul unei formațiuni judiciare* - acest termen indică cererile care au fost alocate unei formațiuni judiciare și nu au fost soluționate printr-o hotărîre sau decizie judecătorească definitivă.
- g. *Cereri soluționate* (prin decizie sau hotărîre pronunțată) – cererile alocate unei formațiuni judiciare asupra cărora a fost pronunțată o soluție cu privire la inadmisibilitate, fie cu privire la scoaterea de pe rol, ori adoptată o hotărîre.

20. În acest sens, este necesar de a se face o precizare că termenii utilizați de Curtea Europeană în statisticile sale, cum ar fi *Cereri alocate unei formațiuni judiciare* înglobează, din punct de vedere statistic, date marcate sub *Cereri aflate pe rolul unei formațiuni judiciare* și *Cereri soluționate* (alocate = aflate pe rol + soluționate).

21. Suplimentar, Agentul guvernamental mai include în criteriul de *alocate unei formațiuni judiciare* un sub-criteriu separat – *cererile comunicate Guvernului*, care reprezintă o unitate separată în interiorul primei. Astfel, termenul *alocate*, așa cum este tratat de Agentul

gubernamental, înglobează în sine *cererile comunicate Guvernului* care fac parte din termenul *aflăte pe rol* (*alocate = aflăte pe rol (necomunicăte + comunicăte) + soluționate*). Cererile comunicate Guvernului sunt acele cereri în care o formațiune judiciară a Curții Europene (*Cameră* sau *Comitet*, exceptând *judecătorul-unic*) consideră că acestea merită examinare și informează în acest sens Guvernul.

22. A nu se confunda cererile *depuse* sau *îndreptate împotriva Guvernului*, termen care încorporează numărul total de cereri înregistrate la Grefa Curții Europene, cu cererile *comunicăte Guvernului*. *Depuse* sau *îndreptate* înglobează cererile *comunicăte + alocate + total înregistrate + cereri pre-judiciare, etc.*). În principiu, acest termen de cereri *depuse și/sau îndreptate împotriva Guvernului* este utilizat doar în descrierea analitică, dar nu este utilizat ca un criteriu statistic distinct.

Generalități cu privire la activitatea Curții Europene în anul 2014

23. În preambulul Raportului de activitate a Curții Europene, Președintele Curții Europene a notat, în principal, următoarele succese și îngrijorări. Pentru început s-a menționat scăderea volumului/restanței de cauze neexaminăte.

24. O evoluție a constituit introducerea criteriilor stricte de formulare a unei cereri la Curtea Europeană, prin completarea unui Formular nou tipizat al cererii și excluderea procedurii de cerere introductivă și, respectiv, calcularea strictă a termenului de 6 luni de zile.

25. Curtea este pozitiv orientată și este în așteptarea intrării în vigoare a protocoalelor nr. 15 și 16. În acest din urmă sens, Curtea a intensificat dialogul cu înaltele jurisdicții din statele membre, în cadrul căruia, inclusiv, pe parcursul anului 2014 au fost întreprinse multiple vizite ale judecătorilor din cadrul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova și a procurorilor.

26. În numele Curții, Președintele și-a exprimat îngrijorarea în legătură cu conflictul din Ucraina care, pe cale de consecință, a mărit semnificativ numărul de cereri rezultate în urma acestor evenimente și a dat naștere totodată la trei cereri inter-statale între Ucraina și Federația Rusă.

27. Printre evenimentele cruciale așteptate de Curte în anul 2015 este *Conferința de la Bruxelles* cu privire la viitorul procesului de executare a hotărârilor Curții Europene.

Date statistice generale pentru anii precedenți (începând cu anul 1999)

Cereri alocate și restanța cauzelor pe rolul Curții Europene la finele anilor 1999-2014

28. Este oportună prezentarea unei evaluări în ansamblu a evoluției cererilor adresate împotriva Republicii Moldova și respectiv alocate unor formațiuni judiciare. Aceasta va oferi o privire de ansamblu asupra situației cu privire la tendințele de adresare la Curtea Europeană și totodată capacitățile instanței de a procesa cererile.

29. Astfel, la analiza acestor date se utilizează datele statistice din Rapoartele anuale ale Curții Europene începând cu anul 2001¹. Anumite date statistice conțin o marjă de eroare², care nu va fi luată în calcul la reflectarea datelor statistice. Această marjă de eroare se explică prin faptul că pînă în 2006 inclusiv, Curtea Europeană a avut o anumită modalitate de reflectare a datelor statistice, fiind specificate, spre exemplu, nu numai cererile alocate dar și cererile depuse la Curtea Europeană, sau așa-zisele *cereri la o etapă pre-judiciară sau administrativă* (a se vedea explicațiile la §§ 19.c și 19.d deasupra). Numărul acestor cereri nu era constant la momentul pregătirii raportului anual, deoarece potrivit practicilor Grefei Curții, datele statistice pentru anul de referință se procesează în luna decembrie a aceluiași an. Respectiv, deseori se întâmplă că cererile depuse și eventual alocate în luna decembrie a fiecărui an pot să nu intre în reflectarea datelor statistice pentru anul de referință. Tot din aceste considerente fiecare raport anual care este făcut public de obicei la începutul lunii anului următor celui de referință, poartă un caracter preliminar, adică cu rezerva că datele se pot schimba, deși foarte nesemnificativ. Oricum, datele

¹ Pot fi consultate la adresa

http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=echrpublications&c=#n14225225105470760102541_pointer

² Spre exemplu între datele Statistice din Rapoartele anuale din 2001, 2002

statistice se concretizează deja în rapoartele anuale viitoare, fiecare din acestea conținând referință comparativă la datele anuale ale anilor precedenți (de obicei, fiecare Raport anual al Curții Europene prezintă date referitoare la minim doi sau trei ani precedenți).

30. Începând cu anul 2007, Rapoartele anuale ale Curții Europene nu mai conțin reflectarea numărului cererilor depuse la Curtea Europeană, ci doar a celor alocate unei formațiuni judiciare. Acest criteriu – alocarea unei formațiuni judiciare, indiferent cărei formațiuni – reprezintă singurele date statistice care reflectă numărul de cereri valabile din punct de vedere judiciar și care pot reflecta adevărata capacitate a Curții Europene de a procesa cererile și totodată tendințele justițiabililor din spațiul Consiliului Europei în depunerea cererilor la Curte.

31. Pe de altă parte, tot pînă în anul 2006 inclusiv, rapoartele anuale ale Curții Europene nu reflectau starea de lucruri cu privire la cererile pendinte la finele fiecărui an și alocate formațiunilor judiciare (a se vedea acest criteriu la § 19.f deasupra). Aceste cereri pendinte și alocate reprezintă totodată **restanța cazurilor neexamine** de Curtea Europeană începând cu anul 2008 și servește ca criteriu principal de apreciere a volumului de lucru al Curții Europene. Respectiv, începând cu anul 2008, Curtea Europeană a ales să reflecte aceste date pentru a releva încărcătura instituției și s-a dezis de a nominaliza expres cîte cereri se depun anual la Curte împotriva unui anumit stat și anume din considerentul de ordin practic că nu toate cererile depuse ajung să fie alocate unor formațiuni judiciare, o bună parte fiind respinsă pe criterii administrative, nefiind caracteristice pentru aprecierea veritabilă a funcției judiciare a instanței.

32. În cele din urmă și prezentul Raport va reflecta doar aceste cifre ca fiind cele valabile pentru aprecierea tendințelor de adresare a persoanelor la Curtea Europeană.

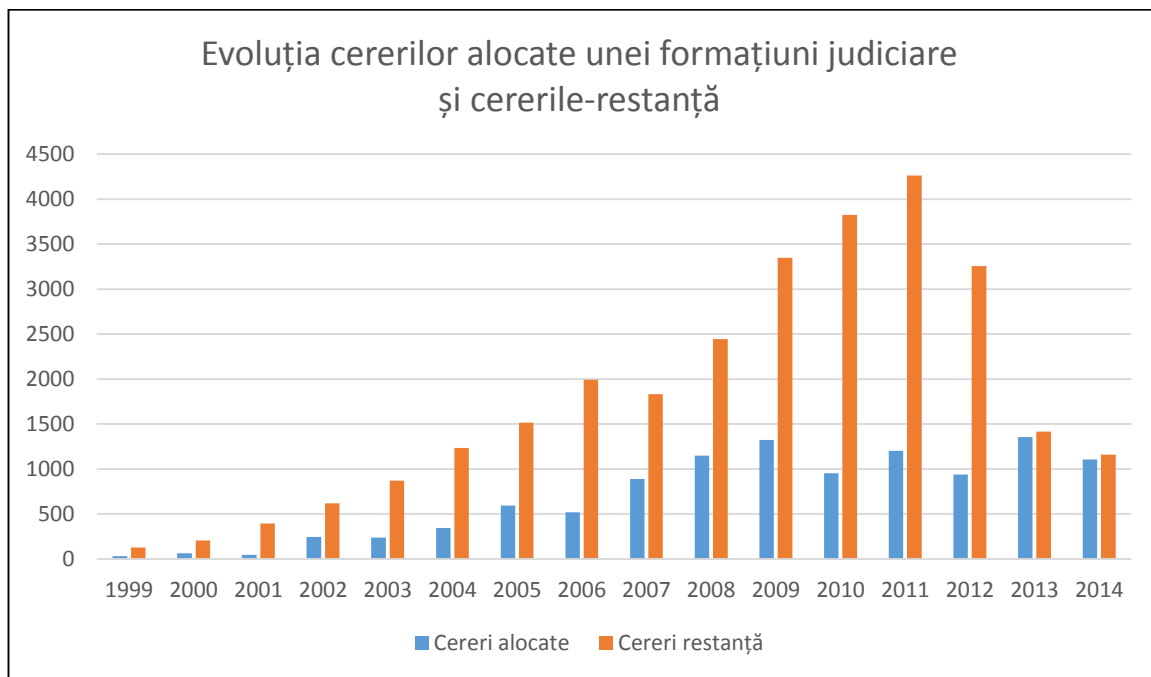
33. În ce privește Republica Moldova, potrivit statisticilor oficiale ale Curții Europene, începând cu anul 1999 și pînă în 2006, au fost depuse cereri după cum urmează: 1999 - 134; 2000 - 125; 2001 - 212; 2002 - 256; 2003 - 357; 2004 - 441; 2005 - 583; 2006 – 724. În aceeași perioadă au fost alocate: 1999 - 32; 2000 - 63; 2001 - 44; 2002 - 245; 2003 - 238; 2004 - 344; 2005 - 594; 2006 – 517 cereri. Numărul cererilor restante nu era reflectat în rapoarte.

34. Începând cu anul 2007 pînă în 2014 figurile statistice sunt următoarele: 2007 - 889; 2008 - 1147; 2009 - 1322; 2010 - 954; 2011 - 1201; 2012 - 938; 2013 - 1354; 2014 – 1105 de **cereri alocate**, pe cînd **cererile-restanță** pentru fiecare an respectiv sînt: 2007 - 1830; 2008 - 2442; 2009 - 3349; 2010 - 3826; 2011 - 4261; 2012 - 3256; 2013 - 1414; 2014 – 1159.

35. De notat că în Raportul Anual al Agentului guvernamental pentru anul 2013 conținînd date cu privire la perioada de referință ianuarie – decembrie 2013, a fost specificat numărul de cereri 1356 și nu 1354 la finele anului. Aici s-a făcut referință la datele din [Raportul preliminar al Curții Europene pentru anul 2013](#) (pag. 201). Oficiul Agentului guvernamental nu duce evidența acestor date, ele fiind un rezultat al evaluării interne a Grefei Curții Europene. Raportul final pentru anul 2013 conține rectificări operate de Grefa Curții Europene, respectiv, datele într-adevăr pot varia între rapoartele anuale preliminare și cele finale. În orice caz, datele statistice oficiale de referință sunt considerate ca fiind cele publicate în [Raportul FINAL a Curții Europene pentru anul 2013](#), pag. 199.

36. Prin urmare, Curtea Europeană a intrat în anul 2014 cu aceste **1354 de cereri-restanță pe rol**, îndreptate împotriva Moldovei (aceleași date statistice sunt publicate în [Raportul preliminar al Curții pentru anul 2014](#), pag. 173). La finele anului 2014 însă, **cereri** alocate au fost deja doar **1104**, cu care s-a intrat în anul 2015.

37. Tabelul grafic de mai jos reflectă evoluția cererilor alocate unei formațiuni judiciare:

Încălcări, neîncălcări și cereri vădit inadmisibile (1999-2014)

38. O evaluare distinctă a datelor statistice cu privire la **încălcări** și **neîncălcări** ale prevederilor Convenției se face prin prisma aprecierii comparative a datelor statistice. În acest context, este necesară o precizare: o **hotărîre** a Curții Europene, din punct de vedere statistic, **nu se echivalează cu o încălcare**, iar *numărul hotărîrilor* și *numărul încălcărilor* sunt **termeni distincți**.

39. Astfel, la capitolul **încălcări** se vor include *numărul articolelor* constatate de Curte ca fiind încălcate pentru întreaga perioadă. De precizat că la același criteriu se vor include și datele statistice referitoare la deciziile de radiere de pe rol urmare a reglementărilor amiabile și a declarațiilor unilaterale, deoarece aceste categorii de decizii de asemenea recunosc existența unei încălcări a Convenției.

40. La capitolul **neîncălcări** se vor include *numărul articolelor* recunoscute ca fiind neîncălcate și constatate astfel prin hotărîri ale Curții. De notat că o singură hotărîre pe lângă o încălcare poate să găsească și neîncălcarea altuia, sau aceluiași articol din Convenție, dar prin prisma altui aspect³. Un alt indice reprezintă numărul de **decizii de inadmisibilitate** adoptate de Curtea Europeană asupra cererilor, altele decît cele examinate de un judecător-unic⁴. Astfel de decizii de inadmisibilitate se adoptă într-o procedură contencioasă cînd Guvernului i se comunică cazul, iar în cele din urmă se dovedește în special caracterul vădit nefondat al cererii ori pierderea statutului de victimă datorită remedierii.

41. Aceste cauze, comunicate Guvernului de Curtea Europeană și asupra cărora Guvernul a prezentat comentarii și care, în cele din urmă, au fost respinse ca inadmisibile, reprezintă, în principiu, **un criteriu de performanță în favoarea Guvernului**. Aceste cauze se califică drept **cauze de cîștig** sau pot fi calificate la capitolul **neîncălcări**. În cazul de față, Agentul guvernamental le va trata, de asemenea, reieșind din *numărul articolelor* pretinse de reclamant și ca fiind încălcate și recunoscute de Curtea Europeană ca fiind inadmisibile, în special pe motivele caracterului vădit nefondat (decizii de inadmisibilitate) și redresarea oferită reclamantului la nivel național (decizii de radiere de pe rol urmare a pierderii statutului de victimă ori altei forme de redresări).

42. Deciziile și hotărîrile unde anumite cereri ori capete de cereri s-au considerat de Curtea Europeană ca fiind înaintate tardiv (cu încălcarea termenului de 6 luni de zile) și cu neputința remediilor naționale vor fi tratate separat, la criteriul **inadmisibilitatea pe motive procedurale**,

³ A se vedea de exemplu hotărîrile *Ignatenco, Struc, Levița (2)* și recent *Ciorap (4)*.

⁴ Astfel de decizii sunt adoptate de judecătorul-unic nu ajung în atenția Guvernului dar sunt vădit inadmisibile. În aceste cauze Curtea Europeană comunică soluția doar reclamantului, iar Guvernul nu este implicat în proceduri.

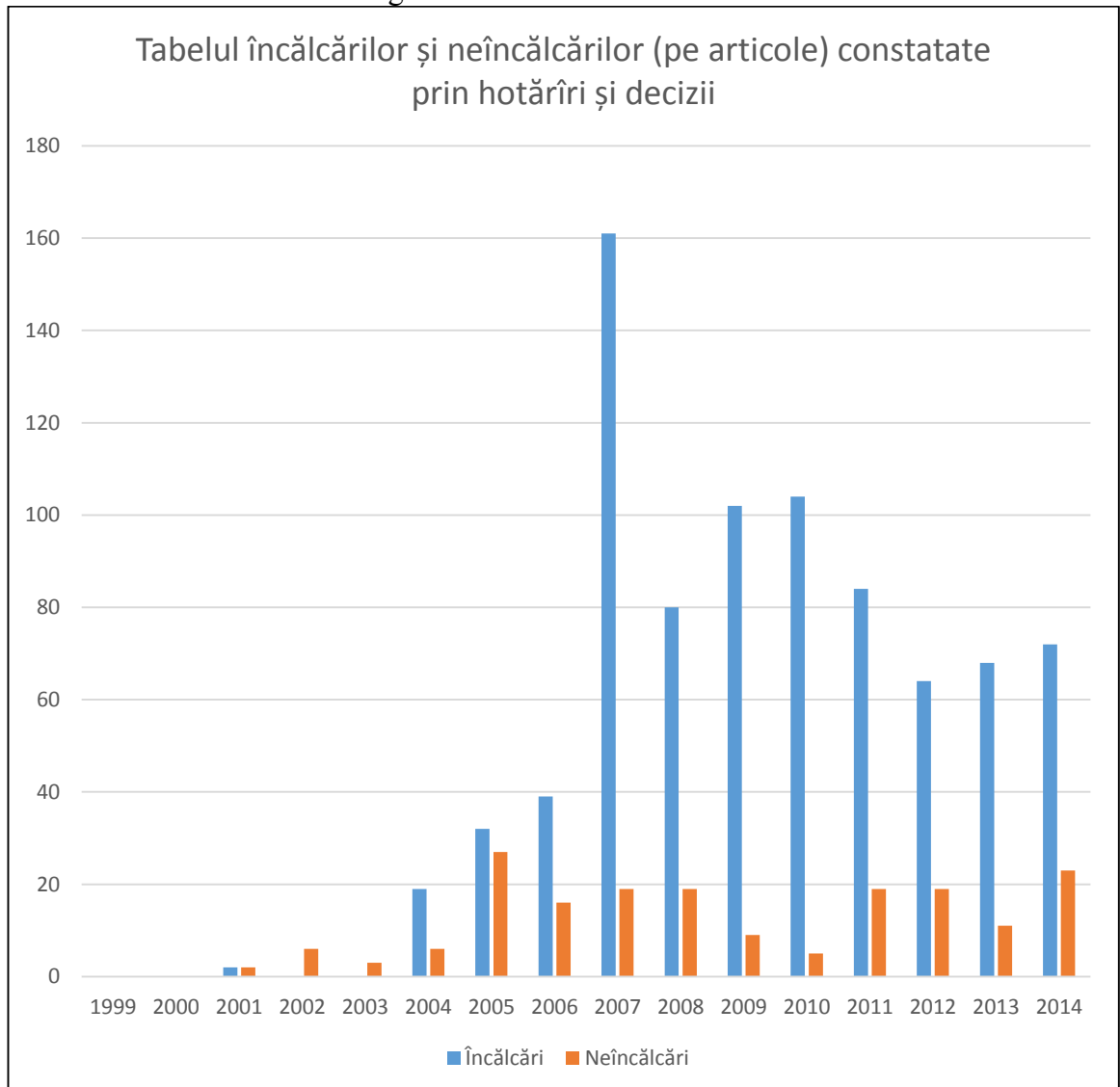
deoarece ele nu se califică nici ca încălcări și nici ca neîncălcări ale Convenției. În aceeași categorie vor intra cererile și capetele de cereri (pe articole separate) care au fost radiate de pe rol pe alte motive procedurale precum lipsa dorinței reclamantului de a-și mai menține cererea pe rol (decizie de radiere) sau neexaminarea acestui capăt de cerere deoarece Curtea Europeană nu consideră necesar reieșind din constatările pe alte capete (articole) din Convenție (hotărârea Curții unde nu se examinează separat un anumit capăt⁵).

43. Numărul cererilor vădit inadmisibile ca un criteriu este necesar de a fi reflectat în comun cu datele statistice cu privire la încălcări și neîncălcări, deoarece pe lângă criteriile de încălcări și neîncălcări, ele formează o viziune de ansamblu cu privire la situația la capitolul respectării Convenției.

44. Astfel, calculele Agentului guvernamental potrivit criteriului ”articole din Convenție constatate ca fiind încălcate ori neîncălcate” (atât printr-o hotărâre, cât și printr-o decizie) relevă următoarele cifre :

- a. Articole încălcate în : 1999-0, 2000-0, 2001-2, 2002-0, 2003-0, 2004-19, 2005-32, 2006-39, 2007-161, 2008-80, 2009-102, 2010-104, 2011-84, 2012-64, 2013-68, 2014-72
- b. Articole neîncălcate: 1999-0, 2000-0, 2001-2, 2002-6, 2003-3, 2004-6, 2005-27, 2006-16, 2007-19, 2008-19, 2009-9, 2010-5, 2011-19, 2012-19, 2013-11, 2014-23.

45. Tabelele ce urmează reflectă figurile de mai sus:

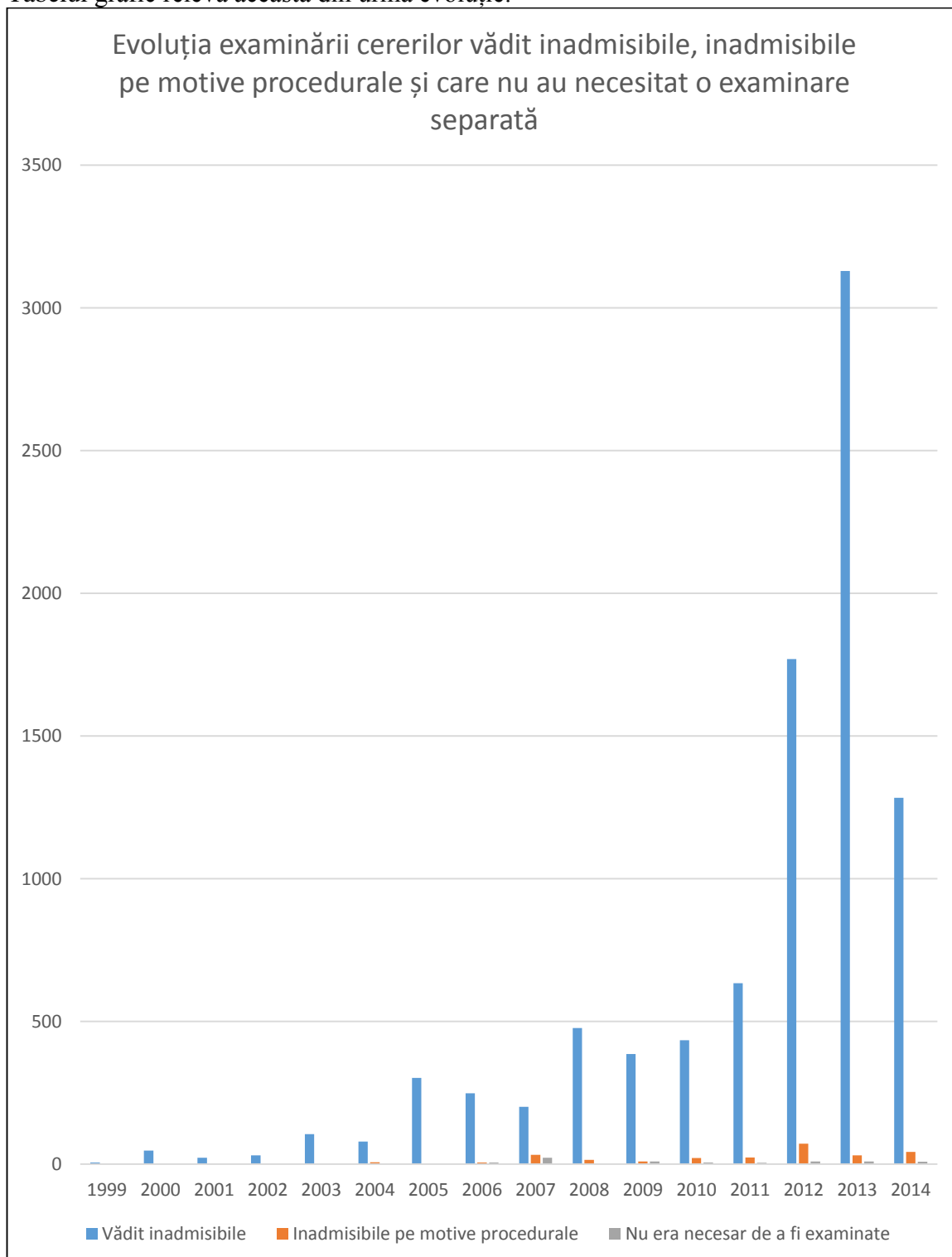
⁵ Spre exemplu hotărârea *Braga* și recent hotărârea *Rimschi*.

46. Cifrele de mai jos reflectă tendința cererilor care au fost declarate vădit inadmisibile sau care nu au fost considerate ca fiind necesare de a fi examinate.

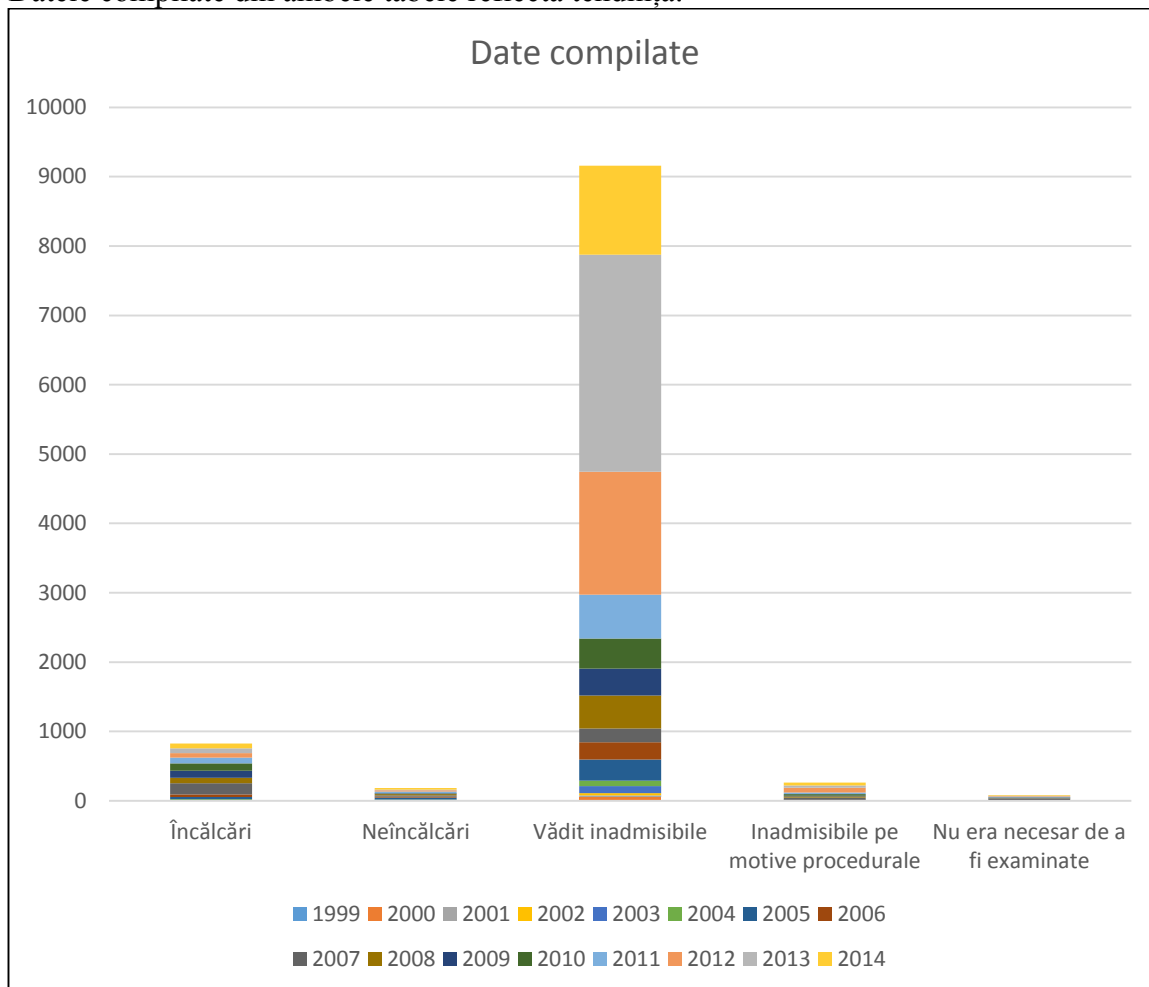
47. Astfel, în ce privește cererile **vădit inadmisibile** cifrele sînt următoarele: 1999 - 6, 2000 - 48, 2001 - 23, 2002 - 31, 2003 - 105, 2004 - 79, 2005 - 302, 2006 - 248, 2007 - 201, 2008 - 477, 2009 - 386, 2010 - 434, 2011 - 634, 2012 - 1770, 2013 - 3130, 2014 - 1284.

48. În ce privește cererile **inadmisibile pe motive procedurale**, unde Curtea Europeană a comunicat cererile Guvernului și, în cele din urmă, după o procedură contencioasă acestea au fost radiate ori au fost considerate ca nefiind necesar de a fi examinate (de asemenea prin hotărîri ori decizii) datele statistice arată: 1999 - 0, 2000 - 0, 2001 - 0, 2002 - 0, 2003 - 0, 2004 - 7, 2005 - 1, 2006 - 6, 2007 - 33, 2008 - 15, 2009 - 10, 2010 - 22, 2011 - 24, 2012 - 72, 2013 - 31, 2014 - 43.

49. Tabelul grafic relevă această din urmă evoluție:

50. Datele compilate din ambele tabele reflectă tendința:

Date statistice generale cu privire la cauzele comunicate și dinamica în anii 1999-2014

51. Cauzele comunicate Guvernului reprezintă un indice relativ, care reflectă două lucruri: (i) capacitatea Curții Europene de a procesa cererile care necesită o poziție a Guvernului-respondent și (ii) numărul de cereri care ridică anumite probleme cu privire la fond și admisibilitate. Elementul din urmă nu relevă neapărat că dacă o cerere a fost comunicată Guvernului, aceasta este una justificată ori există o încălcare, deși, în mare parte, cererile comunicate Guvernului rezultă într-o încălcare ori neîncălcare, după caz. Cererile comunicate pot fi declarate ulterior și inadmisibile printr-o decizie a unui Comitet sau Camere (în cazuri excepționale și de Marea Cameră). Volumul de cereri comunicate, reprezintă în fapt indicele principal de activitate judiciară caracteristic unei instanțe judiciare, cum este Curtea Europeană, deoarece implică o examinare contencioasă ori necontencioasă, după caz.

52. În cel din urmă sens, în calitate de exemplu poate fi adusă natura activității judecătorului-unic, care poate doar să decidă asupra admisibilității sau inadmisibilității cererilor, fără a le examina într-o procedură contencioasă. Judecătorul-unic nu examinează cererile cu aplicarea regulilor procedurale ale unui proces contencios cu invitația ambelor părți (reclamant și Guvernul-respondent). El soluționează chestiuni în mod unilateral, în cazuri vădit inadmisibile, iar dacă cererea nu relevă elemente de inadmisibilitate vădită, aceasta se transferă altei formațiuni judiciare (Comitet ori Cameră, după caz Marea Cameră) care inițiază procedura contencioasă prin comunicarea cererii Guvernului.

53. Deci, în cele din urmă, numărul de cereri comunicate devine un indice statistic prin care este posibilă aprecierea situației din perspectiva unor potențiale încălcări și neîncălțări, a eventualei admisibilități ori inadmisibilități a cererilor, dacă întrebările de drept și de fapt sunt atât de complexe încât cererea nu poate fi soluționată unilateral fără invitarea respondentului.

54. Aici este necesară o precizare. Într-o anumită perioadă de timp, în special pînă în anul 2011, datele oficiale ale Curții Europene cu privire la notificarea Guvernului pot să nu se

concilieze cu cele ale Agentului guvernamental. Aceasta se explică prin faptul că Curtea Europeană consideră cazul drept comunicat **din momentul adoptării deciziei cu privire la comunicare** în una din formațiunile judiciare, iar Guvernul tratează data comunicării **la ziua recepționării** scrisorii de comunicare (diferența între ambele date, care poate fi uneori de două sau trei zile, se datorează lucrărilor de secretariat în interiorul Grefei). Respectiv, dacă decizia de comunicare a unei cereri se ia pînă la 31 decembrie a anului precedent, iar scrisoarea de comunicare este formulată după 1 ianuarie a anului de referință, Grefa Curții Europene și oficiul Agentului guvernamental o vor trata în mod diferit.

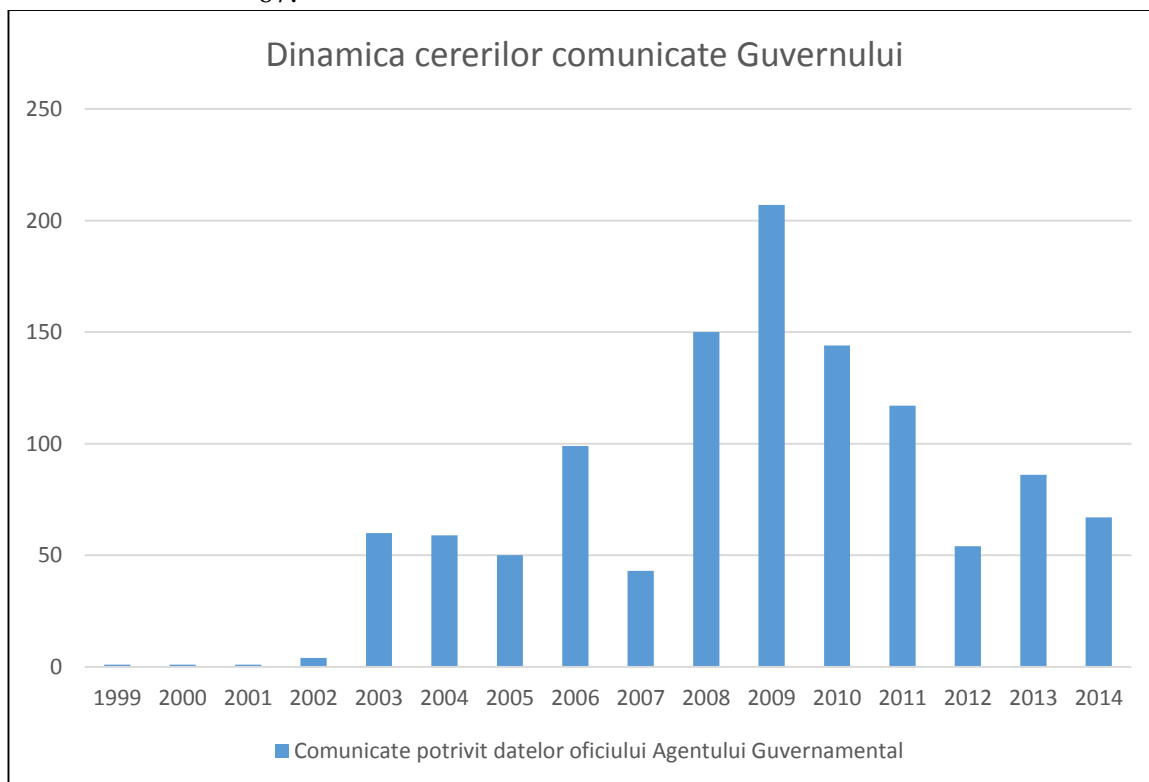
55. La fel, în anumite situații, Curtea Europeană poate să proceseze cererea fără a o comunica Guvernului, dar acest fapt poate apărea în statistici în mod diferit. Spre exemplu, pot fi menționate cauzele cînd Curtea Europeană este satisfăcută de materialele pe care le are în posesie, prezentate din partea reclamantului și adoptă o soluție doar în baza lor. Această soluție poate fi doar de inadmisibilitate și Guvernului i se comunică deja decizia⁶.

56. Oricum, această practică de tratare diferită a dispărut odată cu clarificarea criteriilor statistice și unica diferență poate apărea doar la data de la care Curtea Europeană și oficiul Agentului ar putea să considere cerea ca fiind comunicată.

57. În prezentul Raport se va opera cu date statistice în posesia oficiului Agentului guvernamental, cu explicațiile de rigoare asupra diferenței între interpretarea Grefei Curții Europene a acelorași date. Marja de diferență este nesemnificativă și nu trebuie luată în calcul. După anul 2011, toate datele cu privire la comunicare se conciliază.

58. Astfel, datele sunt următoarele (a se vedea și reprezentarea grafică mai jos):

- a. datele despre comunicare reieșind din rapoartele anuale ale Curții Europene: 1999 - 2, 2000 - 1, 2001 - 7, 2002 - 4, 2003 - 64, 2004 - 53, 2005 - 46, 2006 - 99, 2007 - 73, 2008 - 126, 2009 - 217, 2010 - 135, 2011 - 117, 2012 - 54, 2013 - 86, 2014 - 67;
- b. datele oficiului Agentului guvernamental: 1999 - 1, 2000 - 1, 2001 - 1, 2002 - 4, 2003 - 60, 2004 - 59, 2005 - 50, 2006 - 99, 2007 - 43, 2008 - 150, 2009 - 207, 2010 - 144, 2011 - 117, 2012 - 54, 2013 - 86, 2014 - 67.

⁶ A se vedea spre exemplu deciziile *Gorizdra, Paritchi, Svetenco & Jelimalai, Gutan, Gritco, Donic, Furtuna, Cîrmuirea Spirituală a musulmanilor din Republica Moldova, Biserica Sfântul Haralambie and others, Harcenco, Marin, Lupascu Petru, Pojarnita-med, Frunze, Enachi, Rahotchi, Mac-Stro S.R.L., Podgorodetchi, Kireev, Ruslan Topa, Fedotov, etc.*

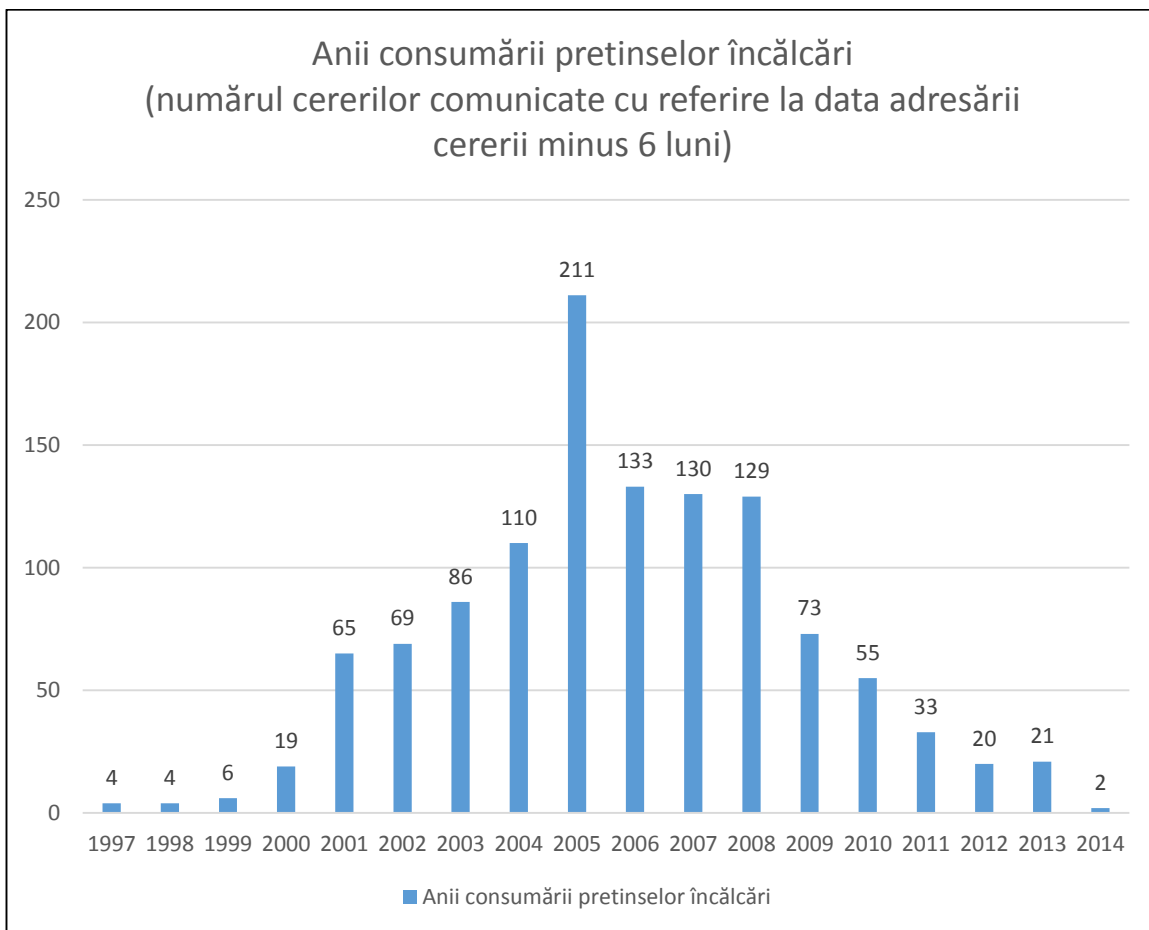
Perioadele la care se referă pretinsele încălcări și cele recunoscute

59. Acesta este un nou indice examinat exclusiv în oficiul Agentului guvernamental și care se referă la perioadele de timp în care au avut loc sau s-a pretins că au avut loc încălcările Convenției. Aprecierea situației și a datelor statistice prin prisma acestui criteriu este o abordare nouă și la moment metodologia de examinare a acestui aspect este în elaborare. Totuși, anumite date preliminare pot fi dezvăluite în prezentul raport, folosindu-se în principal calculele numărului cererilor și momentul depunerii lor la Curtea Europeană minus șase luni de zile.

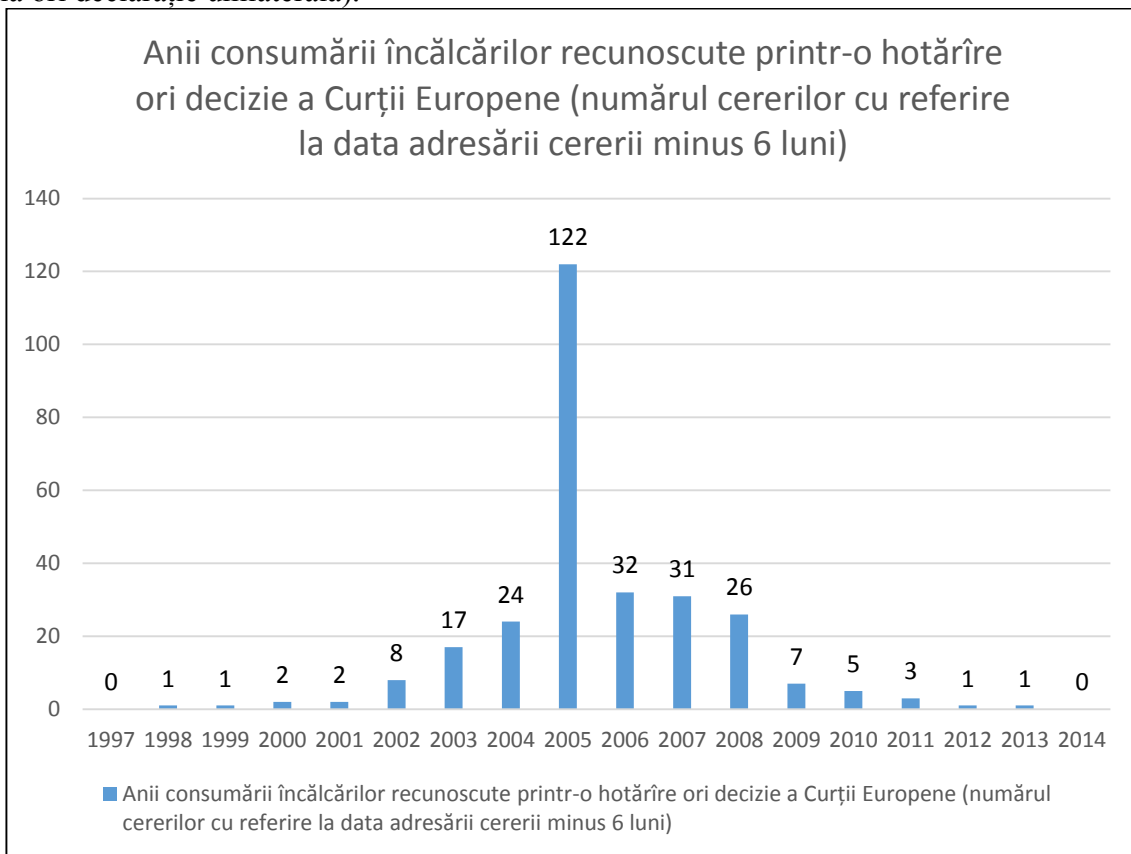
60. Următoarele precizări se impun. Curtea Europeană, deopotrivă ca și orice instanță judiciară, examinează și se pronunță asupra unor evenimente care au avut loc în trecut. Termenul general de depunere a unei cereri la Curtea Europeană este de șase luni de zile din momentul epuizării remediului național, ori atunci când un asemenea remediu nu există ori nu este efectiv, din momentul consumării pretinsei încălcări. Din această categorie nu fac parte încălcările continue unde termenul de șase luni de zile se calculează în mod diferit (spre exemplu în materia pretinsei neexecutări a unei hotărâri judecătorești ori a duratei excesive a procedurilor, fie caracterul inefficient al unei investigații, etc.). În calitate de exemplu această metodologie s-a aplicat la examinarea perioadei de timp a încălcărilor recunoscute prin hotărârile din anul 2014 (a se vedea § 206 dedesubt).

61. La rîndul său, Curtea Europeană, fiind în special suprasolicitată în anii 2006-2009 de cererile provenite din Republica Moldova, a rămas cu o restanță de cauze neexamineate care a fost totuși redusă în mod semnificativ în special în perioada anilor 2012-2013. Această restanță a condus totuși la o incapacitate temporară de a procesa cererile cu privire la evenimente din trecut și la momentul de față Curtea le procesează în continuare. Deci, chiar dacă hotărârile Curții Europene ori deciziile sale se adoptă într-un volum constant pe parcursul anilor 2010-2013, este important să se observe la ce perioadă se referă și aceste hotărâri și cererile comunicate Guvernului care ar ridica în viziunea Curții anumite probleme pe fond ori admisibilitate.

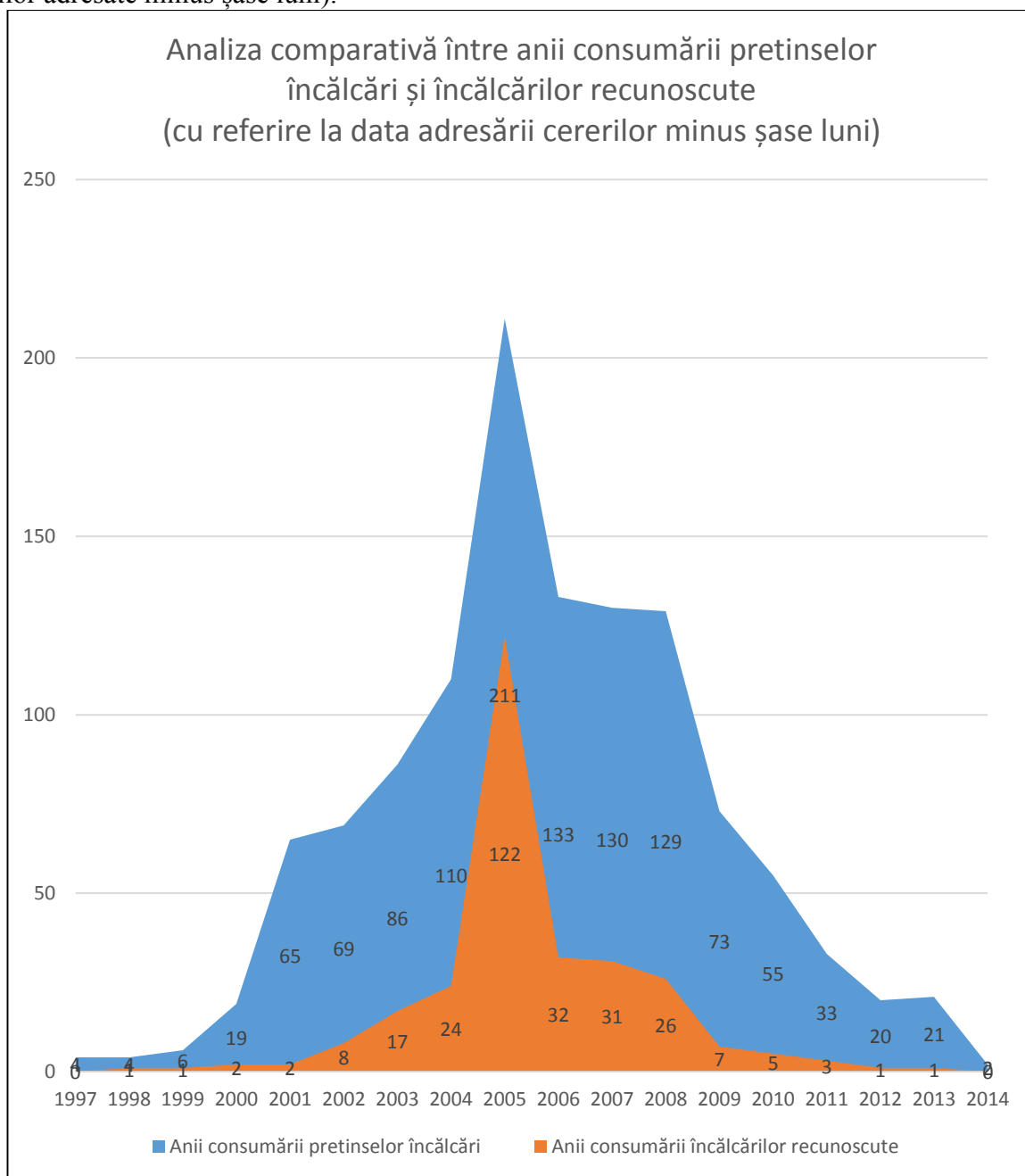
62. Toate aceste aspecte se vor lua în considerație la examinarea în detaliu a acestui criteriu de timp al pretinselor încălcări într-o analiză pe care Agentul guvernamental își propune să o facă pe parcursul anului 2015. Între timp, datele preliminare prezentate în raport au luat în calcul toate cererile comunicate Guvernului (ca un criteriu care reflectă tendințele de adresare la Curte), data adresării acestora minus șase luni. Ele vor arăta astfel:

63. Tabelul de mai jos arată perioada încălcărilor deja recunoscute printr-o hotărîre a Curții Europene sau printr-o decizie prin care s-a admis recunoașterea încălcării (prin reglementare amiabilă ori declarație unilaterală).

64. Tabelul de mai jos compilează datele cu privire la anii pretinselor încălcări și celor recunoscute deja printr-o hotărâre ori decizie a Curții Europene (cu referire la numărul și data cererilor adresate minus șase luni).

Date statistice pentru anul 2014

Date generale ale Agentului guvernamental raportate la statisticile Curții Europene

65. *Restanța cererilor alocate unei formațiuni judiciare.* Conform statisticilor publicate de Curtea Europeană la finele anului 2014 (a se vedea [Raportul preliminar al Curții Europene pentru anul 2014](#)) au rămas **1159 de cereri** în privința Republicii Moldova din cele *alocate unei formațiuni judiciare* (pag. 166). Totodată, pe parcursul anului 2014 au fost alocate **1105 de cereri**. Oficiul Agentului guvernamental nu duce evidența acestor date, ele fiind un rezultat al evaluării interne a Grefei Curții Europene. În anul 2013 cifra a fost de 1354 alocate pe parcursul anului și de 1414 cereri pendinte la finele anului respectiv. Evoluția cererilor alocate pe parcursul anului reprezintă o **ușoară scădere cu 249 de cereri** și evoluția cererilor pendinte la finele anului de asemenea reprezintă o **ușoară scădere cu 255 cereri**.

66. În această restanță, pe rolul formațiunilor judiciare la finele anului 2014, se includ și **268 de cereri comunicate Guvernului și pendinte în procedura** Agentului guvernamental⁷. În anul 2013 numărul cererilor comunicate în procedura Agentului guvernamental au fost 274, respectiv în anul 2014 de asemenea s-a înregistrat o ușoară descreștere a restanței cererilor comunicate Guvernului și pendinte pe rolul Agentului (**cu 6 cereri mai puțin**).

67. Toate aceste cereri - 1159, inclusiv cele 268 comunicate - au trecut în anul 2015.

68. Cererii comunicate Guvernului pe parcursul anului 2014 (a se vedea tabelul nominal de mai jos). În anul 2014 Guvernului i-au fost comunicate în total **67 de cereri**, ceea ce reprezintă de asemenea o ușoară scădere **cu 19 cereri** comparativ cu numărul cererilor comunicate în anul 2013 (86 de cereri).

69. Cererii soluționate. Pe parcursul anului 2014 prin *hotărâri* au fost soluționate **23 cereri**, ceea ce reprezintă o creștere cu 5 cereri în comparație cu anul trecut. Prin decizii de radiere și/sau inadmisibilitate au fost soluționate în total **54 de cereri**.

70. Deci, **în total în anul 2014 Curtea a soluționat 77 de cereri**, ceea ce reprezintă o creștere cu 14 cereri comparativ cu anul 2013.

71. De notat, că numărul de hotărâri/decizii nu trebuie echivalat cu numărul cererilor examinate. Printr-o hotărâre/decizie pot fi soluționate una sau mai multe cereri conexe⁸ sau o hotărâre poate să se refere la una și aceeași cerere examinată anterior în fond și examinată repetat într-o procedură rezervată sau după retrimiteră la Marea Cameră. Spre exemplu, în anul 2014 au fost adoptate două astfel de hotărâri⁹ (într-o procedură rezervată potrivit articolului 41 din Convenție (satisfacție echitabilă), cererea fiind tratată repetat). Aceste cereri, fiind tratate repetat, nu se includ în numărul total de cereri examinate prin hotărâri în anul 2013.

72. Același raționament se aplică și pentru decizii, unde la fel numărul pentru un an nu este egal cu numărul de cereri soluționate. De obicei, printr-o singură decizie Curtea Europeană poate să soluționeze una sau mai multe cereri conexe și, respectiv, numărul de cereri soluționate prin decizii este mai mare¹⁰. A nu se confunda multiplele cereri soluționate cu o singură cerere soluționată în privința mai multor reclamanți care au adresat-o¹¹.

73. În concluzie, coroborând datele statistice de mai sus, putem concluziona că un număr de **1283 de cereri au fost declarate inadmisibile (fără a fi comunicate Guvernului)** de un *judcător-unic*, ceea ce reprezintă o tendință constantă de menținere a unei evoluții pozitive și o performanță a Curții Europene în procesarea cererilor împotriva Republicii Moldova.

74. Numărul acestora se calculează după următoarea formulă: cererile alocate în restanță la începutul anului 2014 (indicele A1) plus *cererile alocate* pe parcursul anului 2014 (indicele A2), minus cererile soluționate prin hotărâri (indicele A3), minus cererile soluționate prin decizii (indicele A4) și minus cererile alocate rămase în restanță pentru anul 2015 (indicele A7), este egal cu numărul cererilor declarate inadmisibile pe parcursul anului 2014 (indicele A8) – $A1+A2-A3-A4-A7=A8$).

75. **Tabelul datelor statistice** și analiza acestora potrivit calculelor Agentului guvernamental este prezentat mai jos .

Cererii alocate unei formațiuni judiciare rămase în restanță (din anul 2013) pentru începutul anului 2014	Cererii alocate unei formațiuni judiciare în anul 2014	Cererii soluționate prin hotărâri	Cererii soluționate prin decizii	Cererii comunicate Guvernului în anul 2014	Cererii comunicate și rămase pe rol pentru anul 2015 (toate în procedura Agentului guvernamental)	Cererii alocate unei formațiuni judiciare rămase în restanță pentru anul 2015	Cererii declarate inadmisibile și care nu au fost comunicate Guvernului (soluționate de judecător-unic)
A1	A2	A3	A4	A5	(A6, include A5)	(A7, include A5 și A6)	A8
1414	1105	23	54	67	268	1159	1283

⁷ Inclusiv 7 cereri comunicate în ianuarie 2015, dar asupra cărora Camera Curții a decis să le comunice în decembrie 2014.

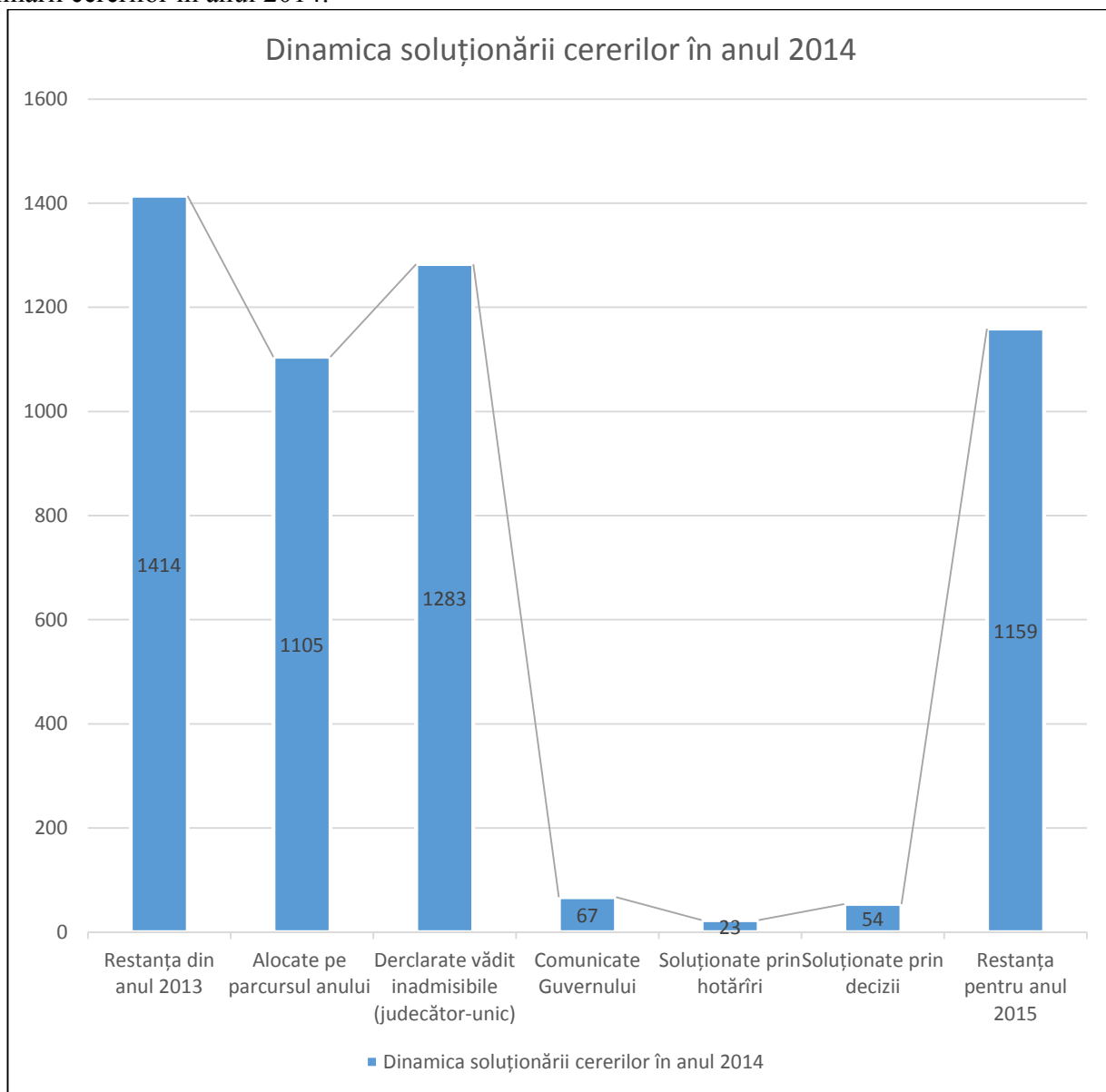
⁸ Spre exemplu a se vedea hotărârea în cauza *Urechean și Pavlicenco* din 02 decembrie 2014 unde printr-o singură hotărâre s-au soluționat două cereri.

⁹ A se vedea *Doina și Eugenia Duca și Dragostea Copiilor - Petrovski - Nagornii*

¹⁰ Pentru anul 2014 a se vedea deciziile *Irizan și alții, Tirnovetchi și alții, Tretiacov și alții, Platon și alții, Globa și alții*.

¹¹ A se vedea în 2014 decizia *Malai și alții*

76. Tabelul grafic de mai jos reflectă datele pentru Republica Moldova cu privire la situația examinării cererilor în anul 2014:

Cauze interstatale

77. Pe parcursul anului 2014 **nu au fost înregistrate** astfel de cauze.

Cauze de intervenție

78. Pe parcursul anului 2014, Guvernul a fost informat despre **5 cauze** în care cetățenii au formulat cereri individuale împotriva altor state-părți la Convenție. Guvernul **nu a făcut uz de dreptul său de intervenție** din raționamente de ordin diplomatic (principiul reciprocității și raționamente de menținere a relațiilor bilaterale).

Cauze individuale

79. Raportul include la acest capitol situația cu privire la *lista cauzelor comunicate Guvernului*, *lista hotărârilor* și *lista deciziilor* adoptate pe parcursul anului 2014. În plus, este reflectată *lista cauzelor rămase pe rol, pendinte în procedura Agentului guvernamental* la începutul anului 2014.

80. **Lista cauzelor comunicate** pe parcursul anului 2014 include (în ordine cronologică conform datei comunicării Guvernului, potrivit scrisorii de comunicare a Grefei Curții Europene):

67 de cauze COMUNICATE

Nr. de înregistrare	TITLUL CAUZEI	Data depunerii cererii la Curtea Europeană	Data comunicării Guvernului (scrisoarea de comunicare)
26764/12	ROTARU VICTOR	24/04/2012	10/01/2014
28648/06	TURTURICA	08/06/2006	13/01/2014
18832/07	CASIAN	18/04/2007	13/01/2014
40821/06	MURZACOV AND OTHERS	02/10/2006	20/01/2014
5570/07	PETROV	12/01/2007	06/02/2014
5154/08	COJOCARU	27/12/2007	11/03/2014
55886/13	MOROI	29/07/2013	02/04/2014
60450/13	A.C.	12/09/2013	02/04/2014
14566/14	MOCANU	07/02/2014	02/04/2014
20005/12	SRTUC 2	06/10/2010	17/04/2014
14466/12	GORIUNOV	01/03/2012	17/04/2014
54410/13	ENACHI	06/08/2013	17/04/2014
59252/13	ROMANENCO	30/08/2013	17/04/2014
74522/13	CODREANU	14/11/2013	17/04/2014
3020/13	POGORLETCHI	24/12/2012	19/05/2014
58455/13	POPOVSCHI	09/09/2013	19/05/2014
63789/13	SCRIPNIC	18/09/2013	19/05/2014
74514/13	TOMA	14/11/2013	19/05/2014
15995/07	RESAN SRL	06/04/2007	20/05/2014
45422/13	ESANU	21/06/2013	20/05/2014
45533/09	GHENT	19/08/2009	28/05/2014
7529/10	SEVCENCO	11/08/2006	13/06/2014
3060/07	SOBCO	15/12/2006	13/06/2014
13112/07	GUTU	01/03/2007	13/06/2014
43414/08	TIMOSIN	10/08/2008	13/06/2014
7529/10	CANTER & MAGALEAS	03/02/2010	13/06/2014
22200/10	VARDANEAN	20/04/2010	13/06/2014
26626/11	PADURET	06/04/2011	13/06/2014
46114/11	IPATE	15/07/2011	13/06/2014
81072/12	MOLDOVANU	06/12/2012	13/06/2014
62820/13	BUDURINA-GORIIACII	03/10/2013	13/06/2014
80044/13	N.B.	20/11/2013	13/06/2014
5349/02	DRACI	24/09/2001	11/07/2014
75813/12	SCHIDU	16/11/2012	11/07/2014
42713/13	GLAVAN	16/05/2013	11/07/2014
28750/11	VERSILOV	03/05/2011	25/08/2014
45464/13	SCVARCENCO	14/06/2013	02/09/2014
31230/08	AREND	01/01/2007	16/09/2014
17047/07	SULTAN	28/03/2007	16/09/2014
25795/07	CONSOCIVIL S.A.	07/05/2007	16/09/2014
40338/07	GALUPA	07/09/2007	16/09/2014
29352/09	CASTRAVET AND MUSIENCO	26/03/2009	16/09/2014
4936/12	TOMAC	05/01/2012	16/09/2014
55873/13	CHIOSA	30/07/2013	16/09/2014
52507/09	BOSTAN	15/09/2009	29/09/2014

6151/12	PETIS AND OTHERS	18/01/2012	29/09/2014
74497/13	MIRON	07/11/2013	29/09/2014
29182/14	BESLEAGA AND BEVZIUC	03/04/2014	29/09/2014
63239/10	NEAMTU	09/08/2010	09/10/2014
49937/08	CARAMAN	26/08/2010	09/10/2014
46578/09	CANTER	17/08/2014	09/10/2014
7516/10	BODIU	29/01/2010	10/10/2014
25561/10	OLISEVSCHI	24/04/2010	10/10/2014
55864/13	PRISACARU	30/07/2013	10/10/2014
3368/12	BELOZIOROV AND MOLODTOVA	03/01/2012	13/10/2014
24233/07	VEGA SRL	27/05/2007	17/10/2014
55887/07	EDATA-TRANS S.R.L.	19/12/2007	24/11/2014
51099/10	GRECU	23/07/2010	25/11/2014
8064/11	SAMATOV	20/01/2011	25/11/2014
26632/11	NEAGU	13/04/2011	25/11/2014
33446/11	MITU AND COTOFAN	19/04/2011	25/11/2014
48829/06	GUMENIUC	27/10/2006	26/11/2014
23151/09	TALAMBUTA	19/03/2009	26/11/2014
45042/11	SPATARI	14/07/2011	26/11/2014
61354/13	GHERMAN	27/09/2013	26/11/2014
28818/14	RADUCAN	03/04/2014	26/11/2014
13013/11	CANTARAGIU	15/02/2011	22/12/2014

81. Lista hotărîrilor pentru anul 2014 (în ordine cronologică):

24 de HOTĂRÎRI

(23 de cereri soluționate, plus 2 în procedura rezervată)

TITLUL CAUZEI	Nr. de înregistrare	Data adoptării	Formațiune judiciară	Tipul hotărîrii	Definitivă la
BUHANIUC	56074/10	28/01/2014	Cameră	Fond și admisibilitate	28/04/2014
T.M. and C. M.	26608/11	28/01/2014	Cameră	Fond și admisibilitate	28/04/2014
SANDU	16463/08	11/02/2014	Cameră	Fond și admisibilitate	11/05/2014
VASILCA	69527/10	11/02/2014	Cameră	Fond și admisibilitate	11/05/2014
ZIAUNYS	42416/06	11/02/2014	Cameră	Fond și admisibilitate	Nu este definitivă
EUGENIA AND DOINA DUCA	75/07	08/04/2014	Cameră	Cu privire la satisfacție echitabilă	08/07/2014
KENZIE GLOBAL LIMITED LTD	287/07	08/04/2014	Cameră	Fond și admisibilitate	08/07/2014
RADU	50073/07	15/04/2014	Cameră	Fond și admisibilitate	15/07/2014
GAVRILITA	22741/06	24/04/2014	Cameră	Fond și admisibilitate	24/07/2014
TRIPADUS	34382/07	24/04/2014	Cameră	Fond și admisibilitate	24/07/2014
DRAGOSTEA COPIILOR - PETROVSCHI - NAGORNII	25575/08	10/06/2014	Cameră	Cu privire la satisfacție echitabilă	10/09/2014
CIORAP (4)	14092/06	08/07/2014	Cameră	Fond și admisibilitate	08/10/2014
PARENIUC	17953/08	10/07/2014	Cameră	Fond și admisibilitate	10/10/2014
NINESCU	47306/07	15/07/2014	Cameră	Fond și admisibilitate	15/10/2014
TCACI	3473/06	15/07/2014	Cameră	Fond și admisibilitate	15/10/2014
CHIRICA	50905/08	27/07/2014	Cameră	Fond și admisibilitate	27/10/2014
CORNEA	22735/07	27/07/2014	Cameră	Fond și admisibilitate	27/10/2014
GRAFESCOLO SRL	36157/08	27/07/2014	Cameră	Fond și admisibilitate	27/10/2014
BULGARU	35840/09	30/09/2014	Cameră	Fond și admisibilitate	30/12/2014
BONDARENCO	10823/06	14/10/2014	Comitet	Fond și admisibilitate	14/10/2014

TOCARENCO	769/13	04/11/2014	Cameră	Fond și admisibilitate	04/02/2015
BAZA DE TRANSPORT AUTO NR. 1	36438/08	18/11/2014	Comitet	Fond și admisibilitate	18/11/2014
PAVLICENCO and URECHEAN	27756/05, 41219/07	02/12/2014	Cameră	Fond și admisibilitate	Nu este definitivă
BUZADJI	23755/07	16/12/2014	Cameră	Fond și admisibilitate	Nu este definitivă

82. Lista deciziilor adoptate în anul 2014 (în ordine cronologică):

48 de DECIZII
(54 de cereri soluționate)

TITLUL CAUZEI	Nr. de înregistrare	Data adoptării/ finală la	Tipul deciziei	Temei
PETROV	5570/07	14/01/2014	Admisibilitate parțială	Comunicată Guvernului
BERBER	32528/10	21/01/2014	Radiere de pe rol	Reglementare amiabilă
GORGAN	44744/08	21/01/2014	Radiere de pe rol	Reclamantul nu își mai menține cererea
IRIZAN ET AUTRES	27759/05, 32813/08	21/01/2014	Radiere de pe rol	Reclamantul nu își mai menține cererea
PLESCA	44862/11	21/01/2014	Radiere de pe rol	Reclamantul nu își mai menține cererea
STEPULEAC	43677/09	21/01/2014	Radiere de pe rol	Reclamantul nu își mai menține cererea
VARTIC	36716/10	21/01/2014	Radiere de pe rol	Reclamantul nu își mai menține cererea
GUTU	47804/07	21/01/2014	Radiere de pe rol	Declarație unilaterală
GROSUL	42565/09	04/02/2014	Inadmisibilitate	Nefondată. Tardivă.
TIRNOVETCHI AND OTHERS	7847/06,7851/06,2 7404/06,13258/07, 46011/07	18/02/2014	Radiere de pe rol	Reclamantul nu își mai menține cererea
GRECU	32829/08	18/02/2014	Radiere de pe rol	Declarație unilaterală
NEDELCU	35149/10	18/02/2014	Radiere de pe rol	Reglementare amiabilă
TRETIACOV ET AUTRES	28171/10	18/02/2014	Radiere de pe rol	Reglementare amiabilă
POVESTCA (II)	54791/10	18/03/2014	Inadmisibilitate	Nefondată.
TOPAL	37509/05	18/03/2014	Inadmisibilitate	Nefondată.
VIERU	32476/09	15/04/2014	Radiere de pe rol	Reglementare amiabilă
NEAMTU	44745/08	27/05/2014	Radiere de pe rol	Reclamantul nu își mai menține cererea
DEREVOLCOV	257/07	24/06/2014	Inadmisibilitate	Nefondată. Redresare.
POPOVICI (no. 2)	38178/08	24/06/2014	Inadmisibilitate	Neepuizare
CHIRICA	36348/08	01/07/2014	Radiere de pe rol	Reglementare amiabilă
URECHEAN	41654/08, 61428/08	01/07/2014	Radiere de pe rol	Reclamantul nu își mai menține cererea
LUPACESCU	629/13	01/07/2014	Radiere de pe rol	Reglementare amiabilă
FIODOROV & CO S.R.L	76345/11	02/09/2014	Radiere de pe rol	Reglementare amiabilă
BARBANT	2050/07	02/09/2014	Radiere de pe rol	Redresare
IPATE	49008/08	02/09/2014	Radiere de pe rol	Reglementare amiabilă
INVESTPRIVATBANK S.A.	12203/08	02/09/2014	Radiere de pe rol	Reclamantul nu își mai menține cererea
TUDORACHI	28573/07	02/09/2014	Radiere de pe rol	Pierderea statutului de victimă
CHIRIAC	67581/10	23/09/2014	Radiere de pe rol	Redresare
PLATON AND 2 OTHERS	36743/05, 36570/06, 13322/07	23/09/2014	Radiere de pe rol	Reclamantul nu își mai menține cererea
ZAHARIA	17989/09	23/09/2014	Radiere de pe rol	Redresare
CONEV	28431/08	07/10/2014	Radiere de pe rol	Declarație unilaterală
RAVLO	31747/03	07/10/2014	Radiere de pe rol	Reclamantul nu își mai menține cererea
VEH	69564/10	07/10/2014	Inadmisibilitate	Neepuizare
PISLARI	17923/11	07/10/2014	Radiere de pe rol	Declarație unilaterală
MITU AND OTHERS	53603/10	21/10/2014	Radiere de pe rol	Reclamantul nu își mai menține cererea
NACAI	47294/07	21/10/2014	Radiere de pe rol	Reclamantul nu își mai menține cererea

NIHOLAT	18706/10	21/10/2014	Radiere de pe rol	Reclamantul nu își mai menține cererea
PROHOROV	21040/06	21/10/2014	Inadmisibilitate	Pierderea statutului de victimă
TONCU	26710/08	13/11/2014	Inadmisibilitate	Nefondată.
DANIILA	13281/07	25/11/2014	Radiere de pe rol	Declarație unilaterală
REPESCU AND REPESCO	64785/11	25/11/2014	Radiere de pe rol	Declarație unilaterală
GLOBA AND OTHERS	13333/07, 15310/07, 844/09	16/12/2014	Radiere de pe rol	Declarație unilaterală
MALAI AND OTHERS	22267/08	16/12/2014	Radiere de pe rol	Declarație unilaterală
MOROI	55886/13	16/12/2014	Radiere de pe rol	Reglementare amiabilă
PADURARU	28355/08	16/12/2014	Radiere de pe rol	Declarație unilaterală
GRUSCA	12875/04	16/12/2014	Inadmisibilitate	Nefondată. Neepuizare
STEFOGLO	22966/13	16/12/2014	Radiere de pe rol	Reglementare amiabilă
TV-ZAVTONI.II.	35153/10	16/12/2014	Inadmisibilitate	Pierderea statutului de victimă

83. **Lista cauzelor rămase pe rol** (pendinte în procedura Agentului guvernamental) la începutul anului 2014 (în ordine cronologică conform datei comunicării):

268 de cereri PENDINTE în procedura Agentului guvernamental (inclusiv cele comunicate pînă la începutul și pe parcursul anului 2014)

Nr. de înregistrare	TITLUL CAUZEI	Data depunerii cererii	Data comunicării
5711/03	PAVLOVICI	13/12/2002	28/09/2004
31893/03	PROCON SRL	07/07/2003	01/02/2007
18068/05	MARIANOV	07/04/2005	16/11/2007
28650/05	DRONIC	27/07/2005	11/02/2008
5314/06	ZELINSCHI	26/01/2006	14/05/2008
17891/08	FUNDATIA PENTRU COPII SPERANTA	06/04/2008	27/06/2008
6914/08	CAZACU	24/01/2008	10/10/2008
27773/05	CONSOCIVIL S.A.	15/07/2005	17/11/2008
19854/06	MUNCITORUL GROSUL	21/04/2006	17/11/2008
12429/05	CTSP ARICIUL AND OTHERS	23/03/2005	04/12/2008
50857/08	TOPOROVSKI	09/04/2008	15/12/2008
42010/06	DELI	26/08/2006	16/12/2008
16602/06	NEGURA and Others	15/04/2006	20/01/2009
44743/08	MATASARU (II)	22/08/2008	15/04/2009
20253/09	MATASARU (IV)	20/04/2009	23/04/2009
25397/09	D. and N.	15/05/2009	26/06/2009
9204/08	STRAISTEANU AND AGACHI	14/02/2008	27/08/2009
1089/09	POCASOVSKI AND MIHAILA	19/12/2009	20/10/2009
27807/07	DOBROVOLSCHI	05/06/2007	12/11/2009
17899/08	BOTEZATU	21/03/2008	12/11/2009
19607/08	VASILASCO	04/04/2008	12/11/2009
19604/08	DUCA AND HAREA	07/04/2008	12/11/2009
43346/08	BOTNARI	06/08/2008	12/11/2009
22743/07	JOMIR AND OTGON	20/04/2007	07/12/2009
50886/08	ICHIM	07/10/2008	09/12/2009
61458/08	TITAN-TOTAL GROUP S.R.L.	07/10/2008	09/12/2009
32242/07	POSTOLIUC	08/06/2007	05/01/2010
24032/08	IONEL	14/04/2008	14/01/2010
31052/04	VOLTMAN	10/07/2004	08/03/2010

Raportul anual al Agentului Governamental pentru anul 2014

38875/03	BUROV	20/11/2003	15/03/2010
36084/07	BURGHELEA	08/08/2007	17/03/2010
10094/10	MATCENCO	18/02/2010	17/03/2010
11955/07	UNIUNEA INVENTATORILOR ȘI RAȚIONALIZATORILOR 'INOVATORUL' and UNIUNEA SOCIETĂȚILOR TEHNICO-ȘTIINȚIFICE	23/04/2007	30/03/2010
11138/10	MOZER	24/02/2010	01/04/2010
5334/06	GHEORGHITA	16/01/2006	30/04/2010
19234/08	GUTUL	28/03/2008	30/04/2010
54813/08	FABRICA DE ZAHAR DIN GHINDESTI S.A.	12/11/2008	30/04/2010
1153/10	ANTONOV, BALUTA AND BEZRODNII	23/12/2009	03/05/2010
1158/10	ANTONOV, BALUTA AND BEZRODNII	23/12/2009	03/05/2010
315/10	ANTONOV, BALUTA AND BEZRODNII	23/12/2009	03/05/2010
76957/01	BRAGA	14/11/2001	01/07/2010
48108/07	BESLEAGA	01/11/2007	15/07/2010
17963/08	SAVCA	07/04/2008	15/07/2010
8189/09	STETCO	06/02/2009	21/07/2010
17992/09	RUSU LINTAX SRL	18/03/2009	21/07/2010
22917/09	JOVMIR	13/04/2009	21/07/2010
24446/09	IURII	23/04/2009	21/07/2010
40827/09	BUZURIN	20/07/2009	21/07/2010
44719/10	GILANOV	30/07/2010	30/07/2010
20919/05	COCU AND CALANTIEV	16/05/2005	27/08/2010
40738/10	RED UNION FENOSA SA	08/06/2010	31/08/2010
44787/05	PETRO-M SRL and RINAX-TVR SRL	25/11/2005	20/10/2010
42044/05	EUROPA-TRUST S.R.L.	24/11/2005	21/10/2010
3792/05	SOBIESKI-CAMERZAN	08/12/2004	28/10/2010
23225/05	CALANCEA AND OTHERS	10/06/2005	04/11/2010
33074/04	SAVOCICO	20/07/2004	18/11/2010
12257/06	TOPAL	14/03/2006	18/11/2010
42878/05	SOLARI	09/11/2005	01/12/2010
28973/06	TERENTIEV	13/05/2006	01/12/2010
36763/06	BIROUL NOTARIAL PRIVAT 'TROFIM PRIGALĂ'	17/08/2006	07/12/2010
18835/08	SOITU	31/01/2008	11/01/2011
59850/09	STEPULEAC	02/09/2009	11/01/2011
44085/08	STRATAN	02/09/2008	14/01/2011
43404/08	GRACIOVA	03/09/2008	14/01/2011
52533/09	INDRICEAN	16/09/2009	14/01/2011
17935/08	ROBULET	26/02/2008	18/01/2011
24042/09	CEREALE FLOR S.A.	22/04/2009	21/01/2011
60168/09	CUCOS	06/11/2009	21/01/2011
3159/10	ROSCA	22/12/2009	21/01/2011
65637/10	MITROPOLIA BASARABIEI and PAROHIA 'NASTEREA MAICII DOMNULUI' TELENESTI	19/11/2010	21/01/2011
342/09	MUHIN	27/11/2008	01/02/2011
29096/06	NORD-UNIVERSAL S.R.L.	24/06/2006	31/03/2011
39804/06	LADY S.R.L.	03/10/2006	31/03/2011
45682/07	BUSINESS - INVESTITII PENTRU TOTI SA and IAMPOLSCHI	18/10/2007	01/04/2011
48027/10	LE BRIDGE CORPORATION LTD SRL	17/08/2010	01/04/2011
15944/11	VASILICIUC	28/02/2011	12/05/2011

Raportul anual al Agentului Governmental pentru anul 2014

38292/08	VOLOC AND OTHERS	11/08/2008	13/05/2011
11353/06	SISANOV	31/01/2005	16/05/2011
5067/08	VIRPROD-LUX SRL	14/12/2007	16/05/2011
46351/08	MELNIC	06/09/2008	27/05/2011
42757/09	PROMO LEX and Others	03/08/2009	27/05/2011
45504/09	DONTRUT SRL	12/08/2009	27/05/2011
10661/08	KOMMERSANT MOLDOVY (II)	23/01/2008	11/07/2011
54115/09	COMPANII AERIENE	02/10/2009	12/07/2011
55707/09	COMPANII AERIENE	02/10/2009	12/07/2011
55770/09	COMPANII AERIENE	02/10/2009	12/07/2011
28347/08	DMITRIEVA	01/01/2008	13/07/2011
44298/09	THE AMERICAN JEWISH JOINT DISTRIBUTION COMMITTEE	17/08/2009	02/09/2011
8830/09	GLUSENCO	01/03/2009	13/09/2011
52205/10	NICHIFOR	30/08/2010	19/09/2011
18589/11	SPINU	24/12/2009	20/09/2011
25555/10	PASCARI	26/04/2010	20/09/2011
42224/11	ERIOMENCO	01/07/2011	24/10/2011
3168/10	MATASARU	07/01/2010	07/12/2011
41971/11	LEBEDINSCHI	23/06/2011	09/12/2011
75448/11	JUGANARU	24/11/2011	12/12/2011
64075/11	ELITOV	10/07/2011	16/12/2011
34168/11	MUNTEANU	01/06/2011	05/01/2012
41421/07	COPOSCIU	04/09/2007	25/01/2012
24129/11	RADU	15/04/2011	27/02/2012
13274/07	ROMAN	15/03/2007	21/03/2012
50157/06	MANGIR AND OTHERS	01/12/2006	20/04/2012
3312/11	COLESNIC	24/12/2010	20/04/2012
56875/11	MANOLI	17/08/2011	20/04/2012
59474/11	BALAKIN	16/09/2011	20/04/2012
25614/06	CEBOTAR AND TANASOGLO	31/05/2006	01/06/2012
16031/10	CARACET	03/03/2010	14/06/2012
12918/12	ELECTRONSERVICE-NORD S.A.	23/12/2011	05/07/2012
18081/07	COLESNIC	18/04/2007	12/10/2012
29626/09	TABACARU	18/05/2009	12/10/2012
42574/09	GUTU	25/07/2009	12/10/2012
56386/10	ROTARU	10/09/2010	12/10/2012
45506/09	PECOTOX-AIR SRL	10/08/2009	24/10/2012
38202/10	LUNCASU	22/06/2010	19/11/2012
42921/10	MOSCALCIUC	15/07/2010	19/11/2012
3246/11	ERHAN	29/12/2010	22/11/2012
10790/11	GRAJDIANU	04/02/2011	22/11/2012
35401/11	CHIRIAC	06/06/2011	22/11/2012
34181/11	ZAGREBELNII	31/05/2011	28/11/2012
69564/10	VEH	15/11/2010	03/12/2012
36716/10	VARTIC	09/06/2010	05/12/2012
55809/08	KARALAR	14/11/2008	07/12/2012
45175/08	SARA	29/08/2008	10/12/2012
48841/11	FILIN	25/07/2011	13/12/2012

Raportul anual al Agentului Governmental pentru anul 2014

29732/07	GALAIDA	03/07/2007	07/01/2013
36724/10	COLOBISCO	12/10/2010	07/01/2013
41574/04	SANDU AND OTHERS	25/10/2004	24/01/2013
41573/04	SANDU AND OTHERS	26/10/2004	24/01/2013
41569/04	SANDU AND OTHERS	28/10/2004	24/01/2013
7105/06	SANDU AND OTHERS	20/01/2006	24/01/2013
9713/06	SANDU AND OTHERS	08/02/2006	24/01/2013
18327/06	SANDU AND OTHERS	14/04/2006	24/01/2013
38649/06	SANDU AND OTHERS	06/09/2006	24/01/2013
47384/07	AsDAC	19/09/2007	24/01/2013
46372/10	MALANCEA	02/08/2010	24/01/2013
21034/05	SANDU AND OTHERS	24/05/2005	25/01/2013
56618/08	BERZAN	22/11/2008	25/01/2013
57468/08	PANTELEICIUC	27/11/2008	25/01/2013
39374/09	DUB	08/07/2009	25/01/2013
8833/10	TOTCHI AND OTHERS	29/01/2010	25/01/2013
53918/11	VELESCO	15/08/2011	25/01/2013
62380/11	EFROS	05/10/2011	25/01/2013
65953/11	NAVROTKI	08/10/2011	25/01/2013
69528/10	STOMATII	13/11/2010	05/02/2013
33694/12	REZANOV	16/05/2013	05/02/2013
28573/07	TUDORACHI	24/04/2007	28/02/2013
46182/08	LAZU	10/09/2008	01/03/2013
4457/09	BELCENCOV	06/01/2009	01/03/2013
11666/13	AGHENIE AND OTHERS	19/01/2013	21/03/2013
679/13	VERETCO	10/12/2012	25/03/2013
11735/09	CORNEI	12/02/2009	12/04/2013
32510/09	CAZANBAEV	12/06/2009	22/05/2013
61050/11	MESCEREACOV	19/09/2011	22/05/2013
13463/07	APCOV	26/03/2007	23/05/2013
62578/09	CIOBANU	14/11/2009	23/05/2013
24163/11	CRISTIOGLO	01/04/2011	23/05/2013
33200/11	OKOLISAN	15/04/2011	23/05/2013
8006/08	IOVANOVSKI	23/01/2008	24/05/2013
1203/05	SOYMA	28/12/2004	28/05/2013
50473/11	PASA	01/08/2011	31/05/2013
69829/11	CIOBANU	25/10/2011	31/05/2013
33708/12	I.P.	21/05/2012	31/05/2013
39553/12	DOROSEVA	12/06/2012	31/05/2013
4771/09	MORARI	12/11/2008	10/06/2013
7170/09	SPRIDONOV	10/01/2009	10/06/2013
47764/09	STADNITCHI	18/06/2009	21/06/2013
46367/10	CEBOTAR	02/08/2010	21/06/2013
76345/11	FIODOROV & CO S.R.L	24/11/2011	21/06/2013
4853/12	POPOVICI (GILCA)	13/01/2012	21/06/2013
22927/09	CODREANU	28/04/2009	26/06/2013
17015/07	LISNIC	04/04/2007	02/07/2013
8141/07	MOCANU AND OTHERS	26/01/2007	18/07/2013

Raportul anual al Agentului Governmental pentru anul 2014

26931/09	COROI	11/05/2009	18/07/2013
48747/09	LISNIC NICOLAE & CO	04/06/2009	18/07/2013
33276/12	FLOREA	22/05/2012	18/07/2013
30762/13	IASCININA	14/04/2013	18/07/2013
7232/07	CIORAP	15/11/2008	22/07/2013
75732/12	GURITANU	16/11/2012	09/09/2013
43242/13	CLIPA	27/05/2013	09/09/2013
22775/07	SNEGUR	26/04/2007	11/09/2013
18072/07	ZLATIN	26/04/2007	11/09/2013
54104/07	FURTUNA	07/12/2007	20/09/2013
37847/13	LARI	26/04/2013	20/09/2013
77029/12	DUMINICA	22/11/2012	24/09/2013
38397/05	DOROGAN	17/10/2005	15/10/2013
63067/12	MUNTEANU	18/09/2012	17/10/2013
65311/09	MORARI	01/12/2009	23/10/2013
42139/12	PISARI	01/07/2012	25/10/2013
13421/06	MORGOCI	23/03/2006	29/10/2013
14896/07	RESELIAN	30/03/2007	29/10/2013
34374/07	SVARCIUC	01/08/2007	30/10/2013
11726/09	NICOLSCHI	09/02/2009	31/10/2013
21061/11	PISAROGLU	15/03/2011	20/11/2013
26764/12	ROTARU VICTOR	24/04/2012	10/01/2014
28648/06	TURTURICA	08/06/2006	13/01/2014
18832/07	CASIAN	18/04/2007	13/01/2014
40821/06	MURZACOV AND OTHERS	02/10/2006	20/01/2014
5570/07	PETROV	12/01/2007	06/02/2014
5154/08	COJOCARU	27/12/2007	11/03/2014
60450/13	A.C.	12/09/2013	02/04/2014
14566/14	MOCANU	07/02/2014	02/04/2014
20005/12	SRTUC 2	06/10/2010	17/04/2014
14466/12	GORIUNOV	01/03/2012	17/04/2014
54410/13	ENACHI	06/08/2013	17/04/2014
59252/13	ROMANENCO	30/08/2013	17/04/2014
74522/13	CODREANU	14/11/2013	17/04/2014
3020/13	POGORLETCHI	24/12/2012	19/05/2014
58455/13	POPOVSCHI	09/09/2013	19/05/2014
63789/13	SCRIPNIC	18/09/2013	19/05/2014
74514/13	TOMA	14/11/2013	19/05/2014
15995/07	RESAN SRL	06/04/2007	20/05/2014
45422/13	ESANU	21/06/2013	20/05/2014
45533/09	GHENT	19/08/2009	28/05/2014
7529/10	SEVCENCO	11/08/2006	13/06/2014
3060/07	SOBCO	15/12/2006	13/06/2014
13112/07	GUTU	01/03/2007	13/06/2014
43414/08	TIMOSIN	10/08/2008	13/06/2014
7529/10	CANTER & MAGALEAS	03/02/2010	13/06/2014
22200/10	VARDANEAN	20/04/2010	13/06/2014

Raportul anual al Agentului Governamental pentru anul 2014

26626/11	PADURET	06/04/2011	13/06/2014
46114/11	IPATE	15/07/2011	13/06/2014
81072/12	MOLDOVANU	06/12/2012	13/06/2014
62820/13	BUDURINA-GORIACHI	03/10/2013	13/06/2014
80044/13	N.B.	20/11/2013	13/06/2014
5349/02	DRACI	24/09/2001	11/07/2014
75813/12	SCHIDU	16/11/2012	11/07/2014
42713/13	GLAVAN	16/05/2013	11/07/2014
28750/11	VERSILOV	03/05/2011	25/08/2014
45464/13	SCVARCENCO	14/06/2013	02/09/2014
31230/08	AREND	01/01/2007	16/09/2014
17047/07	SULTAN	28/03/2007	16/09/2014
25795/07	CONSOCIVIL S.A.	07/05/2007	16/09/2014
40338/07	GALUPA	07/09/2007	16/09/2014
29352/09	CASTRAVET AND MUSIENCO	26/03/2009	16/09/2014
4936/12	TOMAC	05/01/2012	16/09/2014
55873/13	CHIOSA	30/07/2013	16/09/2014
52507/09	BOSTAN	15/09/2009	29/09/2014
6151/12	PETIS AND OTHERS	18/01/2012	29/09/2014
74497/13	MIRON	07/11/2013	29/09/2014
29182/14	BESLEAGA AND BEVZIUC	03/04/2014	29/09/2014
63239/10	NEAMTU	09/08/2010	09/10/2014
49937/08	CARAMAN	26/08/2010	09/10/2014
46578/09	CANTER	17/08/2014	09/10/2014
7516/10	BODIU	29/01/2010	10/10/2014
25561/10	OLISEVSCHI	24/04/2010	10/10/2014
55864/13	PRISACARU	30/07/2013	10/10/2014
3368/12	BELOZIOROV AND MOLODTOVA	03/01/2012	13/10/2014
24233/07	VEGA SRL	27/05/2007	17/10/2014
55887/07	EDATA-TRANS S.R.L.	19/12/2007	24/11/2014
51099/10	GRECU	23/07/2010	25/11/2014
8064/11	SAMATOV	20/01/2011	25/11/2014
26632/11	NEAGU	13/04/2011	25/11/2014
33446/11	MITU AND COTOFAN	19/04/2011	25/11/2014
48829/06	GUMENIUC	27/10/2006	26/11/2014
23151/09	TALAMBUTA	19/03/2009	26/11/2014
45042/11	SPATARI	14/07/2011	26/11/2014
61354/13	GHERMAN	27/09/2013	26/11/2014
28818/14	RADUCAN	03/04/2014	26/11/2014
13013/11	CANTARAGIU	15/02/2011	22/12/2014
7816/13	MAIER	26/12/2012	09/01/2015
49597/13	SPINU	17/07/2013	09/01/2015
3445/13	NEGRUTA	07/12/2013	09/01/2015
2111/13	ROTARU	27/11/2012	12/01/2015
36125/14	BASTOVOI	24/04/2014	12/01/2015
74441/14	BOTNARI	20/11/2014	03/02/2015
60589/13	ZESTREA	06/09/2013	08/12/2015

84. O categorie distinctă de cauze pe rol o constituie spețele în care Curtea Europeană a rezervat chestiunea aplicării Articolului 41 din Convenție. În astfel de cauze, după o hotărîre dată în ordine contencioasă prin care s-a soluționat fondul și admisibilitatea (hotărîre principală), Curtea Europeană consideră că nu poate să se pronunțe asupra întrebării satisfacțiilor echitabile și rezervă în întregime sau parțial această chestiune. Părțile (Guvernul și reclamantul) sunt invitate ulterior să-și prezinte poziția vizavi de o eventuală soluție amiabilă ori să se expună în ordinea litigioasă asupra pretențiilor de satisfacție echitabilă (a se vedea pentru detalii § 69 deasupra). Aceste proceduri rezervate, deși atipice, Agentul guvernamental de asemenea le tratează ca **proceduri pe rol (pendinte)** și le include în Raportul de dare de seamă. Urmează a fi menționat că odată expirate termenele de prezentare a comentariilor (de obicei trei luni după devenirea definitivă a hotărîrii principale) și după o rundă de contra-comentarii și replici între părți, **cazul intră în atenția aceleiași formațiuni judiciare care a pronunțat hotărîrea principală**. Din aceste considerente aceste proceduri sunt expuse separat.

85. La finele anului 2014 au mai rămas pendinte **3 cauze** de acest gen. În toate cauzele părțile au prezentat poziția inclusiv în runda de schimb de comentarii și replici.

3 cauze pendinte în PROCEDURA REZERVATĂ

TITLUL CAUZEI	Nr. de înregistrare	Data hotărîrii principale	Data rămînerii definitive
TUDOR-AUTO S.R.L. ȘI TRIPLU-TUDOR S.R.L.	27888/04	09/12/2008	09/03/2009
NORMA SRL	38503/08	03/11/2011	03/11/2011
OJOG ȘI ALȚII	1988/06	13/12/2011	13/12/2011

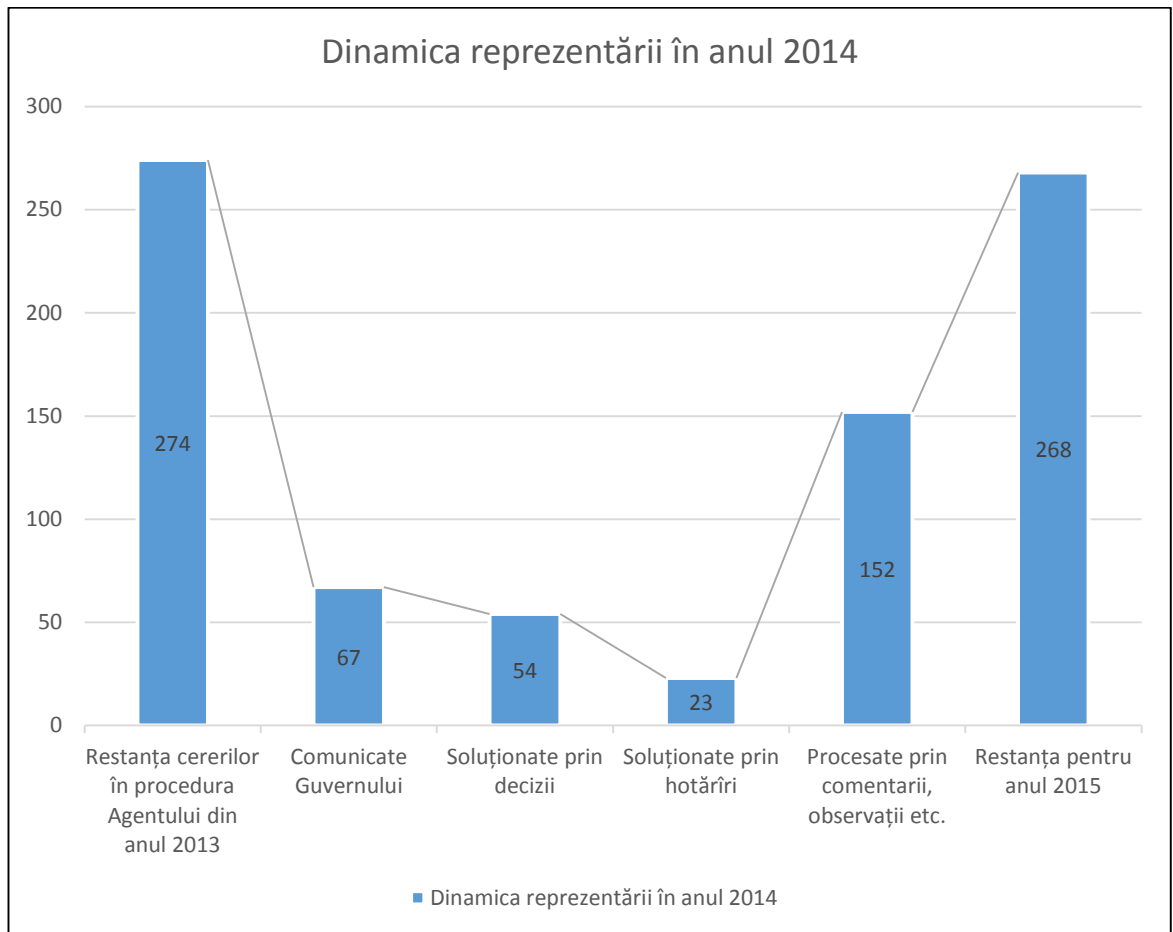
86. Prin urmare, din punct de vedere statistic, la numărul de 268 de cauze comunicate Guvernului și pendinte în procedura Agentului guvernamental se adaugă aceste 3 cauze. Astfel, numărul total de cauze pendinte și comunicate Guvernului constituie **271 de cereri**.

87. În mare parte, la cererile indicate mai sus atît Guvernul, cît și reclamanții și-au expus poziția (de obicei în ordinea contencioasă). Cauzele fiind alocate formațiunilor judiciare sunt plasate pe listele de examinare a Curții Europene. Data și timpul adoptării soluțiilor nu sunt previzibile și se apreciază în fiecare caz în mod individual, în dependență de categoria cauzei, caracterul încălcărilor pretinse, caracterul prioritar acordat de Curtea Europeană, etapa procesuală, evoluția la nivel național, etc.

88. În următoarele **26 de cauze**, din cele comunicate Guvernului pînă la finele anului 2014 (și la începutul lunii ianuarie 2015), se așteaptă comentarii pentru lunile ianuarie, februarie, martie și mai, anul 2015: *Tomac, Neamtu, Caraman, Bodi, Olisevski, Vega SRL, Edata-Trans SRL, Grecu, Neagu, Gherman, Gumeniuc, Mitu and Cotofan, Raducan, Spatari, Stamatov, Talambuta, Cantaragiu, Zestrea, Maier, Negruța, Spinu, Bastovoi, Rotaru, Tuturica, Casian, Botnari*. **Numărul acestora va crește odată cu comunicarea altor cauze pe parcursul anului 2015**. În circa 6 cauze se așteaptă a doua rundă de comentarii pentru satisfacția echitabilă.

89. În linii generale, pe parcursul anului 2014, în sfera de reprezentare, oficiul Agentului Governamental a **procesat** prin prezentarea de comentarii, observații, declarații, traduceri, descrierea de evoluții circa **152 de cauze**. Restul comentariilor au fost prezentate în anii precedenți.

90. Tabelul grafic de mai jos reflectă dinamica reprezentării:

Impactul financiar (suma satisfacțiilor echitabile achitate în anul de referință)

91. Din moment ce unul din criteriile de evaluare a situației relative la domeniul de reprezentare a intereselor Guvernului constituie suma satisfacțiilor acordate de Curtea Europeană în spețele împotriva Republicii Moldova, Agentul guvernamental prezintă următoarele date statistice.

92. Urmează a se nota de la început că acordarea de satisfacții echitabile prin obligarea Guvernului la plata compensațiilor bănești reprezintă una din mai multe soluții posibile ale Curții Europene în vederea reparării de prejudicii cauzate reclamantilor prin încălcarea Convenției. Deși este unul din elemente, plățile financiare la care a fost obligat Guvernul pe parcursul perioadei de referință nu constituie un criteriu principal de evaluare a situației. În acest sens, este necesar de reamintit că obligarea Guvernului la plata banilor cu titlu de satisfacție echitabilă, potrivit Articolului 41 din Convenție, ca o modalitate de sancționare cu caracter internațional, se aplică de Curtea Europeană doar atunci când o altă modalitate de remediere a încălcărilor nu este posibilă.

93. Astfel, potrivit dreptului internațional de care se conduce Curtea Europeană, ca principiu de bază a reparației constituie *restitutio in integrum*, care se aplică ca regulă¹² (a se vedea exemple de reparație prin *restitutio in integrum* în cauzele [Gurov](#), [Dacia S.R.L.](#) (cu privire la satisfacția echitabilă). Doar în ipoteza în care o altă formă de reparație nu este posibilă instanța de la Strasbourg acordă despăgubiri bănești¹³. În cele din urmă, ca o altă modalitate de reparație Curtea Europeană aplică principiul *shame & blame*, considerând în anumite cauze excepționale

¹² ... hotărârea în care Curtea constată o violare impune statului respondent o obligație legală de a pune capăt violării și a repara consecințele acesteia, în așa mod încât să restabilească pe cât e posibil situația existentă înainte de violare (*Former King of Greece și alții c. Greciei*, § 72). În această cauză, reparația trebuie să aibă scopul de a repune reclamantul în situația în care el s-ar fi aflat dacă violarea nu ar fi avut loc (*Prodan*, § 70). Dacă natura încălcării permite *restitutio in integrum* atunci este de obligația Statului de a o asigura. Dacă, pe de altă parte, legea națională nu permite – sau permite parțial – o reparație a consecințelor încălcării, atunci Articolul 41 din Convenție permite Curții să acorde părții vătămate o asemenea satisfacție care este cea mai potrivită în speță (*Papamichalopoulos and Others; Brumărescu*).

¹³ *ibidem*

că simpla recunoaștere a încălcării constituie prin sine o satisfacție (de ex. [Amihalachioaie](#) sau [Timpul de Dimineata](#)).

94. De asemenea, este necesar de a preciza că la aprecierea impactului financiar pentru anul de referință se utilizează următoarea terminologie:

- a. *Sumele dispuse de Curtea Europeană* – sînt compensații cu titlu de prejudiciu material, moral, costuri și cheltuieli, după caz, calculate în EURO, la care Curtea Europeană a obligat Guvernul în perioada de referință.
- b. *Sumele efectiv achitate de Guvern* – reprezintă valoarea indicată în LEI care au fost efectiv puși la dispoziția reclamanților în perioada de referință. A nu se confunda cu valoarea sumelor dispuse de Curtea Europeană în perioada de referință, indici care nu sunt egali (a se vedea explicațiile de rigoare mai jos, la § 62).
- c. *Compensații cu titlu de prejudiciu material* – sumele dispuse de Curtea Europeană în perioada de referință cu titlu de compensare a prejudiciului material. De obicei include două sub-categorii – compensații a *prejudiciului material de bază* și *penalități*, calculate urmare a imposibilității folosirii sumelor de bază.
- d. *Compensații cu titlu de prejudiciu moral* – sumele dispuse de Curtea Europeană în perioada de referință pentru compensarea suferințelor morale cauzate de încălcările Convenției.
- e. *Compensații cu titlu de costuri și cheltuieli* – sumele dispuse de Curtea Europeană în perioada de referință pentru compensarea cheltuielilor și costurilor judiciare suportate de reclamanți în procedurile în fața Curții Europene și, în anumite situații, cheltuieli judiciare suportate la nivel național.
- f. *Sumele dispuse în temeiul hotărîrilor Curții Europene* – reprezintă o categorie distinctă deoarece se dispun, de obicei, urmare a unei soluții date de Curtea Europeană într-o procedură litigioasă.
- g. *Sumele dispuse în temeiul deciziilor Curții Europene* – reprezintă o categorie distinctă deoarece se dispun de obicei urmare a unei soluții amiabile între părți, ori a unui angajament financiar unilateral (declarație unilaterală) parafate de Curtea Europeană într-o procedură necontencioasă.

95. Trebuie precizat faptul că potrivit Convenției doar o *hotărîrie* a Curții Europene, adoptată de o *Cameră* devine definitivă în termen de 3 luni de zile, dacă nu a fost solicitată retrimiteră acesteia în fața Marii Camere, ori la ziua în care părțile și-au manifestat intenția de a nu solicita o atare retrimiteră (Articolul 46 din Convenție). Restul *hotărîrilor* (adoptate de Comitet sau de Marea Cameră) și *deciziilor* (adoptate de toate formațiunile judiciare) devin definitive la data pronunțării. Există și situații excepționale în cazurile cînd o hotărîre a Camerei în privința căreia există o solicitare de retrimiteră la Marea Cameră devine definitivă din ziua în care *panelul din cinci judecători* respinge cererea de retrimiteră. Termenul în care un panel din cinci judecători se pronunță asupra cererii de retrimiteră nu este prevăzut de Convenție, dar de obicei nu depășește două sau trei luni. În aceste situații termenul de executare se calculează din ziua în care cererea de retrimiteră a fost respinsă.

96. În marea majoritate a cazurilor, termenul de executare a oricărei hotărîri sau decizii este de trei luni de la data rămînerii definitive, dacă hotărîrea sau decizia nu dispune altfel.

97. Cu alte cuvinte, există două termene în interiorul cărora plata banilor devine scadentă. Primul termen de **6 luni** în situația unei hotărîri a Camerei (3 luni pentru a deveni definitivă plus 3 luni pentru executare), ne-retrimise la Marea Cameră și al doilea termen de **3 luni**, în cazul celorlalte hotărîri și decizii (de Comitet și ale Marii Camere).

98. În ceea ce privește executarea plăților dispuse prin DECIZII, mai sunt necesare două precizări importante. *Primul element* se referă la momentul din care se calculează termenul de 3 luni de plată a acestora. Astfel, potrivit practicii instituite, termenul de plată începe să curgă din *momentul notificării* unei decizii în adresa Guvernului, care nu este neapărat echivalent cu *data adoptării* și *devenirii definitive*. Data notificării se apreciază în fiecare caz individual și constituie ziua recepționării originalului deciziei de către oficiul Agentului guvernamental. *Al doilea element* se referă la practica acordării sumelor prin decizii, care, de obicei, include o *sumă*

globală care urmează să acopere toate prejudiciile (materiale, morale, costuri și cheltuieli). În anumite cazuri, în dependență de natura concesiunilor făcute într-o decizie, sumele pot fi acordate separat.

99. Respectiv, chiar dacă o hotărîre sau o decizie a fost adoptată în anul de referință (spre exemplu anul 2013), dar executarea acesteia devine scadentă în anul viitor, peste 6 sau 3 luni de zile, după caz, sumele de bani achitate efectiv pentru astfel de hotărîri și decizii nu se includ în evaluarea perioadei de referință în care acestea au fost adoptate. Din aceste considerente, a apărut necesitatea de a se face distincție între *Sumele dispuse de Curtea Europeană* și *Sumele efectiv achitate de Guvern*. Distincția este importantă și din alt punct de vedere, deoarece Curtea Europeană calculează sumele în unitatea valutară EURO, iar echivalentul acestora se achită în valuta națională la rata de schimb valutar la ziua ordonării plăților. Prin urmare și fluctuațiile ratelor de schimb valutar pot influența cuantumul sumelor achitate efectiv și pot justifica diferența între sumele calculate în Euro și cele calculate în lei.

100. Reieșind din termenii utilizați mai sus și odată explicate elementele cu privire la calcularea corectă a acestora și a sumelor achitate, se prezintă mai jos următoarele date statistice cu privire la plata satisfacțiilor echitabile:

Sumele DISPUSE prin HOTĂRÎRI în anul 2014

TITLUL CAUZEI	Definitivă la	Prejudiciu Material	Prejudiciu moral	Costuri și cheltuieli
BUHANIUC	28/04/2014	-	EUR 15 000,00	EUR 1 370,00
T.M. AND C. M.	28/04/2014	-	EUR 15 000,00	EUR 2 150,00
SANDU	11/05/2014	Nu s-a pretins	Nu s-a pretins	Nu s-a pretins
VASILCA	11/05/2014	Nu s-a pretins	EUR 12 000,00	EUR 422,00
ZIAUNYS	Nu este definitivă	EUR 1 900,00	EUR 5 000,00	Respins
EUGENIA AND DOINA DUCA	08/07/2014	EUR 50 000,00	Respins	Respins
KENZIE GLOBAL LIMITED LTD	08/07/2014	Respins	EUR 3 600,00	EUR 1 500,00
RADU	15/07/2014	Nu s-a pretins	EUR 4 500,00	EUR 1 440,00
GAVRILITA	24/07/2014	Nu s-a pretins	EUR 19 000,00	EUR 140,00
TRIPADUS	24/07/2014	Respins	EUR 2 000,00	EUR 2 000,00
DRAGOSTEA COPIILOR - PETROVSCHI - NAGORNII	10/09/2014	Respins	EUR 2 000,00	EUR 4 300,00
CIORAP (4)	08/10/2014	Respins	EUR 9 000,00	EUR 150,00
PARENIUC	10/10/2014	Nu s-a pretins	EUR 3 500,00	EUR 2 440,00
NINESCU	15/10/2014	Nu s-a pretins	EUR 2 000,00	EUR 2 000,00
TCACI	15/10/2014	Nu s-a pretins	EUR 9 000,00	EUR 1 170,00
CHIRICA	27/10/2014	Nu s-a pretins	EUR 900,00	EUR 100,00
CORNEA	27/10/2014	Nu s-a pretins	EUR 1 800,00	Nu s-a pretins
GRAFESCOLO SRL	27/10/2014	Respins	EUR 3 600,00	EUR 2 000,00
BULGARU	30/12/2014	Nu s-a pretins	EUR 20 000,00	Nu s-a pretins
BONDARENCO	14/10/2014	Nu s-a pretins	Nu s-a pretins	Nu s-a pretins
TOCARENCO	04/02/2015	Nu s-a pretins	EUR 9 500,00	Respins
BAZA DE TRANSPORT AUTO NR. 1	18/11/2014	Nu s-a pretins	EUR 1 800,00	EUR 800,00
PAVLICENCO and URECHEAN	02/03/2015	Nu s-a pretins	EUR 3 600,00	EUR 5 289,60
BUZADJI	16/03/2015	Nu s-a pretins	EUR 3 000,00	EUR 1 300,00

101. Astfel, sumele *dispuse* de Curtea Europeană în baza hotărîrilor din anul 2013 constituie:

- 51 900.00 EUR** cu titlu de prejudiciu **MATERIAL**
- 145 800.00 EUR** cu titlu de prejudiciu **MORAL**
- 28 571.60 EUR** cu titlu de **COSTURI ȘI CHELTUIELI**

În TOTAL, în anul 2014 Curtea Europeană a dispus prin Hotărîri achitarea de către Guvern a **EUR 226 271.60 EUR**.

Sumele DISPUSE prin DECIZII în anul 2014

TITLUL CAUZEI	Data adoptării	Prejudiciu moral	Costuri și cheltuieli	Prejudiciu global
---------------	----------------	------------------	-----------------------	-------------------

BERBER	21/01/2014	-	-	3 500,00 EUR
GUTU	21/01/2014	-	-	3 500,00 EUR
GRECU	18/02/2014	10 000,00 EUR	500,00 EUR	-
NEDELCU	18/02/2014	-	-	15 000,00 EUR
TRETACOV ET AUTRES	18/02/2014	34 000,00 EUR	2 000,00 EUR	-
VIERU	15/04/2014	5 000,00 EUR	1 500,00 EUR	-
CHIRICA	01/07/2014	6 500,00 EUR	1 500,00 EUR	-
LUPACESCU	01/07/2014	13 000,00 EUR	1 500,00 EUR	-
FIODOROV & CO S.R.L	02/09/2014	-	-	2 500,00 EUR
IPATE	02/09/2014	-	-	3 000,00 EUR
CONEV	07/10/2014	-	-	7 500,00 EUR
PISLARI	07/10/2014	5 000,00 EUR	500,00 EUR	-
DANILA	25/11/2014	-	-	3 000,00 EUR
REPESCU AND REPESCO	25/11/2014	30 000,00 EUR	1 500,00 EUR	-
GLOBA AND OTHERS	16/12/2014	-	-	21 000,00 EUR
MALAI AND OTHERS	16/12/2014	-	-	4 500,00 EUR
MOROI	16/12/2014	15 000,00 EUR	1 500,00 EUR	-
PADURARU	16/12/2014	-	-	4 500,00 EUR
STEOGLO	16/12/2014	-	-	20 000,00 EUR

102. Astfel, calculul sumelor dispuse de Curtea Europeană în baza deciziilor relevă că în anul 2013 a fost ordonată plata a:

- a. **0** – cu titlu de prejudiciu **MATERIAL**
- b. **118 500.00 EUR** – cu titlu de prejudiciu **MORAL**
- c. **10 500.00 EUR** – cu titlu de **COSTURI și CHELTUIELI**
- d. **88 000.00 EUR** – cu titlu de compensații **GLOBALE** (material, moral, costuri și cheltuieli)

103. În **TOTAL**, sumele dispuse prin DECIZII se ridică la **217 000.00 EUR**.

104. Prin urmare, în **anul 2014** Curtea Europeană a **DISPUS** achitarea în total a **443 271.60 EUR**.

105. Înainte de a analiza sumele *efectiv achitate* pe perioada anului 2014 urmează a se aminti că calculele includ doar hotărârile și deciziile termenele de executare a cărora expiră în perioada de referință. Prin urmare, o bună parte din sumele achitate în perioada de referință au fost dispuse în baza hotărârilor/deciziilor din anul precedent (2013), iar din anul 2014 au fost achitate doar sumele dispuse în baza hotărârilor/deciziilor adoptate până în luna octombrie. Restul hotărârilor/deciziilor adoptate începând cu luna octombrie devin executorii, de regulă, în anul următor (2015).

Sumele EFECTIV ACHITATE în baza HOTĂRÎRILOR în anul 2014

TITLUL CAUZEI	Suma globală în lei	Data achitării (potrivit ordinului de plată)
B.	320 205,60 MDL	09/01/2014
MUDRIC	305 084,78 MDL	09/01/2014
MIHAIL GOREA	192 123,36 MDL	09/01/2014
STRUGARU	1 725 000,93 MDL	09/01/2014
DANALACHI	90 617,00 MDL	04/02/2014
PIETRIS S.A.	49 162,87 MDL	27/02/2014
LIPCAN	142 648,20 MDL	11/03/2014
SCHERLET AND OTHERS	67 329,36 MDL	19/03/2014
N.A.	186 554,00 MDL	20/03/2014
TIMUS AND TARUS	490 295,05 MDL	08/04/2014
TIMUS AND TARUS	490 295,05 MDL	08/04/2014

SEGHETI	120 641,95 MDL	15/04/2014
FEODOROV	104 904,68 MDL	18/04/2014
CEACHIR TAMARA	151 129,60 MDL	21/05/2014
AGURDINO S.R.L.	115 001,47 MDL	26/05/2014
BUHANIUC	308 680,91 MDL	27/07/2014
T.M. and C. M.	323 388,98 MDL	27/07/2014
VASILCA	231 613,16 MDL	05/08/2014
GAVRILITA	167 523,81 MDL	08/08/2014
GAVRILITA	185 993,91 MDL	08/08/2014
EUGENIA AND DOINA DUCA	925 575,00 MDL	19/09/2014
KENZIE GLOBAL LIMITED LTD	94 735,05 MDL	08/10/2014
RADU	111 755,75 MDL	10/10/2014
TRIPADUS	74 689,20 MDL	13/10/2014
DRAGOSTEA COPIILOR - PETROVSCHI - NAGORNII	117 616,59 MDL	09/12/2014

106. Astfel, în total în anul 2014 Ministerul Finanțelor a transferat din bugetul de stat pe contul reclamanților, în temeiul HOTĂRÎRILOR Curții Europene o sumă de **7 092 566,25 Lei**.

Sumele EFECTIV ACHITATE în baza DECIZIILOR în anul 2014

Titlul cauzei	Suma globală în lei	Data achitării (potrivit ordinului de plată)
CHIRIACOV ET FURCULITĂ	147 583,62 MDL	29/01/2014
SCHERLET AND OTHERS	67 269,60 MDL	27/02/2014
SCHERLET AND OTHERS	67 825,08 MDL	11/03/2014
GUTU	66 125,15 MDL	08/05/2014
GRECU	198 357,60 MDL	21/05/2014
NEDELCU	282 301,50 MDL	11/06/2014
TRETIACOV ET AUTRES	163 255,61 MDL	12/06/2014
TRETIACOV ET AUTRES	257 441,80 MDL	12/06/2014
TRETIACOV ET AUTRES	257 441,80 MDL	12/06/2014
VIERU	121 195,10 MDL	05/08/2014
FIODOROV & CO S.R.L	48 270,25 MDL	20/12/2014

107. În temeiul DECIZIILOR, în anul 2014, Ministerul Finanțelor a transferat din bugetul de stat pe contul reclamanților o sumă de **1 677 067,11 Lei**.

108. În **TOTAL, în anul 2014**, Ministerul Finanțelor a achitat **8 769 633,36 Lei** (decizii și hotărâri).

109. Pentru **anul 2014 urmează a fi executate**, în partea achitării sumelor de bani dispuse de Curtea Europeană în anul 2014, suma de **142 289,60 EUR (debit)**, compusă din 25 289,60 EUR pentru hotărârile (în cazul în care ele vor deveni definitive) și 117 000,00 EUR urmare a adoptării deciziilor.

Impactul financiar general (suma satisfacțiilor echitabile dispuse și achitate în anii precedenți)

110. Pentru formarea unei imagini în ansamblu, mai jos sînt prezentate date statistice cu caracter general cu privire la sumele dispuse și achitate urmare a hotărârilor și deciziilor Curții Europene pentru anii precedenți anului de referință.

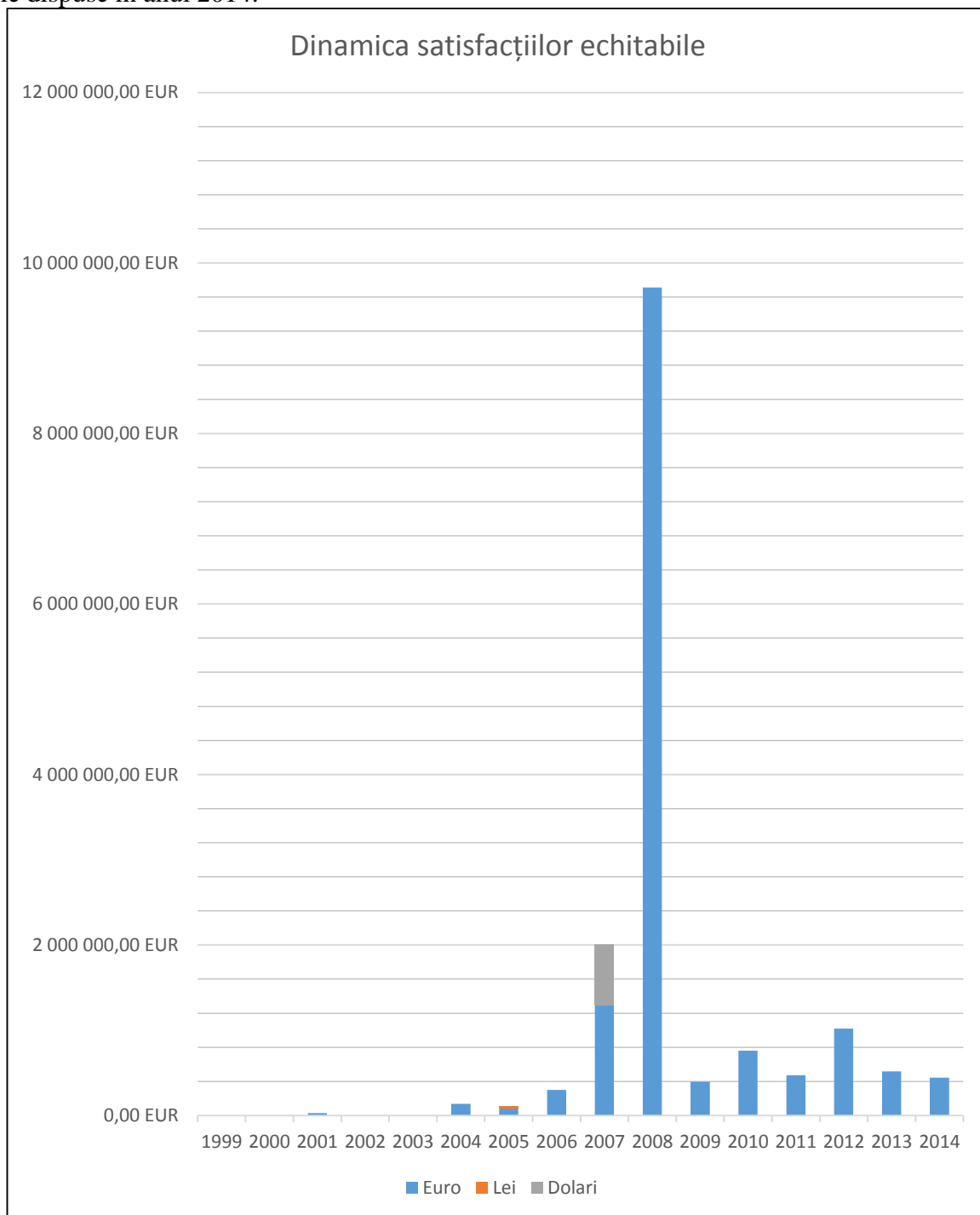
111. Astfel, sumele dispuse și achitate urmare a hotărârilor Curții Europene arată astfel:

- a. Sumele încasate/dispuse în temeiul *hotărârilor*: 1999 - 0,00 EUR, 2000 - 0,00 EUR, 2001 - 27 025,00 EUR, 2002 - 0,00 EUR, 2003 - 0,00 EUR, 2004 - 138 237,16 EUR, 2005 - 72 665,00 EUR, 2006 - 297 958,64 EUR, 2007 - 1 216 071,00 EUR, 2008 - 9 382 858,00 EUR,

2009 - 290 299,25 EUR¹⁴, 2010 - 517 254,83 EUR, 2011 - 335 658,00 EUR, 2012 - 850 876,00 EUR, 2013 - 324 658,94 EUR

- b. Sumele încasate/dispuse în temeiul *deciziilor*: 1999 - 0,00 EUR, 2000 - 0,00 EUR, 2001 - 0,00 EUR, 2002 - 0,00 EUR, 2003 - 0,00 EUR, 2004 - 0,00 EUR, 2005 - 13 440,00 EUR + 709 107,00 USD¹⁵, 2006 - 650,00 EUR, 2007 - 79 903,00 EUR + 30 000 MDL¹⁶, 2008 - 331 458,00 EUR, 2009 - 104 736,95 EUR, 2010 - 244 647,00 EUR, 2011 - 135 584,00 EUR, 2012 - 169 548,00 EUR, 2013 - 194 200,00 EUR,

112. Tabelul grafic prezintă evoluția și impactul financiar pentru anii de referință, împreună cu sumele dispuse în anul 2014:

¹⁴În anul 2009, prin hotărârea Dacia SRL (cu privire la satisfacție echitabilă) s-a dispus alternativ fie achitarea sumei de 7 237 700,00 EUR pentru prejudiciu material, fie restituirea proprietății. Guvernul a ales restituirea proprietăților companiei reclamante și această sumă nu a fost achitată. Respectiv ea nu intră în calcul.

¹⁵ A se vedea decizia *S.A.COMBUSTIBIL SOLID* nr. 5542/03, din 25 October 2005, unde prejudicial fost calculate în Dolari SUA

¹⁶ A se vedea Decizia *Samotiuc* nr. 3870/05, din 05 iulie 2007 unde compensațiile au fost calculate în lei moldovenești.

Alte forme de remediere dispuse de Curtea Europeană și/sau oferite de Guvern

113. În dependență de natura violărilor constatate, Curtea Europeană poate dispune și alte măsuri speciale de remediere a încălcărilor Convenției decât plata satisfacțiilor echitabile, ca o realizare a principiului *restitutio in integrum* (a se vedea pentru detalii § 93 deasupra). Aceste măsuri speciale de remediere pot fi redeschiderea de proceduri naționale (*Popovici, Levința, Vetrenco*), eliberarea reclamantului deținut (*Assanidze v. Georgia, Ilascu si alții, Ivanțoc și alții*), reexaminarea cazului penal de un alt tribunal (*Geçel c. Turciei*), restituirea titlului de proprietate (*Gladysheva c. Rusiei*), re-numirea în funcția publică a reclamantului (*Volkov c. Ucrainei*), etc.

114. Pe parcursul **anului 2014**, Curtea Europeană în hotărârile sale **a dispus Guvernului o singură măsură specială de remediere, în cauza Tocarenco.**

115. Această măsură, care va fi aplicabilă începând cu 04 februarie 2015, când hotărârea va deveni definitivă, presupune obligația Guvernului (prin intermediul autorităților naționale) să asigure cât mai prompt accesul reclamantei la copilul minor. Această măsură a fost dispusă în sensul articolului 46 din Convenție.

116. În acest sens, **urmează a se face distincție între măsurile speciale dispuse direct** de Curtea Europeană și **obligația** de redeschidere a procedurilor sau **oferirea altor forme de remediere** fie (i) *ca un angajament al Guvernului* asumat printr-o reglementare amiabilă confirmată printr-o decizie a Curții Europene, fie în calitate de măsuri (ii) care *decurg indirect* din obligația Guvernului potrivit articolului 46 din Convenție, chiar dacă Curtea Europeană nu obligă expres la acest lucru. În acest din urmă sens, se notează că modalitatea de executare, în special, a hotărârilor Curții Europene, dacă instanța europeană nu obligă direct, reprezintă o chestiune de marjă de apreciere și nu de oportunitate. Cu alte cuvinte, Guvernul are posibilitatea să-și aleagă căile proprii de executare a unor măsuri care izvorăsc din hotărârile Curții Europene, însă executarea lor nu poate să fie o chestiune de oportunitate. În anumite situații, standardele interpretării articolului 46 din Convenție impun Guvernelor-respondente obligații de diligență sau obligații de rezultat, în dependență de natura încălcărilor și a constărilor Curții Europene¹⁷. Aceste obligații ale Guvernului, *izvorâte indirect* sau la care *acesta s-a angajat*, reprezintă chestiuni ce țin de domeniul de executare și vor fi examinate mai jos, la capitolul corespunzător al prezentului Raport.

117. **În anul 2014**, printre alte *măsuri speciale de remediere*, în afara plăților bănești, pe care **Guvernul le-a oferit** cu titlu de reparație, există o serie de decizii ale Curții Europene prin care cauzele s-au radiat de pe rol fie potrivit unor *angajamente speciale asumate prin acorduri de reglementare*, fie prin *oferirea altor forme de remediere* (de obicei pe cale judiciară) și repararea situației reclamantilor fără necesitatea adoptării unei soluții din partea Curții Europene.

**Lista deciziilor prin care situația a fost REPARATĂ prin intervenția Guvernului
(4 Decizii, 4 cereri)**

Titlul cauzei	Nr. de înregistrare	Data adoptării	Modalitatea de remediere
TUDORACHI	28573/07	02/09/2014	Revizuirea la inițiativa Agentului Governamental potrivit articolului 449 lit. g) CPP și Decizia CSJ de reparare.
CHIRIAC	67581/10	23/09/2014	
ZAHARIA	17989/09	23/09/2014	

118. În legătură cu aceste **3** cazuri urmează să fie notat că remedierea încălcărilor a avut loc prin intervenția Agentului guvernamental către Curtea Supremă de Justiție, cu o cerere de revizuire care s-a dovedit a fi un mecanism foarte eficient ce permite repararea încălcărilor și evitarea recunoașterii încălcărilor de Curtea Europeană și respectiv, impactul financiar (Articolul 449 lit. g) Cod procedură civilă).

¹⁷ A se vedea pentru detalii [Recomandarea Nr. R \(2000\) 2 a Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei către statele membre cu privire la re-examinarea sau redeschiderea unor anumite cazuri la nivel național ca urmare a hotărârilor Curții Europene a Drepturilor omului](#) (adoptată la cea de a 694-a Reuniune a Comitetului de Miniștri din 19 ianuarie 2000)

Cereri comunicate Guvernului și declarate inadmisibile (cauze câștigate)

119. O decizie de inadmisibilitate poate fi adoptată de orice formațiune judiciară la Curtea Europeană. Totuși, din numărul total de decizii de inadmisibilitate adoptate în anul 2014 (a se vedea pentru detalii § 73 deasupra), cele mai relevante sunt deciziile în cauzele comunicate Guvernului și procesate de Comitete sau Camere, exepțînd judecătorul-unic cînd cererea se declară vădit inadmisibilă și nu ajunge la cunoștința Guvernului.

120. Aceste decizii de inadmisibilitate, în spețele în care Guvernul a prezentat comentarii, reprezintă o valoare pentru jurisprudența Curții Europene, dar și sunt considerate drept o formă de performanță procedurală a oficiului Agentului guvernamental. Cu alte cuvinte, aceste decizii reprezintă o formă de câștig a procesului la Curtea Europeană de către Guvern.

121. Lista acestor decizii este următoarea:

Lista deciziilor de INADMISIBILITATE**(10 decizii - 10 cereri)**

<u>Titlul cauzei</u>	Nr. De înregistrare	Data adoptării	Temei de inadmisibilitate
GROSUL	42565/09	04/02/2014	Nefondată. Tardivitatea.
POVESTCA (II)	54791/10	18/03/2014	Nefondată.
TOPAL	37509/05	18/03/2014	Nefondată.
DEREVOLCOV	257/07	24/06/2014	Nefondată. Redresare.
POPOVICI (no. 2)	38178/08	24/06/2014	Neepuizarea remediilor naționale.
VEH	69564/10	07/10/2014	Neepuizarea remediilor naționale.
PROHOROV	21040/06	21/10/2014	Lipsa statutului de victimă.
TONCU	26710/08	13/11/2014	Nefondată.
GRUSCA	12875/04	16/12/2014	Nefondată. Neepuizarea remediilor naționale.
TV-ZAVTONI.LL	35153/10	16/12/2014	Lipsa statutului de victimă

Alte decizii de radiere pe motive procedurale

122. O categorie specială o constituie deciziile de radiere a cererilor urmare a redresării situației reclamantului (fără intervenția Guvernului) și radierea atunci cînd reclamantul nu mai susține cererea sa la Curtea Europeană (cu alte cuvinte, nu mai participă în proces). Aceste decizii pot fi de asemenea calificate drept o formă de câștig, deși unul pe motive de procedură.

123. Astfel, în anul 2014 a fost adoptată o singură decizie de radiere pe temeiul de redresare fără intervenția Guvernului și anume:

Lista deciziilor prin care situația a fost REPARATĂ fără intervenția Guvernului**(1 Decizie, 1 cerere)**

<u>Titlul cauzei</u>	Nr de înregistrare	Data adoptării
BARBANT	2050/07	02/09/2014

124. De asemenea, în anul 2014 au fost adoptate următoarele decizii de radiere pe motive procedurale:

Lista deciziilor de RADIERE din LIPSA INTERESULUI reclamantului**(11 decizii - 12 cereri)**

<u>Titlul cauzei</u>	Nr de înregistrare	Data adoptării
GORGAN	44744/08	21/01/2014
IRIZAN ET AUTRES	27759/05, 32813/08	21/01/2014
PLESCA	44862/11	21/01/2014
STEPULEAC	43677/09	21/01/2014
VARTIC	36716/10	21/01/2014
TIRNOVETCHI AND OTHERS	7847/06,7851/06,27404/06,13258/07,46011/07	18/02/2014
NEAMTU	44745/08	27/05/2014
URECHEAN	41654/08, 61428/08	01/07/2014
INVESTPRIVATBANK S.A.	12203/08	02/09/2014

PLATON AND 2 OTHERS	36743/05, 36570/06, 13322/07	23/09/2014
RAVLO	31747/03	07/10/2014
MITU AND OTHERS	53603/10	21/10/2014
NACAI	47294/07	21/10/2014
NIHOLAT	18706/10	21/10/2014

Intervenții în procese judiciare naționale cu solicitarea adoptării măsurilor de remediere

125. La acest capitol trebuie menționată posibilitatea intervenției Agentului guvernamental cu solicitarea de redeschidere de proceduri, în special a celor civile și casarea hotărârilor instanțelor judecătorești cu remedierea pretenșilor încălcări. În special, se face referință la mecanismul oferit de Codul de procedură civilă și remedierea oferită de Curtea Supremă de Justiție, în locul Curții Europene. Pentru o astfel de procedură este necesară o inițiere a reglementării amiabile și aprecierea posibilității de redeschidere, dacă o reparație poate fi acordată pe această cale. Curtea Supremă de Justiție este invitată în aceste situații să ia locul Curții Europene și să se pronunțe asupra fondului încălcărilor pretinse de reclamantii la Curtea Europeană și să acorde o satisfacție echitabilă sau o altă formă de remediere specială, după caz. Dacă se întâmplă astfel, Curtea Europeană, după terminarea procedurilor redeschise, confirmă această remediere și radiază cererea de pe rol, considerînd situația reclamantului ca fiind redresată (a se vedea § 118 deasupra).

126. Avînd în vedere natura acestor proceduri, care se fac doar în contextul unor reglementări amiabile și care conțin prin definiție elemente de confidențialitate, lista acestora **nu poate fi făcută publică** pînă la soluționarea lor finală.

127. **În circa 10 de cauze** Agentul guvernamental a inițiat proceduri de reglementare amiabilă oferind alte forme de remediere. Clauzele reglementărilor se negociază.

ANALIZA NATURII ÎNCĂLCĂRILOR

Hotărîri

128. Cu privire la **analiza naturii încălcărilor** constatate în anul 2014, se menționează, în linii generale, că o mare parte a încălcărilor recunoscute nu reprezintă o noutate pentru jurisprudența Republicii Moldova, cu excepția cazurilor: *Urechean și Pavlicenco* care prin sine constituie o nouă abordare a imunităților înalților demnitari pentru opiniile expuse ca expresie a libertății sale de exprimare; și hotărîrile *Sandu și Pareniuc* cu privire la garanțiile unui proces echitabil în materia penală împotriva folosirii probelor obținute prin provocarea, facilitarea sau încurajarea persoanei la săvîrșirea infracțiunii.

Violența domestică

T.M. și C.M.

129. În anul 2014, Curtea Europeană a continuat cu cazul în ce privește violența domestică, o problemă care în premieră a apărut pentru Republica Moldova prin trei hotărîri din anul 2013 (trei cauze: *Eremia, B. și Mudric*). În cauza *T.M. și C.M.*, Curtea Europeană repetat a marcat existența problemelor de implementare a legislației în partea **combaterii violenței domestice**. Evenimentele în speță au avut loc în perioada iunie 2010 – februarie 2012, și necesită o descriere detaliată.

130. Reclamantele, T.M. (mama) și C.M. (fiica), s-au plîns în fața Curții în temeiul articolului 3 din Convenție, invocînd faptul că autoritățile naționale au ignorat violența domestică la care ele au fost supuse și au omis să execute prompt ordonanța de protecție emisă de instanța de judecată. Guvernul a susținut că autoritățile naționale au întreprins toate acțiunile necesare în vederea protecției reclamantelor de la riscul violenței domestice și prevenirea repetării acesteia. Agresorului i-au fost aplicate amenzi, iar pînă la depunerea plîngerii oficiale din partea reclamantelor nu a existat un risc iminent pentru sănătatea lor, astfel încît autoritățile naționale nu au avut careva obligații pozitive de îndeplinit.

131. Cu privire la această plîngere, Curtea a menționat că autoritățile naționale au cunoscut despre comportamentul violent al agresorului, care a devenit și mai evident atunci cînd instanța de judecată a emis ordonanța de protecție. Chiar și în lipsa unei plîngeri oficiale cu privire la violența domestică din partea reclamantelor, este evident din rapoartele medicale și amenzi impuse agresorului, că organul de poliție a știut despre faptul că reclamantele erau supuse violenței domestice. În această situație, organul de poliție era obligat să examineze din oficiu necesitatea întreprinderii unor acțiuni în vederea prevenirii violenței domestice, ținînd cont de faptul cît de vulnerabile sunt, de regulă, victimele violenței domestice. Cu toate acestea, autoritățile naționale au fost, aparent, incapabile să ofere careva protecție în lipsa unei plîngeri oficiale din partea reclamantelor, chiar dacă știau despre acțiunile de violență fizică, inclusiv în privința unui copil de 8 ani. Astfel, Curtea a constatat că *a existat o violare a articolului 3 din Convenție*.

132. Reclamantele, de asemenea, s-au plîns în temeiul articolului 8 din Convenție, invocînd că autoritățile naționale au omis să-și îndeplinească obligațiile sale pozitive în temeiul acestui articol. Reclamantele au invocat că nu au beneficiat de remedii efective în privința plîngerilor sale în temeiul articolelor 3 și 8 din Convenție.

133. În privința acestei plîngeri, Curtea a considerat că ținînd cont de violarea constatată a articolului 3, plîngerea formulată în temeiul articolului 8, precum și în temeiul articolului 13 coroborat cu articolele 3 și 8 din Convenție este admisibilă, însă nu necesită să fie examinată separat.

134. Reclamantele s-au plîns în temeiul articolului 14 coroborat cu articolele 3 și 8 din Convenție, invocînd faptul că omisiunea autorităților naționale de a le oferi protecție eficientă și promptă a condus la discriminare pe bază de gen, întemeiată pe ideile preconceptuate ale autorităților naționale despre rolul femeilor în societate.

135. Guvernul a susținut că în prezenta cauză autoritățile naționale nu au manifestat pasivitate față de cauza reclamantelor, acestea au acționat prompt intentînd un dosar penal în privința agresorului. Mai mult, autoritățile naționale au întreprins un șir de măsuri în vederea îmbunătățirii sistemului de protecție a victimelor violenței domestice.

136. În opinia Curții, pasivitatea autorităților naționale s-a manifestat prin omisiunea acestora de a întreprinde careva măsuri de protecție sau de a intenta dosar penal în privința agresorului pînă la depunerea plîngerii oficiale de către reclamante. Acțiunile autorităților naționale nu au constituit o simplă omisiune sau tergiversare în cauza primei reclamante, însă au condus la tolerarea violenței și au reflectat o atitudine discriminatorie față de ea ca femeie. Autoritățile naționale nu au apreciat seriozitatea și extinderea violenței domestice în Moldova și efectul său discriminatoriu asupra femeilor.

137. În consecință, Curtea a constatat că *a existat o violare a articolului 14 coroborat cu articolul 3 din Convenție în privința primei reclamante*, și a hotărît că plîngerea reclamantelor în temeiul articolului 14 coroborat cu articolul 8 din Convenție este admisibilă, însă nu necesită să fie examinată separat.

138. Concluzia rezultată și din această cauză este similară primelor trei cauze din anul 2013. În principal, Curtea Europeană a notat că deși cadrul normativ oferit pentru protecția victimelor violențelor domestice în Republica Moldova este compatibil cu standardele stabilite de Convenție, implementarea acestuia în practică este deficientă. Acest fapt se datorează atât existenței factorilor de natură administrativă, în special lipsei de cooperare între autorități și lipsa unei abordări în ansamblu a problemelor, cît și datorită persistenței unei mentalități de tolerare a acestor tratamente violente din partea societății și parțial din partea unor reprezentanți ai autorităților. Cazurile de violență domestică împotriva Republicii Moldova reprezintă unele din cazurile-cheie care au intrat în vizorul Consiliului Europei și vor fi examinate pe parcursul anului 2014, prin adoptarea de măsuri menite să prevină astfel de încălcări.

Provocarea.

Sandu

139. Printre alte încălcări marcante și de asemenea în premieră, constatate în anul 2014, se menționează problema folosirii probelor obținute prin provocarea, facilitarea sau încurajarea persoanei la săvârșirea infracțiunii. Aceste probleme au fost relevate în cele două hotărâri: *Sandu* și *Pareniuc* care au devenit hotărâri de **precedent** în jurisprudența Republicii Moldova. Descrierea lor în detaliu este necesară.

140. Prima hotărâre-precedent a fost *Sandu*, obiectul căreia a constituit provocarea la luare de mită pentru care reclamantul a fost în cele din urmă condamnat. În perioada când reclamantul și-a desfășurat activitatea în calitate de director al unei clinici veterinare de stat el a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii de luare de mită pentru emiterea unui certificat de vaccinare, solicitat de o persoană C. Urmărirea penală în rezultatul căreia reclamantul a fost condamnat în aprilie 2007, s-a bazat pe plîngerea inițială a lui C. și declarațiile ulterioare ale ofițerilor Comisariatului de poliție s. Rîșcani precum și pe concluziile cercetării biroului și a examinării corporale a reclamantului când în buzunarul acestuia au fost găsiți 400 MDL marcați cu o substanță specială.

141. Reclamantul a fost condamnat la plata unei amenzi penale cu privarea de dreptul de a ocupa funcția de medic veterinar pe un termen de doi ani. În octombrie 2007 această decizie a rămas definitivă. Reclamantul s-a plîns în baza articolului 6 § 1 din Convenție (dreptul la un proces echitabil) ca urmare a unei provocări. Guvernul a susținut că reclamantul în prezenta speță nu a fost victimă a provocării deoarece C. nu avea contacte cu colaboratorii poliției și s-a adresat acestora după ce a fost abordat de către reclamant. Potrivit Guvernului, rolul organelor de urmărire penală a fost unul pasiv fără a determina reclamantul la comiterea infracțiunii imputate, iar legislația procedurală și acțiunile de procedură efectuate în speță au oferit garanții împotriva abuzurilor și a implicației active a organului de urmărire, acesta din urmă apărînd doar în calitate de observator și de investigare.

142. Curtea a statuat că instanțele judecătorești naționale nu au reușit să evalueze corect argumentele reclamantului dacă C. a acționat ori nu în numele sau sub autoritatea poliției. Respectiv, aceste omisiuni au născut prezumția că provocarea reclamantului la comiterea infracțiunii au avut loc, iar dubiile nu au fost înlăturate în cadrul procesului judiciar. Prin urmare, Curtea a constatat o violare a articolului 6 § 1 din Convenție. Reclamantul nu a solicitat compensarea prejudiciului moral sau costuri și cheltuieli. Prin urmare, Curtea nu a acordat careva sume.

Pareniuc

143. A doua hotărâre aplică același raționament. În fața Curții Europene, reclamanta s-a plîns că a fost victima unei „provocări” din partea poliției și în rezultatul căreia ar fi săvârșit o infracțiune. Activînd în calitate de inspector superior în cadrul Inspectoratului fiscal Edineț, în momentul producerii evenimentului, reclamanta a fost învinuită de corupere pasivă și condamnată prin decizia definitivă a Curții de Apel Bălți din 21 martie 2007. Instanța de judecată i-a aplicat o pedeapsă. Drept temei au constituit probele (bani marcați) colectate în cadrul unei activități operative de investigații, condusă de către colaboratorii poliției, la 17 februarie 2004. Proprietarul unui magazin Z. a transmis reclamantei o sumă de bani în schimbul acordării unor servicii, înregistrînd, în același timp, convorbirea lor. Deși reclamanta a depus recurs împotriva condamnării sale, la 12 septembrie 2007 Curtea Supremă de Justiție a respins recursul ca fiind vădit neîntemeiat.

144. Guvernul a susținut că reclamanta nu a fost victima unei provocări, pentru că nu a putut demonstra în fața instanțelor judecătorești naționale și a Curții Europene că a fost provocată la săvârșirea infracțiunii. Curtea Europeană a constatat că din dosar reiese că autoritățile naționale nu dispuneau de careva probe care ar demonstra că reclamanta era implicată în acțiuni de luare de mită pînă la 17 februarie 2004. Cu toate că la dosar au fost anexate probe de luare de mită, nu există dovezi că acestea au fost obținute de poliție pînă la pornirea urmăririi penale împotriva reclamantei. Mai mult, în opinia Curții Europene, imprimările audio demonstrează că reclamanta a fost subiectul unei provocări de luare de mită pentru care, ulterior, a fost condamnată, deși lipseau indicii că infracțiunea ar fi fost comisă fără această provocare. Nu doar reclamanta a

susținut că a fost victima unei provocări, dar și Curtea de Apel Bălți a constatat acest fapt în decizia sa din 20 septembrie 2006, atunci când reclamanta a fost achitată.

Divulgarea datelor medicale confidențiale.

Radu

145. De asemenea în premieră, Curtea Europeană a constatat o încălcare a naturii confidențiale a datelor medicale ale unei persoane, care cad sub protecția dreptului la viață privată în sensul articolului 8 din Convenție. Astfel, hotărîrea *Radu* de asemenea poate fi calificată ca un **precedent** și privește violarea drepturilor urmare a divulgării informației cu caracter medical de către o instituție medicală, aflată în subordinea Ministerului Sănătății.

146. În fapt, reclamanta activa în calitate de lector la Academia de Poliție. În august 2003, fiind însărcinată cu gemeni, a fost spitalizată, prezentînd iminență de pierdere a sarcinii. La locul de muncă reclamanta a prezentat un certificat de boală. Cu toate acestea, Academia de Poliție a solicitat de la instituția medicală informația referitoare la concediul de boală. În noiembrie 2003, instituția medicală a prezentat informația referitoare la sarcina reclamantei, starea ei de sănătate și tratamentul care i-a fost acordat. Informația s-a răspîndit la locul de muncă al reclamantei și în scurt timp după aceasta, urmare a stresului provocat, ea a suferit un avort spontan. Reclamanta a inițiat o acțiune în instanța de judecată împotriva instituției medicale și Academiei de Poliție, solicitînd compensație pentru violarea dreptului său la respectarea vieții private, care a fost respinsă în mai 2007 de Curtea Supremă de Justiție. Instanța de judecată a considerat că instituția medicală a avut dreptul să divulge informația solicitată angajatorului reclamantei.

147. În procedurile în fața Curții Europene Guvernul a fost de acord că a existat o ingerință în dreptul reclamantei la respectarea vieții private. Cu toate acestea, Guvernul a invocat că ingerința a fost prevăzută de lege și anume de articolul 8 al Legii nr. 982 *privind accesul la informație*, a urmărit un scop legitim și a fost necesară într-o societate democratică, avînd în vedere ancheta disciplinară inițiată împotriva reclamantei de către angajatorul său.

148. Curtea Europeană a menționat că părțile nu au contestat și ea este de acord că divulgarea de către instituția medicală angajatorului reclamantei a detaliilor sensibile referitoare la sarcina reclamantei, starea sa de sănătate și tratamentul acordat, a constituit o ingerință în dreptul său la viața privată. Curtea Europeană a menționat în primul rînd că numai Guvernul, nu și Curtea Supremă de Justiție s-a referit la temeiul legal al ingerinței. În fapt, Curtea Supremă de Justiție a menționat numai că instituția medicală a avut dreptul să divulge informația angajatorului reclamantei, fără a cita careva temei legal pentru o astfel de divulgare. În al doilea rînd, Curtea Europeană a notat că chiar dacă s-ar admite că Curtea Supremă de Justiție a intenționat să se bazeze pe acea prevedere, în temeiul articolului 8 al Legii respective, un medic nu a avut dreptul să divulge informația de natură personală chiar și angajatorului reclamantei fără consimțămîntul ei. Există excepții de la regula de nedivulgare, însă, niciuna dintre acestea nu se aplică în situația reclamantei. În consecință, Curtea Europeană, a constatat că a existat o violare a drepturilor reclamantei garantate de articolul 8 din Convenție.

Rele tratamente, utilizarea abuzivă a forței din partea poliției și investigații ineficiente.

Buhaniuc

149. La acest capitol se marchează cauza *Buhaniuc*, care face parte din așa-numitele cauze rezultate din ”*evenimentele din 7 aprilie 2009*”. Astfel, speța implică examinarea circumstanțelor evenimentelor ce au avut loc după alegerile generale din Republica Moldova din 5 aprilie 2009, cînd la 7 aprilie și în zilele următoare în capitală au avut loc proteste împotriva presupusei fraude electorale, iar drept urmare a dezordinilor în masă au avut loc rețineri masive aplicate de forțele de ordine. Reclamantul a fost reținut în seara zilei de 7 aprilie și în ziua următoare a fost sancționat la zece zile de arest contravențional. Reclamantul, a pretins încălcarea drepturilor sale garantate de prevederile articolului 3 din Convenție prin faptul că a fost maltratat și nu a avut parte de o investigație eficientă.

150. Guvernul a susținut că urmărirea penală, la momentul examinării cauzei la Curtea Europeană, era încă în curs de desfășurare și că nu există o decizie finală la nivel național. Din acest motiv, Guvernul a considerat că cererea reclamantului este prematură, astfel nefiind epuizate căile de atac interne disponibile. În cele din urmă, Guvernului nu i-a rămas decât să subscrie poziției autorităților de investigare cu privire la aprecierea circumstanțelor de fapt, acceptând versiunea susținută de procuratură precum că autorul infracțiunii nu a putut fi identificat.

151. Curtea Europeană a constatat în unanimitate violarea articolului 3 din Convenție, sub aspect material și procedural, constatând că autoritățile naționale au omis să efectueze o investigație eficientă a circumstanțelor cauzei. Curtea a respins obiecția cu privire la caracterul prematur al cererii reclamantului, din momentul în care a existat o serioasă deficiență în durata investigației și din cauză că urmărirea penală a fost de mai multe ori redeschisă după controlul judiciar din partea judecătorului de instrucție. În aceste circumstanțe și din momentul în care perspectiva finalizării investigației este una mai puțin probabilă, Curtea Europeană admite supravegherea sa ca excepție de la regula epuizării remediilor.

Bulgaru

152. O altă cauză relevantă este speța *Bulgaru*. Reclamantul, în prezent, este deținut într-o instituție penitenciară din Republica Moldova. Potrivit articolului 3 din Convenție, reclamantul s-a plîns că a fost maltratată de către colaboratorii de poliție, iar autoritățile naționale n-au efectuat o anchetă efectivă în legătură cu plîngerea sa.

153. În momentul producerii evenimentelor, reclamantul își ispășea pedeapsa cu închisoarea, pe termen de 10 ani, în penitenciarul din Cricova. În legătură cu o infracțiune săvârșită în penitenciarul din Cricova, reclamantul, în calitate de bănuț, a fost adus pe 5 noiembrie și 11 noiembrie la Izolatorul de detenție provizorie al Comisariatului de Poliție mun. Chișinău (în continuare IDPCGP), pentru a fi interogat. Printr-o încheiere a instanței de judecată, a fost dispusă transferarea acestuia din penitenciar în IDPCGP, pe un termen de 20 de zile. Pe 23 ianuarie 2009, reclamantul s-a rănit cu lama în regiunea antebrăului, fapt menționat în Registrul de evidență a acordării primului ajutor medical persoanelor reținute și arestate în IDPCGP. Reclamantul a spus că a recurs la asemenea acțiune din motiv că a fost maltratată în perioada detenției sale în IDPCGP. Toate cererile reclamantului și ale avocatului acestuia, depuse în legătură cu maltratarea sa de către colaboratorii de poliție, au fost respinse pe motiv că fapta nu întrunea semnele componenței de infracțiune.

154. Guvernul a contestat pretențiile reclamantului cu privire la maltratarea și a susținut că acesta singur și-a cauzat leziuni corporale, iar autoritățile i-au acordat asistență medicală de urgență. Examinând documentele prezentate, Curtea Europeană a ajuns la concluzia că reclamantul a fost supus relelor tratamente, considerate drept acte de tortură.

Tcaci

155. O altă cauză, *Tcaci*, de asemenea se referă la problemele aplicării relelor tratamente și a investigației acestora. Cazul se referă la relele tratamente suportate de către reclamant în timpul detenției sale în izolatorul de detenție provizorie (IDP) al Comisariatului General de Poliție din Chișinău (CGP). La 30 martie 2005, reclamantul a fost reținut, fiind bănuț de comiterea unui șir de infracțiuni, printre care mai multe jafuri, omorul unui polițist și tentativa de omor a altor doi polițiști. El a fost reținut timp de 14 ore, apoi a fost plasat în detenție în IDP, unde s-a aflat pînă la 18 mai 2005. Ulterior, acesta a fost transferat la Penitenciarul nr. 13.

156. Reclamantul revendică încălcarea drepturilor sale garantate de prevederile articolelor 3, 5 și 6 din Convenție, plîngîndu-se pe faptul că a fost maltratată de către polițiștii din CGP, precum și de lipsa unei investigații eficiente în scopul elucidării celor întîmplate. Reclamantul s-a mai plîns pe faptul că ar fi fost condamnat în baza mărturiilor obținute în urma aplicării relelor tratamente și că nu a beneficiat de un recurs intern efectiv.

157. Guvernul a solicitat respingerea cererii ca fiind nefondată și a considerat că nu a avut loc o încălcare a drepturilor reclamantului, garantate de Convenție. În comentariile sale, Guvernul a susținut că reclamantul nu a fost maltratată în timpul detenției, precizînd că nici un act medical nu

confirmă acest fapt, iar investigația instituită pentru a cerceta circumstanțele cauzei a fost una promptă, completă și eficientă.

158. La rîndul său, Curtea a constatat existența încălcării articolului 3 din Convenție. Ea a subliniat, în baza documentelor aflate la dispoziția sa, că cel puțin cu trei luni înainte de a fi reținut, reclamantul avea o stare generală bună a sănătății, iar în urma controlului medical efectuat la momentul plasării în IDP, nu au fost depistate simptome negative. De asemenea, Curtea a notat consecvența dintre alegațiile de maltratare pretinse de către reclamant, declarațiile unuia dintre codeținuții acestuia și plîngerile mamei sale, adresate Procurorului General. Prin urmare, Curtea Europeană a ajuns la concluzia că totalitatea acestor elemente, precum și disfuncțiunile fiziologice constatate de către medicii din penitenciar, sînt suficiente pentru a da naștere cel puțin unei bănueli rezonabile că reclamantul a fost supus unor rele tratamente din partea colaboratorilor poliției.

159. Cu referire la efectivitatea investigației relelor tratamente, Curtea a menționat că deși autoritățile interne au inițiat o anchetă în baza plîngerilor reclamantului, durata acesteia a fost una excesiv de lungă: investigația a fost inițiată abia după trei luni și jumătate după ce a fost depusă plîngerea; reclamantul a fost audiat de un procuror după nouă luni, iar prima examinare de către un medic legist a fost efectuată după un an și patru luni.

160. Totodată, Curtea a menționat că au fost adoptate cinci ordonanțe de neîncepere a urmăririi penale de către organele procuraturii în privința pretinselor rele tratamente ale reclamantului, iar instanțele judecătorești de patru ori le-au anulat, solicitînd efectuarea unor investigații suplimentare. Acest fapt denotă superficialitatea cercetărilor efectuate.

161. Printre alte carențe, Curtea a notat efectuarea examenului medico-legal în prezența procurorului și omisiunea autorităților de a asigura participarea reclamantului la toate etapele procedurilor. Atît organele procuraturii, cît și Guvernul nu au reușit să prezinte explicații plauzibile privind originea leziunilor constatate la momentul plasării reclamantului în penitenciar.

Problemele compensațiilor insuficiente.

Ciorap (4)

162. Cauza *Ciorap 4* relevă aceeași problemă reflectată în *Ciorap 2* și anume cuantumul insuficient al compensațiilor acordate de instanțele naționale pentru încălcări recunoscute. În speță este vorba despre insuficiența compensațiilor pentru asistența medicală inadecvată acordată reclamantului.

163. Începînd cu anul 1990, reclamantul, care se afla în acel moment în detenție, a fost spitalizat de mai multe ori ca urmare a actelor de automutilare. La 4 octombrie 1999, reclamantul a fost spitalizat în Spitalul Republican de Profil Larg al Departamentului Instituțiilor Penitenciare (în continuare "Spitalul Pruncul"), pentru că și-ar fi introdus cuie în abdomen. În urma acestui incident, reclamantul a fost supus unei intervenții chirurgicale și externat din Spitalul Pruncul în stare satisfăcătoare, la 7 octombrie 1999. La 9 noiembrie 2000, el a fost internat din nou în Spitalul Pruncul cu diagnosticul: "automutilare; corp străin în stomac". După efectuarea unui examen radiologic, medicii au recomandat o intervenție chirurgicală pentru înlăturarea obiectelor străine din corpul reclamantului. Niciun corp metalic nu a fost găsit.

164. Reclamantul s-a plîns în fața Curții Europene, în temeiul articolului 3 din Convenție, că intervenția chirurgicală respectivă a fost efectuată fără consimțămîntul său și că autoritățile au refuzat să pornească urmărirea penală împotriva personalului medical. În plus, reclamantul a invocat că ar fi suferit rele tratamente ca urmare a eliberării sale din Spitalul Pruncul, după 4 zile de la intervenția chirurgicală, pentru a asigura participarea sa la o ședință de judecată. În același timp, reclamantul s-a plîns, în temeiul articolului 8 din Convenție, că prin această intervenție chirurgicală, care s-a soldat cu înlăturarea ombilicului său, i-a fost încălcat dreptul la respectarea vieții private. Reclamantul a invocat și încălcarea altor prevederi ale Convenției, ca urmare a refuzului instanțelor judecătorești naționale de a examina plîngerile sale, potrivit cărora el ar fi fost victima unui experiment medical.

165. Guvernul a susținut că reclamantul a pierdut calitatea de victimă. Potrivit Guvernului, circumstanțele prezentei cauze sunt similare cu cele examinate de Curtea Europeană în hotărârea Ciorap (nr. 2), prin care a fost constatăată încălcarea articolului 3 din Convenție, ceea ce a constituit un remediu complet și definitiv pentru plîngerile reclamantului.

166. Curtea Europeană a reamintit că, în hotărârea Ciorap (nr. 2), reclamantul s-a plîns de condițiile de detenție, lipsa accesului la îngrijiri medicale și de maltrătarile colaboratorilor de poliție. Mai mult, el s-a plîns și de acțiunile ilegale ale personalului medical din Spitalul Pruncul, dar Curtea a respins, la acel moment, această plîngere, deoarece acțiunea împotriva Spitalului Pruncul era pendinte la nivel național. Prin urmare, Curtea Europeană a admis acest capăt de plîngere, motivînd că obiectul cauzei este diferit.

167. Curtea Europeană a constatat că, în decizia sa, Curtea Supremă de Justiție a stabilit că reclamantul, în urma intervențiilor chirurgicale, a fost supus unor maltrătarî. Cu toate acestea, suma acordată de către Curtea Supremă de Justiție cu titlu de prejudiciu moral (echivalentul a 400 EUR) este substanțial inferioară sumelor acordate în cazuri similare de către Curtea Europeană. Prin urmare, Curtea Europeană a considerat că reclamantul nu și-a pierdut calitatea de victimă și a constatat încălcarea articolului 3 din Convenție sub aspect material.

168. Totodată, Curtea Europeană a constatat că nu a existat o încălcare a articolului 3 din Convenție sub aspect procedural, deoarece plîngerea reclamantului referitoare la acțiunile ilegale ale personalului medical a fost admisă de către instanțele judecătorești naționale, fiindu-i acordate despăgubiri în acest sens. De asemenea, Curtea Europeană a decis să nu examineze separat capătul de plîngere invocat în temeiul articolului 8.

Gavrilița

169. În această hotărîre Curtea a aplicat același raționament de acordare a unor compensații suficiente pentru încălcările dreptului la libertate și ilegalitatea deținerii persoanelor (pentru o anumită perioadă) recunoscute de instanțele naționale. Reușind din acest aspect reflectarea în detaliu a hotărîrii nu este necesară, datorită necesității de a descrie voluminoase circumstanțe de fapt care în fapt nu au avut relevanță pentru raționamentul Curții Europene.

Problemele motivării insuficiente a arestării preventive în materia penală

170. Astfel de cauze, cu părere de rău deja reprezintă un element repetitiv și în anul 2014. Curtea Europeană a adoptat două hotărîri reflectînd din nou asupra incapacității instanțelor naționale de a motiva hotărîrile cu privire la aplicarea arestului. Aceste hotărîri sunt *Ninescu* și *Buzadji* (nu este definitivă), care totuși au ridicat elemente noi, notate în opinii separate a judecătorilor.

Ninescu

171. Cauza *Ninescu* se referă la aplicarea în privința reclamantului a măsurilor preventive sub formă de arest preventiv și arest la domiciliu. Reclamantul a susținut că aceste măsuri au fost aplicate și prelungite ilegal.

172. La 19 iunie 2007, reclamantul a fost reținut și plasat în izolatorul de detenție preventivă al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției. La 22 iunie 2007, Procuratura a solicitat emiterea unui mandat de arest preventiv pe motiv că reclamantul a contribuit la excluderea ilegală a lui S.F. din membrii fondatori ai unei societăți comerciale și la deposedarea ilegală a cotei sale în această companie. În baza plîngerii depuse de către S.F., Procuratura a dispus pornirea urmăririi penale în privința reclamantului pentru însușirea bunurilor lui S.F. Arestul reclamantului a fost prelungit de multiple ori. Acesta din urmă a atacat fără succes încheierile privind dispunerea prelungirii arestului său. La 24 iulie 2007, Curtea de Apel a înlocuit măsura preventivă sub formă de arest preventiv cu arest la domiciliu, care a fost ulterior prelungit. Printr-o decizie din 29 decembrie 2007, Curtea de Apel a decis înlocuirea arestului la domiciliu cu interdicția de a părăsi țara.

173. Reclamantul invocă încălcarea drepturilor sale prevăzute de articolul 3 din Convenție, care s-a manifestat prin faptul că nu i-a fost oferită asistență medicală adecvată în timp ce se afla în izolatorul de detenție provizorie al CCCEC, în perioada 19 iunie - 24 iulie 2007. Reclamantul

mai revendică încălcarea drepturilor sale garantate de prevederile articolului 5 § 1 și 3 invocând că la stabilirea arestului și prelungirea lui ulterioară nu au fost aduse motive suficiente.

174. Guvernul a susținut că instanțele judecătorești naționale au furnizat destule temeuri pentru a justifica privarea de libertate a reclamantului, luându-se în calcul gravitatea infracțiunii, riscul de eschivare a reclamantului de la urmărirea penală precum și bănuielile că acesta ar putea influența martorii și falsifica unele documente. Printre altele, Guvernul a menționat că perioada de detenție (19 iunie-24 iulie 2007) este una scurtă. În ceea ce privește celelalte acuzații aduse de către reclamant, Guvernul a invocat inepuizarea căilor de atac interne.

175. Curtea Europeană a constatat violarea articolului 5 § 3 din Convenție și a menționat că autoritățile naționale sunt obligate, în conformitate cu prevederile acestuia, să demonstreze într-o manieră convingătoare că fiecare perioadă de detenție, indiferent de durata acesteia, este justificată. În plus, instanțele judecătorești trebuie să se asigure că detenția preventivă a unui învinuit nu depășește o durată rezonabilă. În acest sens, o decizie judecătorească prin care se dispune prelungirea duratei de arest trebuie să se bazeze nu pe temeuri abstracte, ci pe fapte precise și pe situația personală a reclamantului. În prezenta speță, instanțele judecătorești naționale nu au făcut altceva decât să parafrazeze temeiurile prevăzute în Codul de procedură penală, fără a explica cum acestea pot fi aplicate în cazul reclamantului. De asemenea, instanțele au omis să dea un răspuns la toate alegațiile reclamantului.

176. În privința presupusei violări a articolului 3 din Convenție, Curtea a reamintit că prevederile acestuia nu stabilesc o obligație generală de a elibera un deținut din motive de sănătate, ci doar impun statul să asigure o asistență medicală adecvată fiecărui deținut. În urma unei aprecieri globale a circumstanțelor speței date, Curtea a ajuns la concluzia că acest capăt de plîngere este vădit nefondat. Curtea a respins capătul de plîngere prezentat în temeiul articolului 5 § 4 din Convenție pe motivul inepuizării căilor de atac interne.

177. Hotărîrea Curții a fost adoptată cu patru voturi împotriva la trei, ceea ce denotă că nu toți judecătorii Curții care au examinat cauza au fost convingși de existența încălcării drepturilor reclamantului garantate de Convenție (a se vedea, în acest sens, opiniile disidente).

Buzadji (nu este definitivă)

178. Cauza *Buzadji* se referă la arestarea și ținerea persoanei în stare de arest pentru o perioadă de peste zece luni.

179. Reclamantul, a fost arestat în mai 2007, fiind acuzat de fraudarea unei companii de stat în care activa în calitate de director. Termenul deținerii reclamantului în stare de arest a fost extins de cîteva ori, în esență motivîndu-se pe aceleași motive, pînă în iulie 2007. Ulterior, la cererea reclamantului, instanțele judecătorești i-au schimbat măsura preventivă în arest la domiciliu pînă în martie 2008, cînd a el fost eliberat pe cauțiune.

180. În fața Curții, reclamantul s-a plîns în temeiul articolului 5 § 3 din Convenție despre insuficiența motivelor pentru arestarea sa. Mai mult, reclamantul a invocat că instanțele judecătorești au respins cererile sale de eliberare, fără a ține cont că el era un om cunoscut în mediu de afaceri, avea familie și nu a obstrucționat în nici un mod urmărirea penală.

181. Guvernul a contestat, susținînd că instanțele judecătorești au invocat motive relevante și suficiente. În opinia Guvernului, instanțele judecătorești naționale s-au bazat pe complexitatea cauzei, riscului imixtiunii în procesul de înfăptuire a justiției, eschivării reclamantului de la organul de urmărire penală sau distrugerii probelor, precum și riscului înțelegerii cu alți suspecți. De asemenea, pentru a demonstra argumentul complexității cauzei, Guvernul a prezentat o copie a rechizitoriului împotriva reclamantului și a fiilor săi, materialele cauzei constituind peste 100 de volume.

182. Curtea a declarat admisibilă doar plîngerea invocată în temeiul articolului 5 § 3 din Convenție, iar restul plîngerilor invocate în temeiul articolului 5 §§1 și 4 și articolului 6 din Convenție ca fiind inadmisibile.

183. Curtea a notat că termenul ținării reclamantului în stare de arest a constituit 10 luni, dintre care 2,5 luni în arest preventiv și restul sub arest la domiciliu. Totuși, în deciziile sale privind aplicarea măsurii preventive, instanțele judecătorești naționale s-au limitat doar la repetarea motivelor formale, formulate în mod abstract și stereotipic, parafrazînd temeiurile arestării

preventive prevăzute în articolele relevante ale Codului de procedură penală, fără a oferi careva detalii referitor la aplicabilitatea acestora speței în cauză. Prin urmare, Curtea Europeană a constatat că a existat o încălcare a prevederilor articolului 5 § 3 din Convenție.

184. Și în această cauză hotărîrea a fost adoptată cu patru voturi împotriva la trei, ceea ce denotă că nu toți judecătorii Curții Europene care au examinat cauza au fost convinși de existența încălcării dreptului reclamantului garantat de Convenție (a se vedea, în acest sens, opiniile disidente și concurente).

Investigarea ineficientă a unui suicid.

Vasîlca

185. Probleme la acest capitol au fost relevate în hotărîrea *Vasîlca* care implică examinarea circumstanțelor decesului fiului reclamantei.

186. La 8 martie 2008, în jurul orei 16:40 feciorul reclamantei de șaptesprezece ani (V.) a murit după ce a căzut de la unul dintre etajele unui bloc de locuit. Poliția a deschis o investigație în cauza de deces al lui V., versiunea principală fiind sinuciderea. Reclamanta, a revendicat încălcarea drepturilor sale garantate de prevederile articolului 2 din Convenție prin faptul că autoritățile au omis să efectueze o anchetă efectivă a circumstanțelor decesului fiului ei și că ancheta efectuată de către autorități nu a fost promptă, în timp ce drepturile sale ca parte vătămată nu au fost luate în considerație.

187. Guvernul a susținut că investigația cu privire la circumstanțele decesului lui V. a fost una eficientă. Toate măsurile de procesuale au fost întreprinse imediat după descoperirea corpului lui V. Inclusiv a fost ordonată efectuarea unei expertize medico-legale pentru a stabili cauza exactă a decesului și au fost audiați martori. Guvernul a subliniat că deși anumite omisiuni au avut loc inițial, acestea au fost remediate și nu au fost de o natură gravă, încît să submineze eficiența investigației sau concluziile finale despre cauza decesului - suicid. În special, chiar dacă inițierea urmăririi penale a fost respinsă sau anulată de trei ori, toate dovezile adunate au confirmat suspiciunea autorităților precum că acesta a fost un caz de sinucidere și că nici o infracțiune nu a fost comisă.

188. În ceea ce privește implicarea reclamantului în cadrul investigației, Guvernul a menționat că în conformitate cu legislația națională, doar în cazul în care investigația instituită ar fi stabilit că a fost comisă o infracțiune, doar în acest caz ar fi putut exista o parte vătămată. Avînd în vedere concluzia autorităților, și anume că nu a existat componenta unei infracțiuni, prin urmare reclamanta procedural putea să figureze ca parte vătămată. Chiar și așa, reclamanta de facto a fost în măsură efectiv să își exercite anumite drepturi procedurale și a fost informată despre cursul anchetei. Toți martorii invocați de către reclamantă a fost interogați, dar prin declarațiile sale nu au confirmat versiunea evenimentelor susținută de către reclamantă. Guvernul a subliniat că Curtea nu are rolul de „a patra instanță”, iar reclamanta prin această plîngere a dorit de fapt demonstrarea faptului precum că fiul ei a fost ucis.

189. Avînd în vedere modul în care a fost investigată moartea fiului reclamantei, durata anchetei și implicarea foarte limitată a reclamantei în cadrul urmăririi penale, Curtea Europeană a constatat în unanimitate violarea articolului 2 din Convenție sub aspect procedural, constatînd că autoritățile naționale au omis să efectueze o investigație eficientă a circumstanțelor cauzelor.

190. Curtea a reiterat că obligația procedurală care derivă din articolului 2 este una de mijloace și nu de rezultat. Astfel, Curtea a constatat că a existat o serioasă deficiență în durata investigației și că formal urmărirea penală pentru a investiga circumstanțele cauzei a fost instituită tîrziu. Mai mult ca atît, reclamanta nu a fost implicată suficient de către autorități în investigație, în circumstanțe în care ea a avut un interes serios și legitim să fie informată despre evoluția urmăririi. Prin urmare, Curtea a respins argumentul Guvernului precum că reclamanta avea posibilitate să ia cunoștință de materialele dosarului și că rudele sunt recunoscute succesori ai victimelor doar atunci cînd, în cadrul urmăririi penale, se stabilește că a fost comisă o infracțiune.

Dreptul de proprietate asupra obiectelor nerecunoscute ca parte la circuit civil legal.

Ziaunys (nu este definitivă)

191. Acest aspect a fost examinat de Curtea Europeană în speța *Ziaunys*, care încă nu este definitivă, inclusiv din cauza că Agentul guvernamental a solicitat retrimiteră la Marea Cameră. Atât timp cât retrimiteră nu este examinată hotărârea nu poate să rămână definitivă.

192. Totuși pentru scopurile prezentului raport, este necesară descrierea succintă a speței și a raționamentelor Curții. Cazul se referă la confiscarea a bancnotelor vechi pe care reclamantul *Ziaunys* le-a achiziționat pentru o companie numismatică din SUA.

193. Reclamantul a semnat un contract cu o companie americană, prin care și-a luat angajamentul de a livra 8.500 kg de bancnote emise de către bancă autoproclamatei "Republicii Moldovenești Transnistrene" care au fost scoși din circulație pe teritoriul controlat de autoritățile neconstituționale. În ianuarie 2001 reclamantul achiziționat mai mult de 13 de milioane de "ruble" în bancnote vechi. Când reclamantul le-a declarat autorităților vamale din Republica Moldova pentru a cere permisiunea de a le livra în Statele Unite ale Americii, acestea au fost sechestrate și transferate Inspectoratului Fiscal de Stat din motivul că acestea sunt bunuri interzise în circulație pe teritoriul Republicii Moldova. Bancnotele nu fost returnate reclamantului. El a înaintat o acțiune în instanță cu scopul returnării bancnotelor, pretinzând că acestea reprezintă doar o valoare numismatică. Printr-o decizie finală din mai 2006, Curtea Supremă de Justiție a respins cererile reclamantului, invocând că aceste bancnote sunt scoase din circuitul civil, respectiv sunt ilegale și nu pot forma obiectul oricărei tranzacții.

194. Reclamantul s-a plîns în baza articolului 1 din Protocolul 1 (protecția proprietății), pentru că a fost lipsit în mod ilegal de proprietate.

195. Guvernul a statuat că reclamatul nu a avut statut de proprietar asupra bancnotelor în sensul articolului 1 din Protocolul 1 deoarece contractul de vânzare-cumpărare nu putea fi considerat valabil fiindcă obiectul acestuia l-au constituit bunuri interzise pe teritoriul Republicii Moldova. Mai mult Guvernul a notat că emiterea banilor reprezintă un atribut de suveranitate a statului și doar Banca Națională a Republicii Moldova are această prerogativă, potrivit legii. În concluzie, Curtea Supremă de Justiție corect a calificat aceste bancnote ca fiind scoase din circuitul civil, fapt care implica sechestrarea acestora.

196. Curtea a stabilit că reclamantul care la propriu a avut 353 de pachete cu bancnote, a avut statut de posesor a acestora în sensul articolului 1 din Protocolul 1. Curtea a specificat că nici Curtea Supremă de Justiție, nici Guvernul nu a indicat o prevedere legală care ar prevedea în mod clar confiscarea bunurilor în cazuri similare cu speța dată.

Executarea unei măsuri asiguratorii cu privire la custodia copilului.

Tocarenco

197. Hotărârea *Tocarenco* reprezintă un caz extrem de complicat în materia obligațiilor pozitive ale autorităților statului de a asigura executarea propriilor sale decizii judiciare în materia asigurării accesului părinților la educarea copilului în situațiile de conflicte și/sau divorț întră părinți.

198. Reclamanta, în speță s-a plîns la Curtea Europeană, în temeiul articolului 13 coroborat cu articolul 8, de încălcarea dreptului la respectarea vieții private și de familie și de lipsa unui recurs intern efectiv în legătură cu plîngerile sale. Cauza s-a referit la imposibilitatea reclamantei de a-și vedea copilul, născut în anul 2012.

199. După căsătorie, familia s-a stabilit cu traiul în casa socrilor reclamantei. Reclamanta pretinde că la 30 iunie 2012 a fost dată afara din casa socrilor, fără a avea posibilitatea de a-și vedea copilul. În legătură cu aceasta, au fost depuse mai multe plîngeri la Procuratură și la alte autorități de resort, care s-au soldat cu aplicarea numeroaselor amenzi tatălui copilului.

200. La 14 septembrie 2012, reclamanta a depus cerere în instanța de judecată solicitînd divorțul și stabilirea domiciliului copilului împreună ea. La 22 noiembrie 2012, organul de tutelă din Chișinău a emis o decizie prin care s-a stabilit că copilul trebuie să locuiască cu mama sa, ținînd cont de vârsta fragedă a acestuia. Totodată, organul de tutelă a stabilit numeroase orare de vizită

pentru tatăl copilului, dar din diverse motive acestea nu au fost respectate de către acesta. La 19 februarie 2013, Curtea de Apel Chișinău a dispus stabilirea domiciliului copilului împreună cu mama, pînă la judecarea cauzei în fond. La 8 iulie 2014, instanța de judecată a dispus desfacerea căsătoriei și transferul tutelei asupra copilului către mamă. Tatăl copilului a declarat apel. Curtea de Apel a admis apelul acestuia și a stabilit domiciliul copilului la tatăl copilului și o sumă compensatorie reclamantei pentru neexecutarea hotărîrii din 19 februarie 2013. Reclamanta a contestat decizia Curții de Apel. La 21 mai 2014, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul reclamantei și a transmis cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău. Pînă în prezent cauza este pe rolul instanțelor naționale.

201. Guvernul a invocat în fața Curții că, în circumstanțele unei rezistențe puternice din partea tatălui copilului, era necesară recurgerea de către autorități la o procedură de conciliere a părinților. De asemenea, Guvernul a invocat că ar fi prematur să se pronunțe asupra obligațiilor pozitive ale statului, dată fiind lipsa unei decizii irevocabile, la acel moment, privind fixarea domiciliului copilului.

202. Curtea a respins excepția preliminară invocată de către Guvern și a decis să examineze admisibilitatea concomitent cu fondul cauzei. După o analiză minuțioasă a acțiunilor întreprinse de către autoritățile naționale de resort, în legătură cu plîngerile reclamantei, Curtea a constatat că acțiunile acestora, la diverse etape ale procedurii, atît în vederea reconcilierii părinților, cît și pentru obținerea executării deciziilor judiciare intermediare, au fost insuficiente. În plus, Curtea a menționat că, în pofida posibilităților restrînse de a acționa din cauza lipsei unei decizii judiciare irevocabile, autoritățile de resort nu au întreprins toate măsurile necesare, rezonabil aplicabile, întru restabilirea contactului dintre reclamantă și fiul său. Prin urmare, autoritățile au tolerat un proces de înstrăinare a legăturii părintești, în defavoarea reclamantei, încălcîndu-se, astfel, drepturile acesteia, garantate de articolul 8 din Convenție.

Neadmiterea reclamantului în calitate de intervenient în procedurile civile care i-au afectat interesele.

Cornea

203. Hotărîrea *Cornea* care a examinat acest aspect, nu este prima pentru jurisprudența Republicii Moldova. Astfel, speța se referă la un litigiu de muncă, reclamantul pretinzînd faptul că nu a avut acces la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenție.

204. Reclamantul activa în funcția de șef al secției de psihiatrie femei la Spitalul de Psihiatrie din Orhei. În februarie 2003, în rezultatul suspendării din funcție a medicului-șef al Spitalului de Psihiatrie din Orhei, reclamantul a asigurat interimatul funcției. În poziția deținută anterior de reclamant a fost numit, pe perioadă determinată, medicul V.C. La 27 octombrie 2005, odată cu restabilirea în funcție a medicului-șef suspendat, reclamantul și V.C. au fost transferați în funcțiile deținute anterior. V.C. a contestat decizia în instanța de judecată. La 28 februarie 2006, în lipsa reclamantului, judecătoria Orhei l-a restabilit pe V.C. în funcția de șef al secției de psihiatrie femei la Spitalul de Psihiatrie din Orhei. Reclamantul nu a fost atras în proces și, ulterior, cînd a aflat despre acesta, a contestat hotărîrea primei instanțe la Curtea de Apel.

205. La 8 iunie 2006, Curtea de Apel Chișinău a restituit cererea reclamantului pe motiv că acesta nu este participant la procesul în cauză. La 15 noiembrie 2006, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul reclamantului, constatînd că drepturile sale nu au fost afectate de hotărîrea primei instanțe. În rezultatul evenimentelor, reclamantul a ocupat funcția de medic obișnuit, avînd un salariu mai mic ca al unui șef de secție.

206. Reclamantul revendică încălcarea drepturilor sale garantate de prevederile articolului 6 din Convenție, plîngîndu-se pe faptul că nu a avut acces la un proces echitabil, fiind lipsit de dreptul de a participa într-un litigiu de muncă ce îl viza nemijlocit și de a-și apăra drepturile.

207. Guvernul a solicitat respingerea cererii ca fiind nefondată și a considerat că nu a avut loc o încălcare a drepturilor reclamantului, garantate de Convenție și a susținut că reclamantul nu a epuizat căile interne de atac.

208. Curtea a constatat, în unanimitate, existența încălcării articolului 6 § 1 din Convenție. Ea a subliniat, că nu există vreun indiciu că reclamantul a aflat despre procedurile judiciare invocate

în speță, anterior adoptării hotărârii judecătoreiei Orhei. Curtea a notat, de asemenea, că este surprinsă de concluzia Curții Supreme de Justiție, precum că drepturile reclamantului nu au fost afectate de hotărârea instanței de fond. Prin hotărârea din 28 februarie 2006, reclamantul a fost retrogradat în funcție, pierzându-și poziția administrativă deținută anterior și primind un salariu mai mic. În egală măsură, Curtea a menționat că restituirea cererii de apel, înaintate de reclamant fără examinarea în fond a acesteia, constituie o îngădare arbitrară a dreptului reclamantului de acces la o instanță de judecată.

Imunități a înalților demnitari pentru opiniile expuse ca expresia libertății sale de exprimare

Urechean și Pavlicenco (nu este definitivă)

209. Cauza este una marcantă în principal datorită problemelor de drept pe care le ridică. Esența pretențiilor ambilor reclamânți a constituit imposibilitatea acționării în justiție a Președintelui Republicii Moldova pentru defăimare și refuzul instanțelor naționale de a pune pe rol acțiunile sale civile din cauza imunității în sensul Articolului 81 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova. Trei judecători a Camerei au optat pentru o opinie disidentă în speță. Astfel, Judecătoria Curții Europene, printr-o majoritate cu o diferență de un singur vot, au constatat încălcarea drepturilor reclamantilor la acces liber la justiție, în sensul Articolului 6 § 1 din Convenție.

210. Prezenta speță, după cum a recunoscut-o și Camera Curții Europene, reprezintă elemente noi în evoluția jurisprudenței Curții Europene, și se referă la extinderea principiilor cu privire la imunitățile Membrilor Parlamentelor în materia liberației de exprimare.

211. Reclamantii, care la momentul evenimentelor erau politicieni ai partidelor de opoziție, au depus cereri de chemare în judecată împotriva Președintelui Republicii Moldova, Vladimir Voronin, pentru declarațiile pretinse ca fiind defăimătoare, făcute în cadrul unor emisiuni tv în anul 2004 și 2007. În cadrul acestor emisiuni, Vladimir Voronin ar fi acuzat-o pe Vitalia Pavlicenco că a fost membră KGB, iar pe Serafim Urechean, care era primar de Chișinău în acel moment, de faptul că ar fi instituit un sistem corupt în stil mafiot.

212. Primele instanțe au încetat procesul în cauzele de defăimare inițiate de reclamânți pe motiv că, în conformitate cu prevederile Constituției, Președintele Republicii Moldova se bucură de imunitate și nu poate fi tras la răspundere civilă pentru opiniile exprimate în exercitarea mandatului său. În februarie 2005 și iunie 2007, recursurile declarate de către reclamânți au fost respinse ca nefondate, iar încheierile instanțelor judecătorești de primă instanță au fost menținute ca fiind legale și întemeiate.

213. Reclamantii, invocând dreptul de acces la un tribunal, prevăzut de articolul 6 § 1 din Convenție, s-au plîns că nu au putut intenta o acțiune în defăimare împotriva Președintelui Republicii Moldova în perioada exercitării mandatului.

214. Curtea a constatat că, avînd în vedere circumstanțele cauzelor, nu a existat un echilibru echitabil între interesele părților implicate, și anume interesul public de a proteja libertatea de exprimare a Președintelui în exercitarea mandatului său și interesul reclamantilor de a avea acces la un tribunal și obținerea unei decizii motivate asupra pretențiilor lor. În consecință, Curtea a hotărît că au fost încălcate drepturile reclamantilor garantate de articolul 6 § 1 din Convenție.

Cauze cu probleme repetitive

215. Restul cauzelor reprezintă niște încălcări cu un caracter repetat, asupra cărora Curtea Europeană s-a expus anterior prin hotărârile sale împotriva Moldovei. Acestea sînt:

- a. necitarea reprezentanților companiei reclamante în procedurile de recurs care au inversat hotărârea favorabilă *Kenzie Global Limited Ltd* și *Grafescolo SRL*;
- b. lipsa motivării asupra argumentului cu privire la prescrierea acțiunii civile, un argument reprezentînd elementul fundamental al procesului asupra căruia instanța trebuia să se pronunțe - *Grafescolo SRL*;
- c. refuzul de a oferi acces la materialele care au servit aplicării arestării preventive și au fost prezentate instanței de recurs – *Tripăduș*;

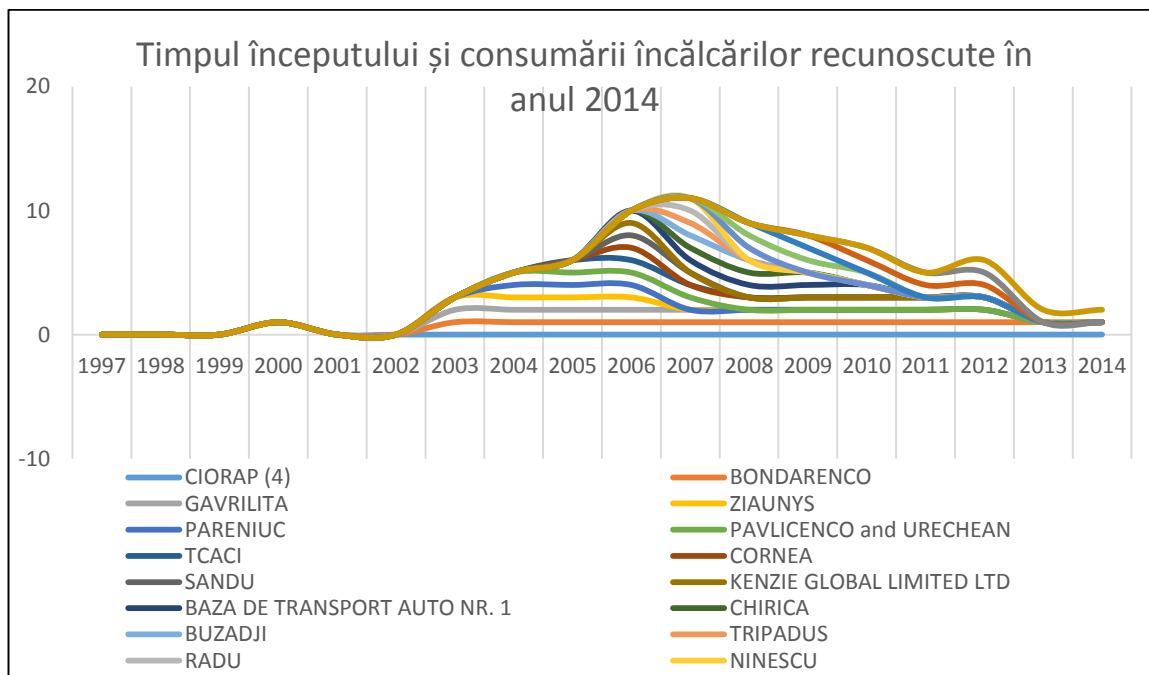
- d. neexecutarea continuă a hotărîrilor judecătorești unde autoritățile locale figurează în calitate de debitori - *Bondarenco* și *Baza De Transport Auto Nr. 1*.

Perioada încălcărilor

216. În mare parte, toate evenimentele menționate în hotărîrile Curții Europene din anul 2014 au vizat perioada de timp între anii 2007-2010, după cum relevă tabelul și graficul de mai jos:

PERIOADA în care au avut loc încălcărilor recunoscute prin hotărîrile din anul 2014 (clasificate după momentul începerii încălcărilor)

<u>Titlul cauzei</u>	Începutul (<i>dies a quo</i>)	Consumarea (<i>dies ad quem</i>)
BONDARENCO	18/03/2003	Încălcarea continuă
GAVRILITA	08/04/2003	16/05/2012
ZIAUNYS	23/07/2003	17/05/2006
PARENIUC	17/02/2004	12/09/2007
PAVLICENCO and URECHEAN	30/11/2004	14/06/2007
TCACI	30/03/2005	18/06/2012
CORNEA	26/02/2006	15/11/2006
SANDU	26/09/2006	24/11/2007
KENZIE GLOBAL LIMITED LTD	09/10/2006	09/10/2006
BAZA DE TRANSPORT AUTO NR. 1	26/12/2006	11/05/2010
CHIRICA	15/03/2007	19/02/2009
BUZADJI	02/05/2007	12/03/2008
TRIPADUS	03/05/2007	17/09/2007
RADU	10/05/2007	10/05/2007
NINESCU	19/06/2007	29/12/2007
GRAFESCOLO SRL	16/01/2008	16/01/2008
VASILCA	08/03/2008	20/08/2010
BULGARU	01/12/2008	31/07/2009
BUHANIUC	07/04/2009	26/03/2012
T.M. and C. M.	22/06/2010	27/02/2012
TOCARENCO	30/06/2012	21/05/2014

Decizii

217. În 16 cazuri (decizii de radiere) **Guvernul a recunoscut existența încălcărilor** pretinse de reclamanți și a **oferit o remediere sau compensații bănești, după caz**. Natura încălcărilor recunoscute în aceste cauze vizează

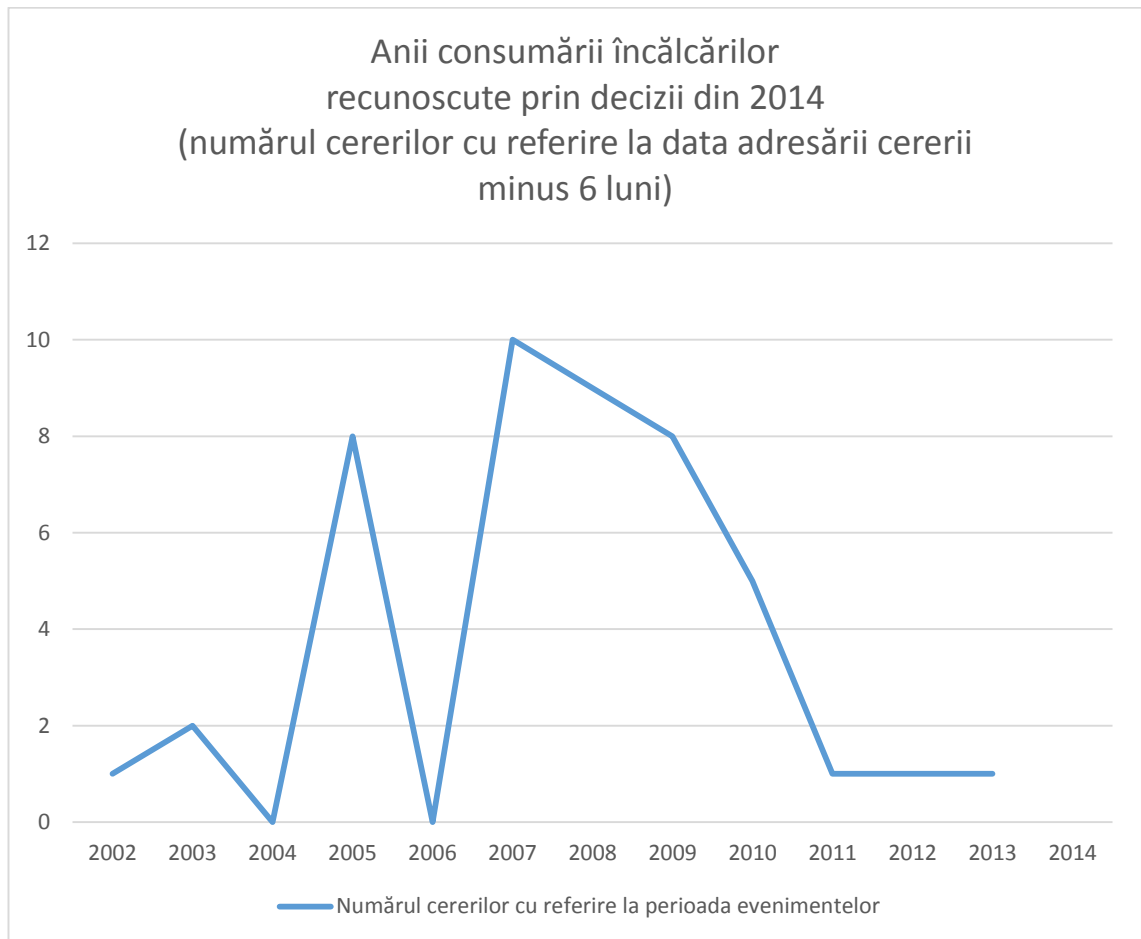
**Lista deciziilor de RADIERE în baza acordurilor și a declarațiilor unilaterale (încălcări recunoscute și remediate)
(19 decizii, 21 de cereri)**

Titlul cauzei	Nr de înregistrare	Data adoptării	Natura încălcării
BERBER	32528/10	21/01/2014	Arest preventiv nemotivat.
GUTU	47804/07	21/01/2014	Arest preventiv nemotivat.
GRECU	32829/08	18/02/2014	Condiții inumane de detenție și lipsa asistenței medicale.
NEDELCU	35149/10	18/02/2014	Rele tratamente în custodia poliției. Investigația ineficientă. Detenția ilegală.
TRETIACOV ET AUTRES	28171/10	18/02/2014	Rele tratamente în custodia poliției. Investigația ineficientă
VIERU	32476/09	15/04/2014	Lipsa protecției împotriva defăimării .
CHIRICA	36348/08	01/07/2014	Rele tratamente aplicate de codeținuți. Condiții inumane de detenție.
LUPACESCU	629/13	01/07/2014	Arest preventiv nemotivat. Durata excesivă a arestului.
FIODOROV & CO S.R.L	76345/11	02/09/2014	Securitatea raporturilor juridice în materia civilă.
IPATE	49008/08	02/09/2014	Insuficiente compensații pentru deținere în condiții inumane de detenție.
CONEV	28431/08	07/10/2014	Condiții inumane de detenție.
PISLARI	17923/11	07/10/2014	Condiții inumane de detenție.
DANIILA	13281/07	25/11/2014	Executarea tardivă.
REPESCU AND REPESCO	64785/11	25/11/2014	Rele tratamente în custodia poliției. Investigația ineficientă.
GLOBA AND OTHERS	13333/07, 15310/07, 844/09	16/12/2014	Neexecutarea unei hotărâri judecătorești
MALAI AND OTHERS	22267/08	16/12/2014	Neexecutarea unei hotărâri judecătorești
MOROI	55886/13	16/12/2014	Rele tratamente în custodia poliției. Investigația ineficientă.
PADURARU	28355/08	16/12/2014	Neexecutarea unei hotărâri judecătorești
STFOGLO	22966/13	16/12/2014	Rele tratamente în custodia poliției. Investigația ineficientă. Detenția ilegală în lipsa unui act justificativ.

218. În principiu, probleme ridicate prin aceste cereri reprezintă unele încălcări repetitive și reflectă tendința deja observată în anul 2013. Rămân a fi disputate problemele:

- compensații insuficiente pentru detenția în condiții inumane de detenție (*Ipate*);
- rele-tratamente în custodia poliției (*Repeșco și Repeșco, Moroi, Stefoglo*), inclusiv
- deținerea în condiții inumane (*Convev, Pîslari, Grecu*);
- încălcarea principiului securității raporturilor juridice (*Fiodorov and Co SRL*);
- neexecutarea hotărârilor judecătorești cu privire la acordarea de spații locative de către autoritățile locale, adoptate în procedura post-pilot (*Globa și Malai și alții*).

219. Toate evenimentele vizate în deciziile Curții Europene din anul 2014 au vizat încălcările consumate în perioadele de timp după cum apare în tabelul de mai jos:

Cauze comunicate

220. Din moment ce cauzele comunicate Guvernului pe parcursul perioadei de referință permit o apreciere a problemelor ridicate prin cererile adresate la Curtea Europeană împotriva Republicii Moldova, este oportună și o analiză succintă a încălcărilor pretinse de reclamânți. Totodată, este necesar de menționat că încălcările pretinse în cauzele comunicate Guvernului nu trebuie echivalate cu încălcările Convenției. Dimpotrivă, o cauză comunicată poate să se finalizeze în cele din urmă cu declararea inadmisibilității acesteia ori să se constate existența unei încălcări/lipsei încălcării Convenției. Din acest considerent, la analiza cauzelor comunicate, oficiul Agentului guvernamental utilizează termenul de *încălcări pretinse*.

221. Respectiv, cauzele comunicate pot fi analizate din punct de vedere al **tendențelor și a naturii încălcărilor care se pretind** de reclamânți la Curtea Europeană.

222. Astfel, din punct de vedere statistic, problemele comunicate Guvernului în anul 2014 cu care s-au adresat reclamânții și care au intrat în atenția Curții Europene relevă existența unor cazuri izolate sau relativ noi pentru jurisprudența în spețele împotriva Republicii Moldova și care nu relevă o tendință crescândă ori existența anumitor probleme structurale. Printre acestea se notează:

- decesul în custodia autorităților și investigația acestuia. Suspiciuni cu privire la rele tratamente (*Cantaragiu*);
- decesul persoanei în circumstanțe suspecte și obligația pozitivă de a investiga cazul (*Tomac*);
- imixtiunea în bună posesie a companiei reclamante aplicată printr-o sarcină excesivă prin ordonarea exploatării resurselor naturale din vecinătate în interes public (*Resan SRL*);
- încătușarea deținutului pe viață ca măsură de pedeapsă disciplinară în afara camerei de detenție (*Goriunov*);
- compensație insuficientă pentru malpraxis (*Scripnic*);
- pretinsa privare neproportională de drepturi părintești (*Popovschi*);

- limitarea libertății de circulație prin refuzul de eliberare a pașaportului ca o măsură de sancționare pentru neplata amenzilor contravenționale (*Rotaru Victor*);
- redeschiderea procedurilor penale (*Neagu*);
- percheziția domiciliului fără știrea locatarilor *de facto*, dar cu permisiunea persoanei care a avut doar viza de reședință (*Bostan*);
- incoerența practicii judiciare exprimată printr-o pretinsă motivare judiciară insuficientă (*Romanenco*).

223. În aceeași ordine de idei, se notează următoarele probleme ridicate prin cazuri comunicate, care relevă probleme repetitive și reflectă o anumită tendință în ansamblu:

- lipsa motivării din partea instanțelor a acceptării apelurilor/recursurilor tardive - 3 cazuri (*Neamtu, Bodiu, Olisevschi*);
- nemotivarea hotărârilor în materia contravențională (*Petrov*);
- detenția în condiții inumane și pretinsa lipsă a asistenței medicale (14 cazuri printre care *A.C., Enachi, Codreanu, Arend, Spatari, Raducan, Toma, Gherman, Ipate, Moldovanu*);
- refuzul de examinare a recursului pe motiv de neachitare a taxei de stat (*Prisacaru*);
- arest penal nemotivat sau motivat în mod necorespunzător (3 cauze);
- rele tratamente în locuri de detenție (1 cauză);
- rele tratamente în custodia poliției și investigația inefficientă (2 cauze);
- problema respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană (17 cauze).

EXECUTARE

Considerațiuni preliminare

224. Odată adoptată hotărârile Curții Europene prin care se constată cel puțin o încălcare a Convenției, fie la acceptarea printr-o decizie a unei reglementări amiabile la care a ajuns Guvernul cu reclamantul și după devenirea acestora definitive, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei devine competent, în temeiul articolului 46 din Convenție, să supravegheze executarea acestora.

225. Executarea hotărârilor și deciziilor Curții Europene, presupune obligația incontestabilă a Guvernului de adoptare a **măsurilor cu caracter individual** de remediere a încălcărilor și de implementare a **măsurilor cu caracter general** menite să prevină încălcările similare.

226. Măsurile cu caracter individual presupun, după caz, fie achitarea compensațiilor ori redeschiderea de proceduri și repararea erorilor judiciare ori de investigații; înlăturarea impunității sau executarea unor măsuri și instrucțiuni speciale dispuse de Curtea Europeană în cazuri izolate (eliberarea persoanelor deținute ilegal, restituirea titlurilor de proprietate, reexaminarea cazurilor penale, chiar și recalcularea sentințelor penale (spre ex. *Del Rio Prada c. Spaniei*; a se vedea pentru detalii § 113 deasupra). Cu alte cuvinte, executarea măsurilor cu caracter individual include măsuri de remediere și/sau plata compensațiilor bănești, care rezultă din hotărârile Curții Europene sau acele asumate prin acordul de reglementare amiabilă ori prin declarația unilaterală acceptate prin decizia Curții Europene. Măsurile cu caracter individual pot include redeschiderea ori inițierea de proceduri, adoptarea, casarea sau anularea hotărârilor judecătorești sau a ordonanțelor procurorului, sau a actelor administrative cu caracter individual, plata compensațiilor și alte măsuri.

227. Executarea măsurilor cu caracter general are scopul preîntâmpinării viitoarelor încălcări ale Convenției, înlăturarea problemelor sistemice identificate prin hotărârile Curții Europene și care impun necesitatea adoptării sau modificării actelor normative, documentelor de politici, instituirea sau schimbarea de practici, instruire și alte măsuri relevante.

228. Odată înregistrate în procedura Comitetului de Miniștri, cauzele se clasifică în grupuri sau se examinează separat dacă sunt considerate izolate. La rîndul său, Comitetul de Miniștri aplică

două forme de supraveghere: (i) într-o **procedură avansată**, care implică o mai mare atenție din partea Comitetului de Miniștri sau (ii) într-o **procedură standard**, unde se notează progresele și statele-respondente au o marjă largă de apreciere în modul de implementare.

229. Comitetul de Miniștri adoptă **rezoluții finale**, de încetare a supravegherii, dacă consideră că statul și-a executat obligațiile potrivit articolului 46 din Convenție sau **decizii preliminare** cu recomandări și notarea progreselor în executare. În situații excepționale, când lipsește un progres în executare sau există o tendință vădită de neconformare cu instrucțiunile Curții Europene, Comitetul de Miniștri adoptă **rezoluții interimare** (aplicând principiul *shame & blame*). Sancțiuni pentru neconformarea cu hotărârile Curții Europene ipotetic ar putea fi aplicate doar în cazuri extrem de excepționale și ar putea evolua în *proceduri punitive*¹⁸ care ar putea rezulta și în suspendarea sau excluderea din calitatea de membru al Consiliului Europei¹⁹.

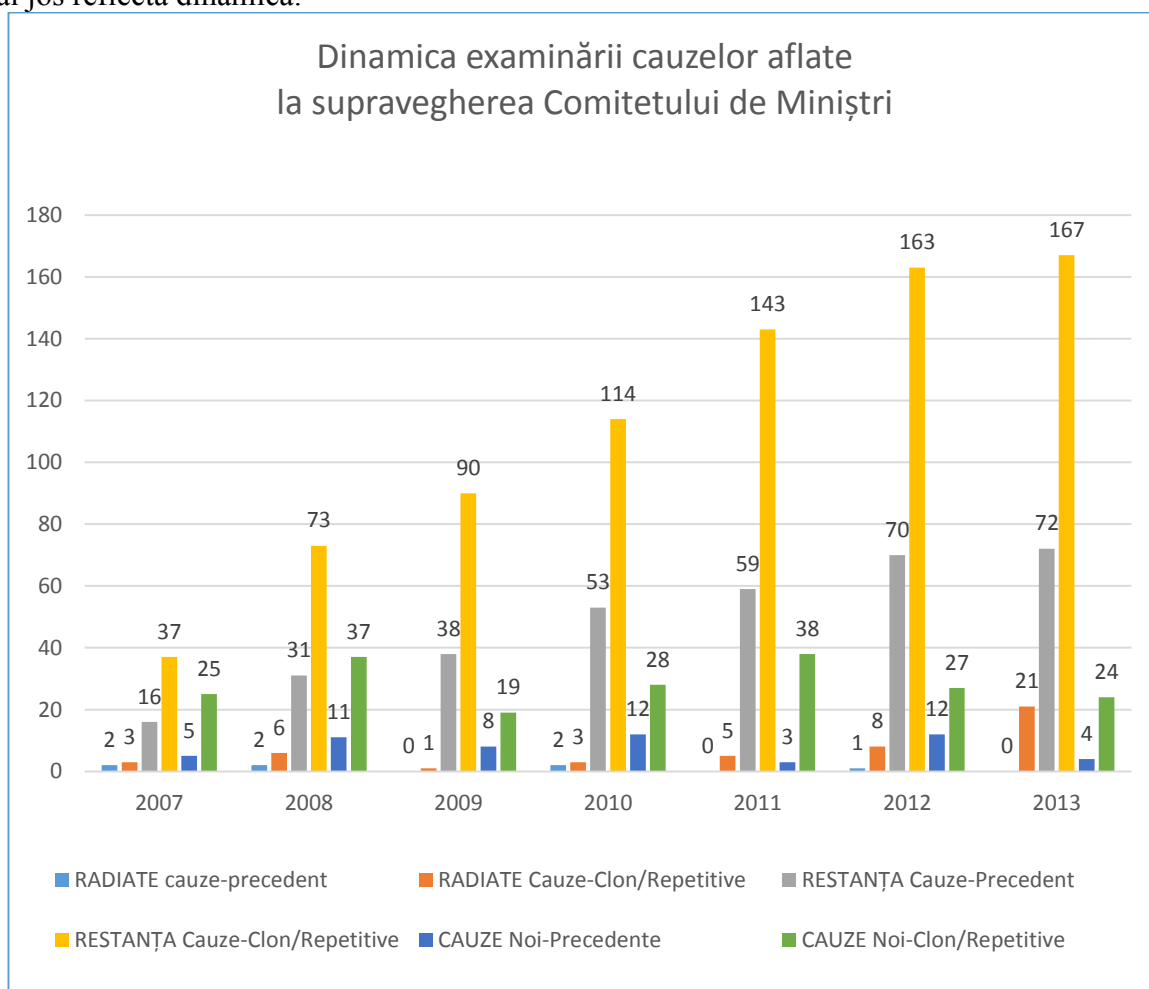
DATE STATISTICE

Dinamica în anii precedenți (începând cu anul 2007)

230. Potrivit practicilor de supraveghere a Comitetului de Miniștri, cauzele sunt clasificate în două mari categorii – **cauze de precedent** – care creează sau impun o abordare specială în materia supravegherii, relevând probleme noi, și **cauze-clon ori repetitive**.

231. Rapoartele de activitate ale Comitetului de Miniștri²⁰, relevă principalele evoluții în supravegherea executării începând cu anul 2007, când volumul de cauze a început să crească semnificativ.

232. Astfel, în ce privește cauzele Republicii Moldova pe rolul Comitetului de Miniștri, tabelul de mai jos reflectă dinamica:

¹⁸ Articolul 11 din [Regulile Comitetului de Miniștri cu privire la supraveghere executării hotărârilor Curții Europene și a termenelor acordurilor de reglementare](#), adoptate la 10 Mai 2006 la a cea de 964-a Reuniune a Comitetului de Miniștri.

¹⁹ Articolele 3, 8 din [Statutul Consiliului Europei](#).

²⁰ A se vedea http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/execution/Documents/Publications_en.asp

233. Comitetul de Miniștri a adoptat **3 decizii** în anul **2011** în speța *Olaru și alții*, clasificată în procedura avansată de monitorizare, încurajând autoritățile naționale să intensifice eforturile în vederea soluționării problemelor semnalate de Curtea Europeană. La sfârșitul anului 2011, pe agenda CM-DH au fost înregistrate 56 de cauze/grupuri de cauze aflate la monitorizare. În lista Rezoluțiilor finale adoptate în 2011 au fost incluse 5 cauze.

234. Pe parcursul anului 2012 CM-DH a decis clasificarea a **17 cauze în procedură avansată și 17 în procedura standard**. Au fost adoptate **9 Rezoluții finale**.

235. În anul **2013** s-a luat decizia de a clasifica în **procedură standard 6 cauze**. În **procedură avansată s-au clasificat 12 cauze** (fiind conexate cu grupuri de cauze în aceeași procedură).

236. Au fost adoptate **21 de rezoluții finale** (a se vedea pentru detalii raportul Agentului guvernamental pentru anul 2013).

Anul 2014

Clasificarea cauzelor noi ajunse în atenția Comitetului de Miniștri

Lista cauzelor noi CLASIFICATE pe parcursul anului 2014

În procedura standard

Nr.	Titlu cauza	Data adoptării	Definitivă	Cauza-precedent/Grup de cauze
6343/11	GOREA	23/07/2013	23/10/2013	ROȘCA PETRU
22820/09	LIPCAN	17/12/2013		POPOV No. 2
67576/10	PIETRIS S.A.	03/12/2013		POPOV No. 2
44721/08	STRUGARU	22/10/2013		POPOV No. 2
36398/08	SOCIETATEA ROMÂNĂ DE TELEVIZIUNE	15/10/2013	-	-
13424/06	N.A.	24/09/2013	24/12/2013	I.G.
50115/06	CEACHIR	10/12/2013	10/03/2014	
287/07	KENZIE GLOBAL LIMITED LTD	08/04/2014	08/07/2014	GODOROZEA
50073/07	RADU	15/04/2014	15/07/2014	
69527/10	VASIȘCA	11/02/2014	11/05/2014	ANUȘCA
16463/08	SANDU	11/02/2014	11/05/2014	CAUZA PRECEDENT

În procedura avansată

Nr.	Titlu cauza	Data adoptării	Definitivă	Cauza-precedent/Grup de cauze
25664/09	DANALACHI	17/09/2013	17/12/2013	SARBAN
70077/11	TIMUS AND TARUS	15/10/2013	15/01/2014	CAUZA PRECEDENT
42434/06	FEODOROV	29/10/2013	29/01/2014	CORSACOV
39584/07	SEGHETI	15/10/2013	15/01/2014	CIORAP
22741/06	GAVRILIȚĂ	22/04/2014	22/07/2014	CORSACOV
34382/07	TRIPĂDUȘ	22/04/2014	22/07/2014	SARBAN
26608/11	T.M. AND C.M.	28/01/2014	28/04/2014	EREMIA
56074/10	BUHANIUC	28/01/2014	28/04/2014	TARABURCA

Radierea de la supravegherea Comitetului de Miniștri

Lista cauzelor radiate de pe rolul CM-DH

Rezoluția CM	Nr.	Titlu cauza	Data hotărârii/deciziei	Tip
CM/ResDH(2014)49	40663/98	ASITO	08/11/2005 (fond și admisibilitate) 24/04/2007 (satisfacție echitabilă)	Hotărâre
CM/ResDH(2014)50	21867/09	BIGEA	24/01/2012	Decizie
	37262/07	BIRCA	19/06/2012	Decizie
	44417/05+	BOGDAN AND CIORAP	14/05/2013	Decizie
	45778/05	CICALA	27/03/2012	Decizie
	56608/08	PLATE	13/03/2012	Decizie
CM/ResDH(2014)37	48787/99	ILAȘCU AND OTHERS	08/07/2004	Hotărârea Marea Cameră
CM/ResDH(2014)167	32829/08	GRECU	18/02/2014	Decizie

Planuri de acțiuni / Rapoarte de acțiuni

237. Planul de acțiuni/raportul de acțiuni reprezintă una din principalele modalități de comunicare a Comitetului de Miniștri cu Guvernele statelor respondente, potrivit Articolului 46 din Convenție, atunci când se exercită supravegherea executării.

238. La moment elaborarea planului/raportului de acțiuni este o etapă procedurală obligatorie și cade pe seama Agentului guvernamental, urmare a unor practici definite în oficiul său. Cadrul legislativ național tace cu privire la aceste proceduri și necesită a fi adaptat la realitățile noi în procedurile de supraveghere, în special după anul 2011, când s-a introdus așa-numitul sistem de

comunicare reciprocă între Statele respondente și Comitetul de Miniștri, plus supravegherea cuplată (*twin-track*) prin proceduri avansate și standard.

239. În linii generale, aceasta presupune că odată hotărârea/decizia Curții Europene devenită definitivă, statele notifică Comitetul de Miniștri, cât mai curînd posibil (de obicei într-un termen de șase luni), despre măsurile planificate și/sau deja adoptate întru executare. Aceste comunicări îmbracă forma unui plan de acțiuni, dacă supravegherea este continuă ori raport de acțiuni atunci cînd se consideră că alte măsuri de executare nu mai sunt necesare și cauza poate fi radiată de pe procedura de supraveghere. Aceste planuri și rapoarte de acțiuni se fac publice și în timpul procesului de supraveghere, reclamanții, ONG-urile și instituțiile naționale pentru promovarea și protecția drepturilor omului pot depune comentarii, în scris.

240. Planurile și rapoartele de acțiuni implică un volum de lucru analitic foarte serios, în special în partea descrierii evoluțiilor pe implementarea măsurilor de ordin general (modificări de legislații, practici, etc.), dar și individual (redeschiderea de proceduri, alte măsuri de remediere speciale). În special sunt complexe planuri de acțiuni și rapoarte pe grupuri de cauze ori pe cauze precedent, unde trebuie luate în considerație evoluțiile la nivel național și perspectivele implementării măsurilor propuse.

241. Raportarea cu privire la plata satisfacțiilor echitabile a fost simplificată prin transmiterea fișelor speciale în numele Guvernelor respondente. În prezentul raport acest sistem nu va fi abordat detaliat deoarece el prezintă un interes tehnic.

PLANURI DE ACȚIUNI prezentate de Agentul guvernamental de care Comitetul de Miniștri a luat act

Pe GRUPURI de cauze

Grupul EREMIA – Planul de acțiuni din 17/04/2014 (DH-DD(2014)522) – pe următoarele cauze

Nr	Titlu	Data hotărîrii/deciziei	Definitivă la
3564/11	EREMIA	28/05/2013	28/08/2013
61382/09	B.	16/07/2013	16/10/2013
74839/10	MUDRIC	16/07/2013	16/10/2013

Grupul CORSACOV – Planul de acțiuni din 19/06/2014 (DH-DD(2014)836) – Actualizat pe cauze

Nr	Titlu	Data hotărîrii/deciziei	Definitivă la
18944/02	CORSACOV	04/04/2006	04/07/2006
29089/06	COLIBABA	23/10/2007	23/01/2008
6888/03	PRUNEANU	16/01/2007	23/05/2007
12544/08	BREABIN	07/04/2009	07/07/2009
7045/08	GURGUROV	16/06/2009	16/09/2009
52643/07	BUZILO	21/02/2012	21/05/2012
41704/02	ROȘCA VALERIU AND ROȘCA NICOLAE	20/10/2009	20/01/2010
33134/03	PĂDUREȚ	05/01/2010	05/04/2010
29772/05	POPA	21/09/2010	21/12/2010
38281/08	MATASARU AND SAVITCHI	02/11/2010	02/02/2011
27763/05	LIPENCOV	25/01/2011	25/04/2011
42973/05	BISIR AND TULUS	17/05/2011	17/08/2011
53710/09	PASCARI	20/12/2011	20/03/2011
28653/05	BUZILOV	23/06/2009	23/09/2009
32520/09	GHIMP AND OTHERS	30/10/2012	03/01/2013
40131/09	STRUC	04/12/2012	04/03/2013
39441/09	GASANOV	18/12/2012	18/03/2013
23750/07	IPATE	21/06/2011	21/09/2011
55408/07	IPATI	05/02/2013	05/05/2013
17008/07	EDUARD POPA	12/02/2013	12/05/2013
42434/06	FEODOROV	29/10/2013	29/01/2014

Grupul ȘARBAN - Plan de acțiuni din 16/09/2014 (DH-DD(2014)1147) Actualizat pe cauze

Nr	Titlu	Data hotărîrii/deciziei	Definitivă la
3456/05	ȘARBAN	04/10/2005	04/01/2006
41088/05	BOICENCO	11/07/2006 10/06/2008	11/10/2006 10/09/2008
23393/05	CASTRAVET	13/03/2007	13/06/2007
25664/09	DANALACHI	17/09/2013	17/12/2013
55792/08	FERARU	24/01/2012	24/04/2012
21984/05	GOREA	17/07/2007	17/10/2007
36988/07	IGNATENCO	08/02/2011	08/05/2011
14437/05	MODARCA	10/05/2007	10/08/2007
35324/04	STICI	23/10/2007	23/01/2008

10809/06	TURCAN	27/11/2007	27/02/2008
39835/05	TURCAN AND TURCAN	23/10/2007	23/01/2008
3817/05	URSU	27/11/2007	27/02/2008

242. La finele anului 2014, oficiul Agentului guvernamental a finalizat și a transmis spre atenția Comitetului de Miniștri Planul de Acțiuni pe cel mai numeros grup – *Luntre*, care include mai mult de 54 de cauze, și care vizează problema neexecutării în circa șapte sfere. Grupul este complex din punct de vedere al analizei implementării măsurilor individuale și descrierii măsurilor de ordin general. Acest plan de acțiuni și grupul de cauze urmează a fi examinat în anul viitor.

Pe cauze INDIVIDUALE

Nr.	Titlu	Data hotărârii/deciziei	Definitivă la	Planul de Acțiuni/Raport de Acțiuni publicat
50717/09	LEVINTA No. 2	17/01/2012	17/04/2012	DH-DD(2014)232
32520/09	GHIMP AND OTHERS	30/10/2012	03/01/2013	DH-DD(2014)230
17008/07	EDUARD POPA	12/02/2013	12/05/2013	DH-DD(2014)316
16761/09	G.B. AND R.B.	18/12/2012	18/03/2013	DH-DD(2014)447
53519/07	I.G.	15/05/2012	15/08/2012	DH-DD(2014)446
38623/05	PLOTNICOVA	15/05/2012	15/08/2012	DH-DD(2014)445
9106/06	GENDERDOC-M	12/06/2012	12/09/2012	DH-DD(2014)444
49868/08	BORDEIANU	11/01/2011	11/04/2011	DH-DD(2014)673
26608/11	T.M. AND C.M.	28/01/2014	28/04/2014	DH-DD(2014)1241E

Plata satisfacției echitabile.

243. La acest capitol, Comitetul de Miniștri verifică dacă plățile sunt achitate în termenul indicat de Curte. În anul 2014, precum și în anii precedenți nu au fost constatate întârzieri la plata sumelor cu titlu de satisfacție echitabilă.

ANALIZA

244. Anul 2014, în ce privește cauzele Republicii Moldova, s-a remarcat prin examinarea la Comitetul de Miniștri a trei mari grupuri de cauze :

- Grupul de cauze *Eremia*, care vizează executarea în materia combaterii violenței domestice;
- Grupul de cauze *Corsacov*, care vizează executarea în materia combaterii torturii, relexor tratamente în custodia poliției și investigația unor astfel de incidente;
- Grupul de cauze *Șarban*, care privește executarea în materia aplicării arestării preventive penale și a garanțiilor adiacente.

245. Comitetul de Miniștri a adoptat trei decizii preliminare prin care a luat act de evoluțiile în special în implementarea măsurilor de ordin general și a formulat anumite recomandări autorităților.

246. Rezultate mai puțin marcatente în ce privește radierea cauzelor împotriva Republicii Moldova, comparativ cu anul trecut (2013) se datorează în principiu la doi factori: în principal (i) procedurilor anevoioase în fața Comitetului de Miniștri, restanța totală a cauzelor pendinte în fața căruia a crescut direct proporțional cu scăderea restanței de la Curtea Europeană, și secundar (ii) lipsei unui mecanism viabil la nivel național în Republica Moldova de acumulare, analiză și raportare a progreselor de implementare a hotărârilor/deciziilor Curții Europene. Dacă în ce privește primul factor, Republica Moldova are puține pîrghii de influență, atunci în privința celui de-al doilea factor, situația urmează și poate fi remediată cu forțe proprii. Este necesar de a fi consolidat mecanismul național de asigurare a executării și serviciul de reprezentare și comunicare a Guvernului cu Comitetul de Miniștri în ce privește executarea.

Lista cauzelor/grupuri de cauze pendinte pe rolul Comitetului de Miniștri

Violări în materia penală

Grupuri/tipul de supraveghere	Nr. cererii	Titlul cauzei (marcate sunt cazuri-precedent care formează Grupul)	Data	Definitivă
AVANSATĂ	32520/09	Ghimp and others	30/10/2012	30/01/2013
AVANSATĂ	70077/11	Timus and Tarus	15/10/2013	15/01/2014
AVANSATĂ	17008/07	Eduard Popa	12/02/2013	12/05/2013

Raportul anual al Agentului Governmental pentru anul 2014

STANDARD	24034/07	Anușca	18/05/2010	18/08/2010
	12219/05	Iorga	23/03/2010	23/06/2010
STANDARD	23401/04	Railean	05/01/2010	28/06/2010
	69527/10	Vasilca	11/02/2014	11/05/2014
AVANSATĂ	18944/02	Corsacov	04/04/2006	04/07/2006
	6888/03	Pruneanu	16/01/2007	23/05/2007
	29089/06	Colibaba	23/10/2007	23/01/2008
	12544/08	Breabin	07/04/2009	07/07/2009
	7045/08	Gurgurov	16/06/2009	16/09/2009
	28653/05	Buzilov	23/06/2009	23/09/2009
	41704/02	Roșca Valeriu and Roșca Nicolae	20/10/2009	20/01/2010
	33134/03	Pădureț	05/01/2010	05/04/2010
	29772/05	Popa	21/09/2010	21/12/2010
	38281/08	Mătăсарu and Savițchi	02/11/2010	02/02/2011
	27763/05	Lipencov	25/01/2011	25/04/2011
	42973/05	Bisir and Tulus	17/05/2011	17/08/2011
	23750/07	Ipate	21/06/2011	21/09/2011
	53710/09	Pascari	20/12/2011	20/03/2012
	52643/07	Buzilo	21/02/2012	21/05/2012
	32520/09	Ghimp and others	30/10/2012	30/01/2013
	40131/09	Struc	04/12/2012	04/03/2013
	39441/09	Gasarov	18/12/2012	18/03/2013
	55408/07	Ipati	05/02/2013	05/05/2013
	17008/07	Eduard Popa	12/02/2013	12/05/2013
	42434/06	Feodorov	29/10/2013	29/01/2014
	22741/06	Gavrilita	22/04/2014	22/07/2014
Clonă	41088/05	Boicenco	11/07/2006 + 10/06/2008	11/10/2006 + 10/09/2008
	8207/06	Stepuleac	06/11/2007	06/02/2008
	17332/03	Levinta	16/12/2008	16/03/2009
	47203/06	I.D.	30/11/2010	30/04/2011
	33759/10	Iurcu	09/04/2013	09/07/2013
AVANSATĂ	18919/10	Taraburca	06/12/2011	06/03/2012
	33759/10	Iurcu	09/04/2013	09/07/2013
	56074/10	Buhaniuc	28/01/2014	28/04/2014
STANDARD	2638/05	Roșca Petru	06/10/2009	06/01/2010
	81/04	Victor Savitchi	17/06/2008	17/09/2008
	35208/06	Parnov	13/07/2010	13/10/2010
	28698/09	Sochichiu	15/05/2012	15/08/2012
	6343/11	Gorea	23/07/2013	23/10/2013
AVANSATĂ	17332/03	Levinta	16/12/2008	16/03/2009
STANDARD	53519/07	I.G.	15/05/2012	15/08/2012
	13424/06	N.A.	24/09/2013	24/12/2013
STANDARD	50115/06	Ceachir	10/12/2013	10/03/2014
AVANSATĂ	3564/11	Eremia and others	28/05/2013	28/08/2013
	61382/09	B.	16/07/2013	16/10/2013
	74839/10	Mudric	16/07/2013	16/10/2013
	26608/11	T.M. and C.M.	28/01/2014	28/04/2014
STANDARD	30951/10	Gorobet	11/11/2011	11/02/2012
Clonă	41578/05	David	27/11/2007	27/02/2008
AVANSATĂ	9190/03	Becciev	04/10/2005	04/01/2006
	7101/06	Malai	13/11/2008	13/02/2009
	7481/06	Ciorap (no. 2)	20/07/2010	20/10/2010
Clonă	8207/06	Stepuleac	06/11/2007	06/02/2008
	289/04+	Popovici	27/11/2007	02/06/2008
	17332/03	Levinta	16/12/2008	16/03/2009
	4834/06	Straisteanu and others	07/04/2009	07/07/2009
	41704/02	Roșca Valeriu and Roșca Nicolae	20/10/2009	20/01/2010
	25464/05	Gavrilovici	15/12/2009	15/03/2010
	52100/08	Brega	20/04/2010	20/07/2010
	27763/05	Lipencov	25/01/2011	25/04/2011
	55792/08	Feraru	24/01/2012	24/04/2012
AVANSATĂ	12066/02	Ciorap	19/06/2007	19/09/2007
	53487/99	Meriakri	01/03/2005	06/07/2005
	35207/03	Ostrovar	13/09/2005	15/02/2006
	30649/05	Holomiov	07/11/2006	07/02/2007
	8721/05+	Istratii and others	27/03/2007	27/06/2007
	47203/06	I.D.	30/11/2010	30/04/2011
	51216/06	Rotaru	15/02/2011	15/05/2011
	15868/07	Haritonov	05/07/2011	05/10/2011
	32844/07	Hadji	14/02/2012	14/05/2012
	10614/06+	Arseniev	20/03/2012	20/06/2012
	60179/09	Culev	17/04/2012	17/07/2012
	37829/08	Constantin Modarca	13/11/2012	13/02/2013
	32896/07	Ciorap (no. 3)	04/12/2012	04/03/2013
	50054/07	Mitrofan	15/01/2013	15/04/2013
	39584/07	Segheti	15/10/2013	15/01/2014

Raportul anual al Agentului Governamental pentru anul 2014

Clonă	3456/05	Șarban	04/10/2005	04/01/2006
	14437/05	Modarca	10/05/2007	10/08/2007
	10809/06	Țurcan	27/11/2007	27/02/2008
	4834/06	Straisteanu and others	07/04/2009	07/07/2009
	7481/06	Ciorap (no. 2)	20/07/2010	20/10/2010
	38623/05	Plotnicova	15/05/2012	15/08/2012
	55408/07	Ipati	05/02/2013	05/05/2013
AVANSATĂ	39806/05	Paladi	10/03/2009 (GC)	
	38055/06	Oprea	21/12/2010	21/03/2011
Clonă	41088/05	Boicenco	11/07/2006 + 10/06/2008	11/10/2006 + 10/09/2008
AVANSATĂ	3456/05	Șarban	04/10/2005	04/01/2006
	23393/05	Castraveț	13/03/2007	13/06/2007
	14437/05	Modârcă	10/05/2007	10/08/2007
	21984/05	Gorea	17/07/2007	17/10/2007
	39835/05	Țurcan and Țurcan	23/10/2007	23/01/2008
	35324/04	Stici	23/10/2007	23/01/2008
	3817/05	Ursu	27/11/2007	27/02/2008
	10809/06	Țurcan	27/11/2007	27/02/2008
	36988/07	Ignatenko	08/02/2011	08/05/2011
	55792/08	Feraru	24/01/2012	24/04/2012
	25664/09	Danalachi	17/09/2013	17/12/2013
	34382/07	Tripadus	22/04/2014	22/07/2014
Clonă	9190/03	Becciev	04/10/2005	04/01/2006
	41088/05	Boicenco	11/07/2006 + 10/06/2008	11/10/2006 + 10/09/2008
	30649/05	Holomiov	07/11/2006	07/02/2007
	8721/05+	Istratii and others	27/03/2007	27/06/2007
	289/04+	Popovici	27/11/2007	02/06/2008
	7101/06	Malai	13/11/2008	13/02/2009
	39806/05	Paladi	10/03/2009 (GC)	
	4834/06	Straisteanu and others	07/04/2009	07/07/2009 (P for Art. 5 § 1; D – Sarban)
	12444/05	Leva	15/12/2009	15/03/2010
	38055/06	Oprea	21/12/2010	21/03/2011
	27763/05	Lipencov	25/01/2011	25/04/2011
	50717/09	Levinta (no. 2)	17/01/2012	17/04/2012
	22741/06	Gavrilita	22/04/2014	22/07/2014
AVANSATĂ	42440/06	Mușuc	06/11/2007	06/02/2008 (P; D – Corsacov)
	8207/06	Stepuleac	06/11/2007	06/02/2008
	35615/06	Cebotari	13/11/2007	13/02/2008 (P)
	2474/06	Ganea	17/05/2011	17/08/2011
	25688/09	Cristina Boicenco	27/09/2011	27/12/2011
Clonă	18491/07	Hyde Park and others (no. 4)	07/04/2009	07/07/2009
	12444/05	Leva	15/12/2009	15/03/2010
AVANSATĂ	20289/02	Gutu	07/06/2007	07/09/2007
Clonă	42973/05	Bisir and Tulus	17/05/2011	17/08/2011
AVANSATĂ	52100/08	Brega	20/04/2010	20/07/2010
	61485/08	Brega and others	24/01/2011	24/04/2012
STANDARD	41578/05	David	27/11/2007	27/02/2008
Clonă	30951/10	Gorobet	11/11/2011	11/02/2012
AVANSATĂ	12444/05	Leva	15/12/2009	15/03/2010
AVANSATĂ	50717/09	Levinta (no. 2)	17/01/2012	17/04/2012
STANDARD	61821/00	Ziliberberg	01/02/2005	01/05/2005
	7413/05	Russu	13/11/2008	13/02/2009
Clonă	20289/02	Gutu	07/06/2007	07/09/2007
	6303/05	Masaev	12/05/2009	12/08/2009
STANDARD	36492/02	Bujnita	16/01/2007	16/04/2007
	28178/10	Besliu	09/07/2013	
STANDARD	289/04	Popovici	27/11/2007	02/06/2008
STANDARD	25236/02	Navoloaca	16/12/2008	16/03/2009
STANDARD	36552/02	Vetrenko	18/05/2010	04/10/2010
	7170/02	Grădinar	08/04/2008	08/07/2008
Clonă	50054/07	Mitrofan	15/01/2013	15/04/2013
STANDARD	36755/06	Fomin	11/10/2011	11/01/2012
STANDARD	8999/07	Dan	05/07/2011	05/10/2011
STANDARD	15778/05	Ghirea	26/12/2012	26/09/2012
STANDARD	16463/08	Sandu	11/02/2014	11/05/2014
STANDARD	38623/05	Plotnicova	15/05/2012	15/08/2012

Violări în materia civilă

AVANSATĂ	2916/02+	Luntre and others	15/06/2004	15/09/2004
	9898/02+	Pasteli and others	15/06/2004	15/09/2004
	18872/02+	Bocancea and others	06/07/2004	06/10/2004
	18882/02	Croitoru	20/07/2004	20/10/2004

Raportul anual al Agentului Governamental pentru anul 2014

	14914/03	Moisei	19/12/2006	19/03/2007
	27533/04	Buianovschi	16/10/2007	16/01/2008
	17359/04	Marcu	16/10/2007	16/01/2008
	18893/04	Tiberneac	16/10/2007	31/03/2008
	26103/04	Tiberneac Vasile	16/10/2007	16/01/2008
	3479/04	Rusu	15/01/2008	15/04/2008
	31530/03	Baibarac	15/11/2005	15/02/2006
	49806/99	Prodan	18/05/2004 25/04/2006	+ 10/11/2004 + 25/07/2006
	74153/01	Popov + Popov (no.1)	18/01/2005 17/01/2006	+ 18/04/2005 + 17/04/2006
	20864/03	Scutari	26/07/2005	26/10/2005
	10543/02	Vacarencu	27/03/2008	27/06/2008
	2914/02	Prepelita	23/09/2008	23/12/2008
	34322/02	Curararu	09/10/2007	09/01/2008
	19981/02	Botnari	19/06/2007	19/09/2007
	12674/07	Vartic and others	20/09/2011	20/12/2011
	31043/04	Cogut	04/12/2007	04/03/2008
	12708/05	Mocanu	17/05/2011	
	55349/07	Burea and others	13/12/2011	
	27568/02	Ungureanu	06/09/2007	06/12/2007
	6811/08	Stog and others	03/11/2011	
	6901/03	Vitan	16/10/2007	16/01/2008
	20940/03	Dumbraveanu	24/05/2005	24/08/2005
	75975/01	Draguta	31/10/2006	31/01/2007
	27261/04	Mistreanu	15/11/2011	
	37763/04+	Cebotari and others	27/01/2009	27/04/2009
	1115/02	Mazepa	10/05/2007	10/08/2007
	35994/03	Grivneac	09/10/2007	09/01/2008
	7365/05	Decev	24/02/2009	24/05/2009
	29808/02	Avramenko	06/02/2007 26/01/2010	+ 06/05/2007 + 26/01/2010
	73562/01+	Sîrbu and others	15/06/2004	10/11/2004
	22970/02	Țimbal	14/09/2004	14/12/2004
	46581/99	Daniliuc	18/10/2005	18/01/2006
	3417/02	Lupacescu and others	21/03/2006	21/06/2006
	3021/02	Lungu	09/05/2006	09/08/2006
	25238/02+	Bița and others	25/09/2007	25/12/2007
	14925/03	Deliuchin	23/10/2007	23/01/2008
	18726/04	Nadulișneac Ion	16/10/2007	16/01/2008
	32760/04	Banca Vias	06/11/2007	06/02/2008
	32347/04	Becciu	13/11/2007	13/02/2008
	19245/03	Unistar Ventures Gmbh	09/12/2008	09/03/2009
	6484/05	Fedotov	15/12/2009	15/03/2010
	2886/05	Avram	09/12/2008	05/06/2009
	20567/02	Lozan and others	10/10/2006	10/01/2007
	33276/03	Deordiev and Deordiev	16/10/2007	16/01/2008
	40541/04	Lipatnikova and Rudic	23/10/2007	23/01/2008
	36344/03+	Tudor-Auto SRL and Triplu-Tudor SRL	09/12/2008	09/03/2009
	27883/04	Bulava	08/01/2008	08/04/2008
	39745/02	Cooperativa Agricola Slobozia-Hanesei	03/04/2007	03/07/2007
	31790/03	Mizernaia	25/09/2007	25/12/2007
	38503/08	Norma S.R.L.	03/11/2011	
STANDARD	476/07+	Olaru and others	28/07/2009	28/10/2009
		Just satisfaction	12/10/2010	12/01/2011
		Lungu (17911/08) Just satisfaction	06/04/2010	20/07/2010
		Racu (13136/07) Just satisfaction	20/04/2010	28/12/2010
		Gusan (22539/05) Just satisfaction	28/09/2010	
	37811/04	Panov	13/07/2010	13/10/2010
	30599/05	Muhin	25/01/2011	
STANDARD	19960/04	Popov (no. 2)	06/12/2005	06/03/2006
	53773/00	Istrate	13/06/2006	13/09/2006
	6923/03	Melnic	14/11/2006	14/02/2007
	30475/03	Moldovahidromas	27/02/2007 13/05/2008	+ 27/05/2007
	11712/04	Ceachir	15/01/2008	15/04/2008

	75/07	Duca	03/03/2009	14/09/2009
	35367/08	Ipteh SA and others	24/11/2009 + 29/06/2010	24/02/2010 + 29/10/2010
	25575/08	Dragostea copiilor - petrovschi - nagornii	19/09/2011	
	35251/04	Cojocaru	15/11/2011	
	7359/06	Agurdino S.R.L.	27/11/2011	
	1988/06	Ojog and others	13/12/2011	
	28430/06	Jomiru and Cretu	17/04/2012	
	28439/05	Sfinx-Impex S.A.	25/09/2012	25/12/2012
	28648/05	Banca Internationala de Investitii si Dezvoltare MB S.A.	16/10/2012	16/01/2013
	22820/09	Lipcan	17/09/2013	17/12/2013
	44721/08	Strugaru	22/10/2013	22/01/2014
	67576/10	Pietris S.A.	03/12/2013	03/03/2014
Clonă	14385/04	Oferta Plus S.R.L.	19/12/2006 + 12/02/2008	23/05/2007 + 07/07/2008
STANDARD	40663/98	Asito	08/11/2005 + 24/04/2007	08/02/2006
STANDARD	39818/06	Asito (no. 2)	13/03/2012	13/06/2012
STANDARD	13012/02	Cravenco	15/01/2008	15/04/2008
	35967/03	Gusovschi	13/11/2007	31/03/2008
	27581/04	Boboc	04/11/2008	04/02/2009
	27516/04	Panzari	29/09/2009	01/03/2010
	17328/04	Deservire S.R.L.	06/10/2009	06/01/2010
	19246/03	Matei and Tutunaru	27/10/2009	27/01/2010
	44964/05	Oculist	28/06/2011	28/09/2011
Clonă	1115/02	Mazepa	10/05/2007	10/08/2007
STANDARD	13229/04	Clionov	09/10/2007	09/01/2008
	28790/03	Istrate (no. 2)	10/06/2008	10/09/2008
	27888/04	Tudor-Comert	04/11/2008	04/02/2009
Clonă	12066/02	Ciorap	19/06/2007	19/09/2007
STANDARD	39391/04	Business Si Investitii Pentru Toti	13/10/2009	13/01/2010
STANDARD	17023/05	Godorozea	06/10/2009	06/01/2010
	10758/05	Bucuria	05/01/2010	05/04/2010
	11373/05	Rassohin	18/10/2011	18/01/2012
	287/07	Kenzie Global Limited LTD	08/04/2014	08/07/2014
STANDARD	3052/04	Dacia S.R.L.	18/03/2008 + 24/02/2009	18/06/2008 + 14/09/2009
	39815/07	Baroul-Partner-A	16/07/2009 + 19/10/2010 (FS)	16/10/2009
Clonă	4834/06	Straisteanu and others	07/04/2009	07/07/2009
STANDARD	32263/03	Tocono and Profesorii Prometești	26/06/2007	26/09/2007

Violări relative liberațiilor fundamentale

STANDARD	25198/02	Iordachi and others	10/02/2009	14/09/2009
STANDARD	33066/04	Mancevschi	07/10/2008	07/01/2009
STANDARD	27138/04	Ciubotaru	27/04/2010	27/07/2010
STANDARD	49868/08	Bordeianu	11/01/2011	11/04/2011
STANDARD	41588/05	Avram and others	05/07/2011	05/10/2011
STANDARD	20928/05	Petrenco	30/03/2010	04/10/2010
STANDARD	16761/09	G.B. and R.B.	18/12/2012	18/03/2013
STANDARD	50073/07	Radu	15/04/2014	15/07/2014
STANDARD	6303/05	Masaev	12/05/2009	12/08/2009
STANDARD	22218/06	Fusu Arcadie and others	17/07/2012	17/10/2012
STANDARD	31001/03	Flux (no. 2)	03/07/2007	03/10/2007
	32558/03	Flux (no. 3)	12/06/2007	12/09/2007
	36305/03	Tara and Poiata	16/10/2007	16/01/2008
	28700/03	Flux and Samson	23/10/2007	23/01/2008
	28702/03	Flux	20/11/2007	20/02/2008
	42864/05	Timpul Info-Magazin and Anghel	27/11/2007	02/06/2008
	17294/04	Flux (no. 4)	12/02/2008	12/05/2008
	17343/04	Flux (no. 5)	01/07/2008	01/10/2008
	25367/05	Flux (no. 7)	24/11/2009	24/02/2010
STANDARD	13936/02	Manole and others	17/09/2009 + 13/07/2010	17/12/2009 + 13/10/2010
STANDARD	41827/02	Kommersant Moldova	09/01/2007	09/04/2007
STANDARD	14277/04	Guja	12/02/2008 (GC)	
STANDARD	25464/05	Gavrilovici	15/12/2009	15/03/2010
	34690/05	Sofranschi	21/12/2010	21/03/2011
STANDARD	33482/06	Hyde Park and others	31/03/2009	30/06/2009

	45094/06	Hyde Park and others (no. 2)	31/03/2009	30/06/2009
	45095/06	Hyde Park and others (no. 3)	31/03/2009	30/06/2009
	18491/07	Hyde Park and others (no. 4)	07/04/2009	07/07/2009
	25196/04	Christian Democratic People's Party (no. 2)	02/02/2010	02/05/2010
STANDARD	28793/02	Christian Democratic People's Party (CDPP)	14/02/2006	14/05/2006
	25230/02+	Roșca, Secăreanu and others	27/03/2008	27/06/2008
	6991/08 + 15084/08	Hyde Park and others (no. 5 + 6)	14/09/2010	14/12/2010
Clonă	52100/08	Brega	20/04/2010	20/07/2010
AVANSATĂ	9106/06	Genderdoc-M	12/06/2012	12/09/2012
STANDARD	14385/04	Oferta Plus S.R.L.	19/12/2006 + 12/02/2008	23/05/2007 + 07/07/2008
AVANSATĂ	41088/05	Boicenco	11/07/2006 + 10/06/2008	11/10/2006 + 10/09/2008
AVANSATĂ	29089/06	Colibaba	23/10/2007	23/01/2008
STANDARD	19247/03	Balan	29/01/2008	29/04/2008
STANDARD	17211/03	Dolneanu	13/11/2007	13/02/2008
STANDARD	40117/02	Cazacu	23/10/2007	23/01/2008
STANDARD	21151/04	Megadat.com SRL	08/04/2008 + 17/05/2011	08/07/2008
	32247/07	Bercut S.R.L.	06/12/2011	06/03/2012
STANDARD	15084/03	Bimer S.A.	10/07/2007	10/10/2007

Reglementări amiabile

Nr.	Definitiv	Titlu	Precedent
53487/99	06/07/2003	Meriakri	CIORAP
29012/06	11/10/2011	Protap	OLARU and others
13980/08	11/10/2011	Iordachescu	OLARU and others
42049/08	18/10/2011	Popovici	OLARU and others
36398/08	15/10/2013	Societatea Romana de Televiziune	Precedent
32476/09	15/04/2014	Vieru	PETRENCO

IMPLEMENTAREA

247. La capitolul alte acțiuni tangente, pe parcursul anului 2014 trebuie remarcată participarea Agentului guvernamental la reuniunile Comitetului Director pentru Drepturile Omului (CDDH) și subcomitetului pentru reforma Curții Europene (DH-GDR)). Un rezultat remarcabil al lucrărilor acestor comitete, pe lângă o serie de recomandări și documente interne de politici pregătite pentru adoptare de către Comitetul de Miniștri (cum ar fi [Ghidul de practici bune cu privire la remedii](#) și [Ghidul de informare a funcționarilor publici despre obligațiile Statelor în materia Convenției](#)) este elaborarea Proiectelor de documente destinate pentru reformarea sistemului Convenției și foia de parcurs pe termen lung.

248. **Protocoloalele adiționale la Convenție. Protocolul nr. 15** a fost ratificat de Republica Moldova, dar va intra în vigoare doar după ratificarea de către toate cele 47 State membre ale Consiliului European. **Protocolul nr. 16** (cu privire la Opiniile Consultative ale Curții Europene la solicitările înalțelor jurisdicții din Statele membre la Convenție) și a parcurs etapa de avizare cu autoritățile de resort și alți actori interesați și urmează a fi semnat.

249. Unul dintre aspectele importante ale implementării îl constituie traducerea și diseminarea hotărârilor/deciziilor Curții Europene, care totodată face parte și din procesul de executare a hotărârilor/deciziilor. În anul 2014, oficiul Agentului guvernamental a procesat toate hotărârile și deciziile Curții Europene adoptate în anul de referință, traducându-le în limba română și rusă, ce a constituit circa 46 de Hotărâri și 34 de Decizii în ambele limbi - **80 de documente în total**. Toate, cu excepția celor de după octombrie 2014 și a deciziilor de inadmisibilitate, au fost publicate în Monitorul Oficial.

250. La fel, oficiul Agentului guvernamental a pornit procesul de traducere și diseminare a deciziilor Comitetului de Miniștri pe marginea grupurilor de cauze/cauzelor supravegheate. Două din cele trei decizii preliminare au fost traduse și transmise autorităților cu explicațiile de rigoare.

251. La fel, oficiul Agentului guvernamental a aderat la sistemul de plasare și publicare a traducerilor în baza de date electronică de hotărâri/decizii a Curții Europene ([HUDOC](#)), accesibilă în internet. În anul 2014 au fost plasate toate traducerile realizate pe parcursul anului.

252. Oficiul Agentului guvernamental a efectuat **patru studii tematice pe probleme de compatibilitate** a legislației și practicilor cu standardele instituite de Curtea Europeană. Documentele sunt la etapa rectificării și vor fi publicate în anul 2015.

253. Unele din cele mai marcante realizări în sfera de implementare constituie participarea activă la elaborarea **unui proiect nou de cadru normativ** care reglementează funcționalitatea

instituției Agentului guvernamental și care propune să instituie conceptual noi elemente și proceduri de supraveghere a executării hotărârilor/deciziilor la nivel național, reformarea esențială a instituției de regres și consolidarea capacităților în sfera de reprezentare. Proiectul de lege cu privire la Agentul guvernamental a fost propus de Ministerul Justiției în atenția Guvernului.

254. De asemenea, Agentul guvernamental a participat la **elaborarea amendamentelor legislative la instituția arestării preventive în materia penală**, cu scopul de implementare a principiilor stabilite în jurisprudența Curții Europene.

255. S-a elaborat și publicat studiul de fezabilitate a ratificării Protocolului nr. 12.

REGRES

256. Atît Curtea Europeană, cît și instituțiile Consiliului Europei **nu impun** Statelor membre obligația de a iniția *proceduri de regres* împotriva funcționarilor săi, urmare a adoptării unor hotărîri sau decizii. Responsabilitatea Statului, angajată în temeiul hotărîrilor/deciziilor Curții Europene, **este o responsabilitate internațională** și angajarea unei responsabilități individuale a funcționarilor statului se lasă la discreția statului-respondent, constituind o chestiune exclusiv internă și suverană.

257. [Legea Nr. 353 din 28.10.2004 cu privire la Agentul guvernamental](#) prevede un mecanism de regres (articolul 17), natura acestuia fiind una discreționară - potrivit textului ”*Statul are drept de regres împotriva persoanelor*” și nu o obligație. Mai mult, exercitarea dreptului de regres nu cade în sfera de activitate și nu este supravegheată de Agentul guvernamental. Din aceste motive, inclusiv din considerentele de evitare a unor speculații, chestiunea de regres nu este abordată în prezentul Raport.

258. Ori de cîte ori o hotărîre sau o decizie a Curții Europene este adoptată, potrivit obligației de diseminare și informare a autorităților, Agentul guvernamental **o transmite în atenția acestora, explicînd totodată măsurile de executare și efectele acestei hotărîri/decizii**. Discreția de inițiere a procedurilor de regres le aparține autorităților abilitate cu astfel de atribuții, Agentul fiind invitat să-și prezinte opinia ori explicațiile de rigoare doar în situația în care aceste proceduri sunt inițiate.

259. În acest din urmă sens, se atestă și ridicarea nivelului de speculații pe această temă, iar hotărîrile/deciziile Curții Europene deseori sunt tratate ca temei de critici a unor sau altor funcționari, judecători ori procurori. Această abordare distorsionează scopul și sensul constatărilor Curții Europene și a efectelor hotărîrilor/deciziilor care sunt soluții în primul rînd în materia drepturilor omului. Regresul, ca mecanism împotriva unui individ, căruia i se atribuie direct ori implicit cauza generatoare de încălcare, poate fi folosit pe postură de inhibare a viitoarelor încălcări doar în conexiune cu alte forme de prevenție. Distinct, mecanismul de regres, nu va atinge scopul nobil pentru care a fost conceput. Chiar și în această situație, acțiunea de regres actuală trebuie să fie revăzută conceptual pentru a urmări aceste scopuri și proiectul nou al Legii cu privire la Agentul guvernamental a propus această revizuire.

SUMAR

260. Raportul Agentului guvernamental vizează în special evaluarea activității Guvernului Republicii Moldova în sfera de **reprezentare** a intereselor statului în fața Curții Europene și în sfera de **executare** a hotărîrilor și deciziilor Curții Europene, însoțită de raportarea progreselor față de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei, autorizat să supravegheze aceste măsuri de implementare. Perioada de evaluare constituie un an: **ianuarie – decembrie 2014**. Alte domenii tangente acestor două sfere de activitate a Agentului guvernamental sunt reflectate în Raport în măsura în care ele sunt relevante (se are în vedere evaluarea situației în sfera de *regres*; *implementarea generală* a standardelor respectării Convenției; reprezentarea Guvernului la comitetele inter-guvernamentale ale Consiliului Europei; interacțiunea cu autoritățile naționale și, în special, cu sistemul judecătoresc).

261. Raportul are drept scop analiza situației privind reprezentarea, evaluînd, în principal, **datele statistice** publicate de Curtea Europeană în ianuarie 2014 în raport cu cele aflate în

posesia Agentului guvernamental și **analiza în substanță** a naturii încălcărilor Convenției constatate de Curtea Europeană. În plus, se prezintă date statistice și evaluarea situației privind **executarea** hotărârilor/deciziilor Curții Europene, proces supravegheat de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei.

262. Cu privire la domeniul de **REPREZENTARE**, la compartimentul date statistice, se notează progrese privind situația cererilor examinate de Curtea Europeană îndreptate împotriva Republicii Moldova. Astfel, datele statistice coroborate reflectă că în perioada de referință **a rămas constant numărul cererilor declarate inadmisibile** (1283 de cereri) și **a scăzut restanța cauzelor pendinte** pe rolul Curții Europene, cu alte 255 cereri. De asemenea, numărul cererilor **alocate unei formațiuni judiciare**, a înregistrat o **ușoară scădere**, cu 249 de cereri comparativ cu anul 2013.

263. O evaluare distinctă a datelor statistice cu privire la **încălcările și neîncălcările** Convenției constatate de Curtea Europeană se face prin prisma aprecierii comparative a datelor statistice pe articole din hotărâri și decizii. În acest context, este necesară o precizare. O hotărâre/decizie a Curții Europene, din punct de vedere statistic, nu se echivalează cu o încălcare, iar numărul hotărârilor/deciziilor și numărul încălcărilor sunt termeni distincți. În anul 2014 Curtea Europeană **a adoptat 24 hotărâri, dintre care două cauze într-o procedură rezervată**, ceea ce reprezintă o ușoară creștere comparativ cu anul precedent (18 hotărâri, plus una în procedura rezervată). De asemenea, comparativ cu anul trecut, a crescut și **numărul de decizii** adoptate de Curte pînă la 48, o bună parte din care au fost favorabile Guvernului. În anul 2013 au fost adoptate 38 de decizii.

264. Numărul **încălcărilor** constatate în anul 2014 este într-o **ușoară creștere** comparativ cu anul trecut, dar în descreștere comparativ cu anii precedenți: în anul 2009-102 de încălcări, 2010-104, 2011-84, 2012-64, 2013-68, 2014-72, respectiv. Totodată **numărul articolelor neîncălcate a crescut semnificativ** în anul 2014, chiar comparativ cu anul 2013 și cu anii precedenți, după cum urmează: în anul 2009 - 9 neîncălcări, în 2010 - 5, în 2011 - 19, în 2012 - 19, în 2013 - 11 și respectiv 23 în anul 2014.

265. Un alt indice de activitate îl reprezintă numărul **deciziilor de inadmisibilitate** pronunțate de Curtea Europeană, cu excepția cererilor examinate de un judecător-unic. Astfel de decizii, în care Guvernul a prezentat comentariile sale și care în cele din urmă au fost respinse ca inadmisibile, reprezintă, în principiu, o performanță a Guvernului și se califică drept cauze de câștig. În anul 2014 au fost adoptate **10 decizii de inadmisibilitate**, cu una mai mult comparativ cu anul trecut.

266. Cu privire la analiza **naturii încălcărilor** constatate în anul 2014, Curtea Europeană, în premieră pentru Republica Moldova, a marcat existența problemelor **în materia de provocări în materia penală** (*Sandu și Pareniuc*) și probleme în implementarea măsurilor asiguratorii în materia civilă pentru asigurarea custodiei copilului (*Tocarenco*). Un caz izolat prezintă interes din punct de vedere al problemelor de drept pe care le ridică în materia imunității prezidențiale (*Urechean și Pavlicenco*). În linii generale, toate hotărârile adoptate în anul 2014 au vizat evenimente cu începutul încălcărilor în anul 2006 și consumarea lor, în mare parte, în anul 2010.

267. Comparativ cu anul trecut, în anul 2014 **a scăzut și numărul cererilor comunicate** pînă la 67. În anul 2013 au fost comunicate 86 de cauze.

268. **Impactul financiar.** La realizarea Raportului au fost analizate sumele care au fost real achitate de Guvern pe parcursul anului 2014, cât și cele pînă la perioada de referință. Din punct de vedere al impactului financiar **anul 2014 relevă diminuarea sumelor** dispuse pentru compensații cu titlu de satisfacție echitabilă, inclusiv comparativ cu anul 2013.

269. În anul 2014 Ministerul Finanțelor a achitat o sumă totală de **8 769 633,36 Lei**, comparativ cu 10 345 840,97 lei în anul 2013.

270. Pentru anul 2014 **urmează să fie fi achitată suma totală de 142 289,60 EUR** (în anul 2013 debit la începutul anului a constituit 431 100 EUR), acordată de Curtea Europeană în hotărârile și deciziile pronunțate după octombrie 2013.

271. În partea ce ține de **EXECUTAREA** hotărârilor și deciziilor Curții Europene, care au fost remise pentru monitorizare Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei pot fi marcate evoluții

în examinarea restanței cauzelor în privința Republicii Moldova (două mari grupuri de cauze mai vechi *Corsacov* și *Șarban*) și care relevă probleme care impun o atenție sporită a autorităților. Comitetul de Miniștri a apreciat pozitiv progresele și măsurile ce urmează a fi realizate de Republica Moldova și a formulat recomandări.

272. Nu au fost constatate probleme cu privire la întârzierea plăților satisfacțiilor echitabile.

273. În patru grupuri complexe de cauze Guvernul a prezentat planuri de acțiuni privind executarea hotărârilor Curții Europene. La moment, în procedura de supraveghere a Comitetului de Miniștri se află aproximativ **65 de grupuri** (inclusiv 7 subgrupuri) compuse din circa 300 de cauze, în restanță.

CONCLUZII

274. Se atestă necesitatea reformării instituției Agentului guvernamental și a mecanismului de executare a hotărârilor Curții Europene. Aceasta impune adaptarea funcționalității mecanismului existent la realitățile actuale. În acest sens, este importantă adoptarea și implementarea noului mecanism propus de proiectul legii Agentului guvernamental, transmis Guvernului pentru examinare.

275. Astfel, printre primele semne recent apărute care au marcat necesitatea reformării instituției apar desigur reformele Curții Europene și a mecanismului de protecție a drepturilor omului garantat de Convenție, inițiate prin declarațiile de la *Interlaken*, *Izmir* și *Brighton*. Toate declarațiile au notat cu precădere necesitatea consolidării capacităților Curții Europene în partea administrării plîngerilor aflate pe rol și a Comitetului de Miniștri în partea de supraveghere a executării de către Statele părți a hotărârilor și deciziilor Curții Europene.

276. În acest sens, anul 2015 va fi marcat de conferința de la *Bruxelles*, în cadrul căreia accentul se va pune anume pe consolidarea capacităților de executare a hotărârilor/deciziilor Curții Europene la nivel național și implementarea mecanismelor viabile de executare și prevenție.

277. Totuși, deși în cadrul discuțiilor cu privire la consolidarea capacităților mecanismului de protecție oferit de Convenție se discută despre un rol anume al Agenților guvernamentali, subiectul nu a fost practic niciodată exploatat în substanță de comunitatea internațională, cu excepția însuși a Agenților guvernamentali. Aceștia accentuează mereu rolul său primordial în acest mecanism, chiar din punct de vedere al rolului dublu pe care îl au în speță, deseori opozabil și contradictoriu. Astfel, însăși această postură dublă a Agentului guvernamental pe care o ocupă în dreptul internațional merită o atenție în ce privește consolidarea capacităților sale. Comunitatea internațională, instituțiile internaționale, inclusiv o bună parte din instituțiile naționale suverane, deși nu neagă rolul primordial al Agenților guvernamentali, preferă totuși să lase la discreția statelor definirea rolului și locului acestei instituții, fără a atrage o atenție particulară subiectului.

278. Desigur, Agentul guvernamental nu acționează singur. El trebuie asistat de un oficiu instruit și finanțat în modul corespunzător. Nu în ultimă instanță, suportul autorităților naționale este un element primordial unei activități eficiente de reprezentare și asigurare a executării hotărârilor/deciziilor Curții Europene.

Lilian APOSTOL
Agent Governamental